

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کتاب نام..... در آمد

نہشتہ کار..... البرٹ کامیو

رجا کار..... شرف شاد

سال..... 2012

کس اس..... 500

کمپوزر..... نذر محمد بنگلانی

ڈیزائننگ..... غلام نبی محمد حسنی

چاپ جاہ..... ہائی ٹیک پرنٹرز

قیمت..... 150 کھدار

ISBN :

در آمد

نہشتہ :- البرٹ کامیو

رجا تک :- شرف شاد

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

درآمد

منیر احمد بادیانیء نامء

کہ آئیء بلوچی لہزنک اولی رندء وجودیتء آژناگ کت

نہشتہ :- البرٹ کامیو

رجانک :- شرف شاد

(1)

درآمد یک گوئڈیں پجارے

نامداریں شاہزانت گدار نویس، تاکارالبرٹ کامیو 1913ء فرانسء گوئڈیں بیگ بیے فی الجھیزرء ودی بوت۔ آئیء پت کہ سپاہیگ بیے ات، ۱۹۱۴ء جنگء، کامیو ودی بیگء یک سالے رند جنگ بوت۔ وتی جودء مرگء رند کامیوء مات وتی سیادء وارثانی گورا ’بلی یاں کورنیء اتک۔ ہما کامیوء وانگ غزانگ و ہمدات بوت۔

آئیء وتی عمرء گیشتریں بہر روتا کانی تاکاریء شوکاریء گوازینت۔ اے بابتء ژین پال سارترء ’گشت’ ”اگاں کامیوء بزانٹیں من مزنیں چنکس مزنیں ازگرے آں، آئیء وتی عمر پھر پتاکاریء بباہء وانگ ات۔“ 1932ء کامیو وتی اولی سانگ کت کہ بس یک سالے منت غ ہے سالء آئیء نام

(2)

در آؤ رنگیں نبشتا نک ”دسی فس و کتہ“ دیماتک کہ آہوانء کوہنیں لیکہانی بابتء انت۔

کامیو لبرزانکء پڑء گدار، آزمائیک، غ کسانکء میداناں وتی بور گوں جوانیء تاتنگ۔ فرانسیسی لبرزانکء آیک گوار، شیتان، غ چہ کسانیں کپ بیے، مزنیں گپے ودی کنو کےء بتارء نامدار ات۔ ۱۹۵۷ء آئیء لبرزانکء نوبل دادرس ات۔ ۱۹۶۰ء پانچی نامیں جابیء گاڑیء حادثہء سببء اے نامداریں لبرزانکء کو اسء زندگیء آسربوت۔ The Plague , The Outsider , A Happy Death , The Fall , The First Man, کامیو ونبشتہ کنگیں گدار انت۔

’درآمد فی کامیوء اولی جہاں نمسین فرانسیسی گدار L , Etranger بلوچی بدل انت کہ انگریزیء The Stranger ء The Outsider ء اردوء ’اچنیء غ بیگانہ فیء دونیں ناماں رجانک بوتگ۔ البرٹ کامیو اے گدار 1940ءء سرجم کت غ 1943ءء چاپ غ شنگ بوت۔ وتی جتا نیں فکر، خیال غ کالوارء سببء پوتء لبرزانکء دُنیاء یک جتا نیں ہند غ جا ہے ٹہینت۔

کامیو یک وجودی لیکہ داروکیں شاہزانت بیے ات۔ بل کہ آئیء اے گپ چہرہ من اتک۔ ”نا من وجودی شاہزانت (فلاسفرے) نیاں۔ من غ سارتر ہر و ہدء حیران ہاں کہ مئے نام پرچا یک جاہ بندوک انت“ بیے آئیء اے

(3)

دکھ گدارانی وڑا در آمدنی و تھا آئی و وجودی لیکہ پڑرائیں وڑی و سہرا انت۔ گوں
کامیو و لیکہ و فکر و اختلاف دارگ بوت کنت کسے مٹییت کسے نہ مٹییت بلے ہما
منکھائی کہ گدار و وانگ و وید و مردم و سراتالان بیت چہ آئی و اناں کنگ نہ بیت۔
من و چہ ”در آمد“ و وجودی ہتیک و گیش آئی و اسلوب، دیدن، لیزانی گچین و دتی
ازم و سہرا کامیو و کاٹیں دزرس گیشتر ملہ کت۔

کامیو و بابت و کنگ بیت کہ آئی و شاہزائی فکر و لیکہ گوں نطشی و آئی و ہم
مکتہانی حیاں و فکران وڑیکی کن انت و لیزانک و بابت و کنگ بیت کہ آئی و چہ
کاٹکا و دستو و سکی و رنگ و اثر و رنگ، چو کنگ کہ چہ کئی و رنگ و رنگ چہ کئے
رنگ نہ و رنگ بلکیں ارزش داریت بلے اے کپ و چہ کئے نیست کہ در آمدنی و را
یک گداری و بتار و پیش کنگ و داب و در و شم سک و ش و وانا ک انت۔ لیزانی
گچین، در شان داب و بیان و لکش انت۔

اے کتاب و رجا نک کنگ و منی مستریں و اہک ہمیش انت کہ بلوچی
لیزانک میان استمانی لیزانک و رنگ و در و شماں بگندیت، آئی و تب و سر پد بہ
بیت۔ ہما راہانی پد گیر بہ بیت کہ ہما آپ بند و میان استمانی لیزانک روان
انت۔ من آندرے ژید و اے لیکہ و منوکاں کہ ”پہ ہمک لیزانت و لازم انت کہ
چہ میاں استمانی لیزانک و اگاں بازناں، یک ”شاہکارے“ و دتی زبان و آما بہ
رجینیت۔“

(4)

گلدسرائیش کہ اے کتاب و تھا اگاں رسا نک و زبان و بیان و لیزانی
کم و گیشی یے گندگ و کتیت گدا اے منی کوتائی و غزا و نکاری زانگ بہ بیت۔ گوں
کامیو و گراں مہز بنیں نام و ہمگر و کنگ مد بیت۔ چونا ئی و ہم رجا نک و بابت و
بلوچی زبان و نامداریں آزما کارنا گمان و کنگ انت کہ ہروڑیں رجا نک بہ بیت
، آئی و شیرگ راہ و رچنت۔ اگاں من و انوکائی دپ و کسانیں شیر کئی۔ یے و دی کنگا
سو بنیں بوتان گدا بزاں منادتی کار و عوض رستگ۔

اے کتاب و رجا نک کنگ و اگاں منی دوست و سگت و اکثر نا گمان،
عبید شاد، قاسم فراز، محمد زاہد، ایوب الیاس و منی کماش عید محمد عید و دلہڈی و ملک و
پہ چاپ و کنگ و کاراں بلوچی اکیڈمی و سگت و حاصل و اکثر عبدالصبور و مہر و واہک
گون مد بوتین انت اے کار چہر آسر و ندرستگ ات۔

شرف شاد

10 فروری 2012

(بلنگور)

(1)

مرہجی مات ہیران بوتنگ ات۔

یا بوت کنت ذی۔ پگائی ء ٹشت نہ کناں۔ چہ کماش کس نی ء کہ ہاتار
اتنگ ات۔ آئی ء ہشتہ چوش ات۔ ”تئی مات ء دُنیا سفر کنگ۔۔۔ جنازہ...
باندہ... گماں شریداریں۔“ بوت کنت اے کار ء چندز یکیں روج ء بوتنگ۔
کماشانی ہاترا جوڑ پتگیں ”کس“ چہ الجہیز رء پنجاہ میل دور جا ہے، مرانگو، ء
ات۔ اکاں من دو روج ء بس ء سوار بہ بوتیناں۔ شپ کپک ء باز پیر اودا رستگ
اتاں۔ رسم دودوانی رد ء شپ حد امرزی ء سرین ء گوازی پتنگ ات ء بانداتیں بیگاہ ء
واتر ہم بوت کنگت۔ من ہما مرد ء گورا کار ء اتاں۔ چہ آئی ء دور روج ء موکل لوٹ
ات۔ پذیریں گپ ات۔ اے وڑیں جا وراں آئی ء افاں کت نہ کت۔ بلے من ء
انجو سامیت۔ کھئے آئی ء منی موکل لوٹگ سک تورات۔ ابید فکر ء بیچار ء گشت۔
”من ء اپوزانت بلے تو زانے، من ء ہج میا رنیمست۔“

رند ء حیاں اتک کہ من ء اے گپ کنگ نہ لوٹ اتنگ ات۔ من پہلی چیا
لوٹ ات۔ منی بدل ء آئی ء باند میں وتی دردواری درشان بہ کتیں۔ نواں پوشیگیں
روج ء من ء گوں سیاہیں گداں گندیت۔ گڈا پرس وائی کنت۔ انگتہ وامنہ چند ء ہم

اولی بہر

(7)

ہے سائیک آت کشتے مات نہ مرتگ۔ بیت کنت گورغ کفن آ رند اے مارشت
دوی بہ بیت۔ بزاں اے کار و سرکاری منگ نامہ بہ رسیت۔

من دو بج و بس و سوار یوتاں۔ گرم و ایر داتگ ات۔ سہارگ یک
کش و وڑا سلیست و ہوٹل و کت۔ درائیں مردم چو دروار و مہروان و پیش
اتکنت۔ سلیست و کشت ”مات و بدل رست نہ کنت“۔ من کہ رہ پکھاں گڈا
آ درست داں دروازگ و منی اجازت کنگ و اتکنت۔ روگ و دہد و مزین جج و
تاگے کنگ کپت۔ پر چا کہ من و چہ ایمان و گور سیاہیں ٹائی و موتگی پیت و
زیرگ و روگی ات۔ چندے ماہ پیش آئی و نا کویران ویتگ ات۔

بس و گوں کپک و ہاترا من چانی و شتاں۔ یکے اشتانی و سرگپتگ اتاں۔
پدا چہ آسمان و ایر رچوکیں رژن، دگ و شہم، پٹرول و بدیں بو، چمپ و جول، اے
درست و وار بیت انت۔ نیموایی و جاور اش و دی کت۔ خیر، راہ و داں دیراں
و پتاں۔ و ہدے من و بست بیت گنداں کہ یک سپاہیکی و سرا امیراں۔ آئی و
ہوادگ و ہوادگ و کنڈات۔ پرس ات۔ ”تو چہ دوریں جائی و پیدا کئے“ حبر و
بلاں کنگ و ہاترا من پہ ہو و سرعینت۔ گپ کنگ و ہنسل بیتگ و نذات۔

کماش گس چہ بازار و کساس یک میل بے دیرات۔ من، رسک و
شرط و میت و چارگ و اجازت لوٹ ات۔ دربان و کشت کہ پیسرا کماش گس و
سرپانک و گوں دپ کپک الی انت۔ آ دزگٹ ات۔ من و کے و دار کنگ کپت

(8)

اے میان و دربان گپ کنان ات۔ پدا آئی و من و کار گس و سرکت۔ سرپانک
پنکیں مردے ات۔ سہریں مود، گاج و مزن شرف مندی و نشان، اول و آئی و گوں
آ پنکیں چھاں من و داں دیراں چارات۔ پدا ما دست و دروہ بیتیں۔ آئی و منی
دست دیراں داشت۔ کمک و تکیگ بیتاں۔ پدا آئی و دپترے چارات و کشت۔
”بیکو مرسو سنے سال پیش کماش گس و اتکگ۔ دت و جج آمدنی نہ
یتگ یے۔ تو آئی و چار و گزار کنگ“۔

اچو مارات کہ آ منی سرا بہتاے جنک و انت۔ من گپ گیشینگ لوٹ
ات۔ آئی و من و وارندات۔ ”پہلی لوٹ۔ من کا گد چار اتک انت و سرپداں ترا
اچو منجائیش نہ یتگ کہ سرجی و آئی و آرام و تاہیر و خیال و بدارے۔ آئی و را انجیں
مردی و حاجت ات کہ مدام آئی و نزدیک و گوراں بہ بیت۔ بلے چشیں کارے کہ
حتیک انت۔ باز پکار نہ رسیت۔ خیر، آ کماش گس و سک و ش ات“۔

”جی ہو، من و باور انت۔“

”ادا آئی و بازیں ہمنگل انت۔ ہمانی و وڑا کماشیں۔ ظاہر انت مردم
و قی ہم عمریں مردمانی تہا و شتر بیت۔ تو کسان اتے۔ آئی و ہراہی و ڈبہ و پیلو کنگ
قی و س نے کار نہ ات“۔

اے گپ راست ات۔ و ہدے تا یک جاہ اتیں گڈا مات و ہر و دہد و منی
نیکا چارات۔ بلے مئے میان و گپ و تران باز کم بیت۔ ماں کماش گس و یک و

(9)

دو پہلک آئی باز گزیت۔ ہے داستہ کہ آنوکیں چا گردہ رنگ غریچہ نہ کپتنگ
ات۔ دو سئے ماہ رند جاور انچش بیت انت کہ اگاں کسے آ ترا چہ کماش کسے
روگ بگشتیں گریک ات یے۔ اے گپ آئی باز تور انگ ات۔ ہے سبب
ات کہ سالے بیت من آئی چارگ نہ شتاں۔ منی یک شمشہ و موکل ہم بیران
پتنگ ات۔ بس و کلٹ و کرگ، سفر و جبال و دو کلاک بیران بتنگ و تورشت
بے نہ انت۔

کماش کسے سر پانک گپ جنان ات۔ من گیشیں و لکوش ندات۔
گلد سر آئی و گشت ”منی خیال و نون تو وئی مات و میت و چارگ لوٹے ترا
مہتل نہ داریں۔“ من بے ترک و توار و پادانک و اوشتاں۔ سر پہ رند بتیں۔
وہدے پداکاں ایر کپان اتیں۔ آئی و گشت۔ ”میت کسانیں میت جاہ و ایر
کنان پتنگ۔ اے داستہ کہ اے دگہ کماش بے تاہیری و آماج مہ بنت۔ وہدے
کے بیران بیت گلد آ داں دو سئے روج و ملور و موجا بنت۔ آ سرایش بیت کہ
منے کار دارانی کار گیش بنت۔ اے دگہ سردردی بے نہ انت۔“

ما کسانیں پیر گامی و گوشیں۔ لہتے کماش کساں کسانیں ٹولیاں تنگ و
گپ غرپ و انت۔ مانز یک و رس اتیں آ بے توار بیت انت۔ منے گلوزک و
رند پدا شک شک و لگ انت۔ آبانی آواز و اش کنگ و گول من دراج
دہلیسکیں مٹھوانی ترا نگ و کپتاں۔ تپاوت جہنا ہمیش ات کہ آیانی توار چو مٹھوانی

(10)

وڈا برز شتاں۔ سر پانک کسانیں ماڑی یے دپ و رس ات اوشتاں۔
” واجہ مر سو، نون من چہ ترا موکل لوٹاں۔ اگاں ترا پہ من کارے کپت گلد
کار کسے باں۔ جنازہ و بابت و منے خیال انت باندا چست بہ بیت۔ داں کہ
توشپ و میت و سرین و لغت بکن نے۔ لازم قی داہگ ہم ہمیش بیت۔ دگہ گپے
اے کہ قی مات و داہگ پتنگ آنیکرای دود و رسانی رد و کفن و کسارت بہ بیت۔
اے کار ہم ٹہینگ پتنگ انت۔ من خیال کت ترا حال بدیاں۔ شتر ترانت۔“

من آئی و منت گپت۔ اینچک و کہ من سر پداں منی مات و کافر بتنگ و
گپ چہر نہ جنگ بے دراہیں عمر و کون نیکرای و چچ وڑیں سیادی ندا تنگ۔
میت جاہ و جہا پترتاں۔ اے کسان و ساپ و سلہیں اوتا کہ یے ات۔
اکشتیں دیوال و برز و روشن ان یے۔ چہدے کزی و مکرار داہیں ٹیل ایر ات۔
اوتا کہ توک توک و دو لہلائی سرا تابوت ایر ات۔ دیگ بند ات۔ بے نہ
مہر بند کنگ نہ پتنگ انت۔ یک عربیں جنین یے کہ چوزس نمونک ات۔ سہریں
جلنگ یے گور ات۔ رگی نیں رومالے سرا بتنگ ات۔ تابوت و کش و تنگ ات۔
دربان ہم منی بچی و جہا اتک۔ انچو سما بیت تچانی و اتنگ۔ پرچے کہ آئی و
کین پادا تنگ ات۔ ”ماد پیگ بند کنگ بے حکم انت۔ وہدے تو کائے گلد
چچ کنگ بہ بنت و میت و دیدار کت بکن نے۔“ وہدے آپ تابوت و
شت من آ ترا دیگ و چست کنگ و بکن کت۔

(11)

"پرچا؟ تو نہ لوٹے کہ من۔۔۔۔۔" آئی ء کشک بدات کت۔

"اناں" من پسہ دات۔

آئی ء پچکش کیسگ ء مان جت ء من ء روک روک ء چارات۔ ہے
وہد ء من مارات کہ باسدیں منکن منکھیں۔ بہہ ء ہلڑ ء کپتاں۔ کے دیراں منی نیمکا
چارگ ء رند ء آئی ء جست کت۔

"پرچا، اناں۔"

آئی ء گالوار ء جہانری مان نہ ات۔ جہناسیب زانگ لوٹ ات یے۔ "چو
وت نزا ناں" من پسودات۔ آوئی استہیں بروتاں گوں لتیب ء لگ ات۔ پدامنی
نیمگانہ چارات گوں مہروانی ء گشت یے۔ "من سر پدیتاں۔"

آگندگ ء خمریں مردے ات۔ سبز سبزیں چم ء گلابی نیں من۔ پہ من ء
کرسی یے کشان کت، تابوت ء کش ء جت۔ وت منی پشت ء نشت۔ نرس پاد
اتک دروازگ ء نیمگاشت۔ وہدے آروگ ء ات دربان ء گوں نرمی ء گشت۔
'بزرگ ریش انت۔' شری سرا چارات۔ دیست کہ آئی ء جہاں کے جہل تر پٹی
نے بستگ۔ ریش گوات گپنگ ء پونز ء نزدیک ء رستگ ات۔ سرجیں دیم پٹی ء
چیر ٹوینگ ات۔

آئی ء روگ ء رند دربان ہم پاد اتک۔ "من نوں رواں" تو بہ رند۔
پکائی ء گشت نہ کناں۔ پسو ء من چیزے گشت کہ اشار ہے کت یا اناں۔ بلے

(12)

آروگ ء بدل ء کرسی ء پشت ء اوشتاں۔ اے مارات کہ کسی ء منی پشت ء سگر
بستگ ء اوشتاں تک۔ من ء تورینگ ء ات۔

روح نرم نرم ء جہل کپان ات۔ کوئی ء تھا سبک ء دشیں زڑنے تالان
ات۔ برز ء روشندان ء سرا دو گنڈ بڑ ٹینگ ٹینگ کنگ ء ات۔ چہ داب ء جم
کانڈیل انت۔ من گوں بے جہنلی ء چہ دربان ء پدس ات۔ کہ چنچو مدت بیت آ
اے جاہ ء کار ء انت۔

"خیج سال انت۔" آئی ء پختست ء پسودات۔ کشے منی جست ء ودارینگ
ات۔ ہے جست ء گوں گپ ء رپ ء بدات بیت۔ اگاں دہ سال پیش کسی ء آ ترا
بگشتیں کہ تو وئی زندہ منگیں بہراں مرا گلو ء یک کماش کس بی ء گوازیں نے
آئی ء ہادر نہ پینگ ات۔ عمرست ء چار سال ء نزدیک ء ات ء پیرس ء نندوک یے
ات۔ وہدے آئی ء چو گشت من گپ گڈ ات۔ "گڈ ابراں تو ادا نہ نشک نے؟۔"
"ہے وہدے من ترا نگ ء کپتاں کہ سرا پانک ء گورا برگ ء پیرس آئی ء مات ء بابت ء
چیزے کشک ات کہ اے ہنداں سک گرم پینگ ء سبب ء میت زیت کل کنگ
بنت بلے پیرس ء دودو سنے سنے روح ء ایر بنت۔ باز وہدے چار روح ء ہم۔ پدا آئی ء
گشت زندگی ء جواتر یں بہر من پیرس ء گوازیں تک۔ آروچاں داں قیامت ء
بے حال کت نہ کناں۔" اداہر کارا شتاپی ء بیت۔ انگت مآ کی ء مرگ ء حال ایر
نہ برنگ کہ مارا جنازہ ء ہرایی ء روگ کپیت۔"

"بل اے گپ، گوں بے چارگ، چشیں گپ عنکن۔" آئی، لوگی،
آئی، گپ گڈات۔

کماش کمک شہرت بیت، پھلی لوگ، لگ ات۔ من آرا باور
کنائیت کہ چشیں گپ نہ بیتگ۔ راستی من آئی، گپ دس بیتگ، انت۔
چشیں حیاں منی دل، نیا تک۔

دیترا آئی، گشت کہ بن اصل، آپ کماش کس، گندگ، انگ ات
بلے انگ، ڈوات، ہمیشہ وہے دربان، جاہ ہو رک بیت گڈا آئی، وئی نام دات۔
من گشت کہ آ دربان، گیش کماش کس، گندو کے گندگ، کتیت۔ آئی، نہ من
ات۔ آوت، را اے جاہ، کاردارے سر پد بیت۔ آئی، وہے کماش کس،
جاہ منندانی گپ جت۔ گڈا آہان، "آ" یا "کماش" گشت۔ آئی، عمر چہ
آہانی، کمتر نہ ات بلے دربان بیتگ، سبب، بتار کے برز ترات۔ ایند گران، سرا
آئی، حکم کم، باز چل ات۔

نرس و اترا تک۔ زیت شپ، مانا شانت۔ روشدان، سرا انا گہ تہاری
شنگ بوت۔ دربان، قہدیل روک کنتت۔ منی چٹاں در دیے زرت۔ آئی، من
ور گجاہ، روگ، و درگ، دعوت دات۔ بلے من، شدہ نہ گپنگ ات۔ پدا کافی، سلاہ
جت۔ کافی من، سک و ش بیت۔ آئی، منت کپت۔ کتری، رند آکوں حرشت
پی، اتک۔ کافی نو شک، پد من، سگریٹ، طلب بیت۔ بیت کنت اے رسائی

حساب، روات۔ فکروں تاچینت، حرا بی گندگ، نیا تک۔ من، دربان سگریٹ
کشگ، لگ اتیں۔ آئی، گپ، حیران پدا، گنج کت۔

"تی مات، ہمنگل "شپ آ گپی" ہاترا آنگی بنت۔ وہے کے
بیران بیت۔ ادا "شپ آ گپی" بیت۔ من رواں چندے وگہ کرسی کاراں، کافی،
دگہ دیزے ہم۔"

اسپتیں دیوال، سرارژن، تر پگ، منی چم در دے انت۔ من دربان، یک
قہدیل، لے کشگ، گشت۔

"بیت نہ کنت۔" آئی، پودات۔

"اے قہدیل انچو جوز یک، بیتگ انت۔ ہجیک، روک بنت،
ہجیک، مرنت۔"

من آہانی نیمکا دگوش، دیک بند کت۔ دربان ڈن، دراتک۔ لپتے کرسی
آورت۔ تابوت، کش، گوراں ایر کت۔ یکی، سرا کافی، وہ دوازده دانگ
پیا لگ ایر کت۔ منی دیم، روء، نشت۔ نرس، پشت پر ات۔ اوتا ک، دوی کنڈ،
شنگ ات۔ من چودہست نہ کت، چے کنگ، انت۔ بلے چہ باسکانی، سریگ،
پدرات کہ چیزے گو پک، انت۔ کافی، نو شک، پد منی جان گرم ترات۔ من و ت
آسودگ، مارا ت۔ چہ دروازگ، پلائی، دشبو، سارٹیں گوات، کول آ یک،
انت۔ چا گردا، چش ات کہ من، ہینگ بوتان۔

اجنبی برمش لیء منء پذیرینت۔ روشائی گیش ترند بیتک ات۔
 ساہک جھ وڑا دراندہ بیت انت۔ انجوسا بیت کشے رژن چہر چیرہ ہر نیگا درآ یک
 غمنی چمانی تھائیں بیتک ء ات۔ مات ء ہمکنگل آیان انت۔ وہ کس انت۔
 انجوسا ماں ایر کنان انت کشے آ کوئی ء ویران ء اسپتیں رژن ء ابیدہ ترک ء توار ء
 ایر رچان انت۔ آفت انت۔ گڈا کر سیاں چیسنگ ہم نہ جت۔ من سر جمیں عمر ء
 جھ مردم چشمیں پر اسراریں وڑی ء ندیتک ات۔ آہانی دروشم ء پوشاک ء جھ چیز
 منی دیدن ء نہ رکھ ات بلے من آہانی توار نہ اش کت۔ اے باور کنگ مشکل ات کہ
 آہانی زندگیں وجودے ہست ات۔

کساس دراہیں جینیاں پیش بندیتک ات۔ سزینانی کش ء ہیئت انجوسا
 بیتک ات کہ آہانی دیم ء دراکلیں لاپ لونجان انت۔ من پیش ء کدی خیال نہ
 کنگ کہ پیریں جینیاں لاپ چومزن بہت۔ مردیں گیشتر کنگ ء مرغانی وڑا بارک
 انت۔ آہانی شکل ء پدیں چیز، جم انت۔..... کز چکانی کدو ء رژن ء
 ایٹکیں جھنگلے یے۔ وتی جاہ ء ٹھک ء منی نیگا چاران وتی سران ء وت سرا
 سرینگ ء انت۔ آہانی لٹ بے دنائیں آریکانی تھایر ٹھک انت۔ من چو
 سوڑگ کت نہ کت کہ آگوں من ء چیزے کٹک لوٹاں یا پیری ء سبب ء چش
 انت۔ گمان ہمیش ات کہ آہاں وتی وڑ ء سلام دانگ ات۔ من ء سک عجب لگ
 ات۔ کماش دربان ء کش ء گوراج بوت انت۔ سراں سرینان گوں گران ء ٹکینی ء منی

نیمکا چارگ ء انت۔ منی دل ء ہے خیال اتک کشے آ منی قاضی ناینگ بوتک
 انت۔ کتری ء رند یک جینے ء کریوگ بدات کت۔ آدوی سزپ ء دگہ جینی ء
 پشت ٹھک ات۔ آئی ء دیم نہ دیست۔ ہیرگ ہیرگ ء آئی ء ہیکانی توار اتک۔
 انجوسا بوت آ ہچیر حاموش نہ بیت۔ اے دگہ کماش وچکان انت۔ کرسیانی سرا
 کز جھ وڑا جھ انت۔ تابوت، وتی لٹ یادیم ء روء روک روک ء چارگ ء انت۔
 ہم نہ سرینت انت۔ آ جینیں انگت ہیسکارگ ء ات۔ من حیران اتاں۔ لوٹ ات
 کہ آئی ء تسلا ہدیاں۔ بلے گوں من ہجاروک نہ ات۔ گپ کت نہ کت۔ رند ترا
 دربان آئی ء نیمکا جھل بوت۔ گوشاں چیزے گشت یے۔ جینیں ء پھان ء سر
 سرینت۔ گوں حقہ نیں دپ ء چیزے گشت کہ من سر پد نہ پیتاں۔ آئی ء ہیسکارگ
 گیش بوت انت۔

دربان ء وتی کرسی کنزینت۔ نزدیک اتک نشت۔ مکک بے توار بیت۔ پدامنی
 نیمگانہ چارات ء گشت یے۔

” آئی ء تئی مات سک دوست ات۔ کشیت دنیا ء تھامنی یک دوست
 یے ات۔ تئی مات۔ نوں آہنا انت۔“

من نزانت پوء آئی ء چے بگشاں۔ پدا بے توار بیت۔ کم ء جینیں ء
 ہیسکارگ کم بیت انت۔ پدا آئی ء پوز سپا کت ء کے پوش پوش ء رند بے توار بوت۔
 واب ء نہ گپٹکت بلے بازیں نندگ ء من ء سک دمیرنگ ات۔ پادوردو ء

انتنت۔ منء انچو گمان بیت کہ آبانی بے توارى منى اعصابانى سرا سوار بيان انت۔
 انا گہ انا گہ سرا توارے اتک۔ بندات ء من حیران پیتاں۔ رند ء خیال تاجینت۔
 زانگ ء اتک۔ کماشاں وئی گل تہی نیمکا چونس انتنت۔ اے وڑا یک عجیں گیر
 کیرے ودی بیت۔ آ وئی لکراں انچو بڈ اتک اتاں کہ ساش ہم نہ بیت ہے
 کنگ ء انت۔ انچو سابت۔ آبانی گورا اے میت ء ہم بچ بتار نیست ات۔
 بلے نون من ء گمان انت کہ منی خیال رداں۔

دربان ء درستانی دیم ء کافی ء پیا لگ ایرکت۔ پدا جوانی ء یاد نہ انت۔ کہ
 ہے بوت۔ وڑے ناں وڑے شپ روج بوت۔ بس یک گپے یات انت۔
 وہدے جم بچ بیت انت۔ دیستوں کہ کماش کر سیاں نکلہ داب انت۔ ابید چہ یک
 مردی ء وئی لٹ تی مہر داشنگ۔ سنٹ وئی دستانی سرا ایر کنگ۔ من ء انچو روک
 روک ء چارگ ء ات۔ کشتے منی آ گہ بٹیک ء ودار ء انت۔ پادانی ہڈ تیرک
 دیمگ ء انتنت۔ جم کے دیراں رند پدا بچ بیت انت۔ بام ء داتگ ات۔ سکین
 رڑنے چہ روشندان ء سرا کشان ات۔ رند ترا کماش یے پادا تک۔ کلگ ء لگ
 ات۔ مزینں چار کنڈیں رومالی ء تک جت۔ ہر رند ء انچیں توارے ودی بیت کشتے
 آئی ء دل حراب انت۔ آدگہ ہم پادا تک انت ء روگ ء چن ء لا بچ ء لگ انتنت۔
 بے آرامی ء سبب ء دیم اش چو کپو درانی وڑا انتنت۔ روگ ء پیش آ ہاں گوں من
 دست ملائینت۔ کشتے یکیں شپ ء ناسک ہو رتور پتنگ اتیں۔ بل کہ درا ہیں

شپ ء دت ماں دت ء گپے ہم نہ کنگ ات۔
 منی نلکی ء آماج اتاں۔ دربان ء من ء وئی کوئی ء برت۔ دست ء دیم
 عشتاں۔ گد کیگ ء گورکت انت۔ کافی ء نوش ات۔ تہوں چاڑ چاڑ
 بوت۔ ڈن ء دراکاں۔ روج برزات۔ مرا نکو زرہ در میان ء کوہانی سرا آسمان ء
 جا کہ جا گپے سہریں پولنگ ظاہر انتنت۔ چہ زرہ نیمکا آ یوکیں گوات ء ہر نیمکا سوریں
 وشبوے تالان کنگ ات۔ وشیں روج تی ء نشانی انتنت۔ دیر انت کلکی ہنداں
 نیا تنگ اتاں۔ خیال گردینت، اگاں مات ء میرانی ء جیزہ مرہ بوتیں۔ اے وہدے
 سنیل ء سوادوش ات۔

پیہ گاہ ء یک درچک نی ء چیر ء اوشتاں۔ زمین ء سارتیں وشبو ء داب ء
 جاور ء درکت۔ کارکس ء سنگت اے وہدے کارکس ء روگ ء چن ء لا بچ ء بت۔ پہ
 من اے روج ء حراب تریں بہر انت۔ دہ پانزدہ دمان ہے خیالانی تہا گوست۔
 ماڑی ء تہی نیمکا ملو ء توارکت۔ من پردہ اتاں، دریگانی پشت ء ٹر پڑے ہست
 ات۔ یک برے پدا بے توارى ء مانشتاں۔ روج نون سک برز ء تنگ ات۔
 رڑن منی پادانی چیر ء ات۔ دربان ء حال دات کہ کماش گس من ء لونگ ء انت۔
 من کارکس ء شتاں۔ آئی ء لہتے کا کدانی سرا منی دز رند کپت انت۔ سیاہیں گد گورا
 ات۔ چٹون ء سرا میرت ہیرتیں کشک انتنت۔ ٹیلیفون دست ء کت۔ منی نیمکا چار
 ات۔

کندات غمگپ کارکت۔ اے یک داغی مسکرائی نے جوڑ بوتگ ات۔ حتی
مات و میرانی آئی و سرا سک اثر کنگ۔ من حیاں کت آترا جنازہ و نیمک
بلائیں زوراکے پے بیت۔ ”شپ آگہی“ واست ڈاکٹر آترا کن کنگ۔“

کے مات بے توار و نقتیں۔ سرپانک پادانک دریگ و دپ و اوشتات۔

”چہ مرا گن و مہتر پادری انگ۔ و دے کے پیش۔“

چرچ نر یک و بازارے و ات۔ سرپانک و من و ڈاہ دانگ ات کہ اودا
رسک و کم چہ کم نیم کلاک و گیش لگ ایت۔ ما جہل و ایر کپتیں۔ پادری میت جاہ و
دپ و منے و دار و ات۔ چرچ و دو کار دار ہمارا ات۔ یکی و سوچکی بودیمک و از باب
دست و اتنت۔ پادری آئی و دیم و جہل عود دان و زمزمل و گیشینگ و
ات۔ و دے آئی و مارا دیت چک بیت۔ مارا ”منی چک“ و نام و توارکت۔ پدا
ماتیت جاہ و تہاشیں۔ گوں موکی پوشاکاں چار مردم تابوت و پشت و اوشتانگ
ات۔ تابوت و دیگ بند ات۔ سرپانک و گشت کہ گاڑی انگ سر پینگ
۔ پادری و دعا بنا کت۔ درست پے روگ و جاڑی بوت۔ انت۔ چاریں مردماں
سیائیں گد و چنڈے دست و کت۔ تابوت و نیمکاشت ات۔ پادری گوں کماشاں
ہودا ات۔ من ڈن و در انکاں۔ دروازگ و دپ و چینیے اوشتانگ ات۔ من
پیش و ند یٹنگ ات۔

”اے و اچہ مر سوانت۔“ سرپانک و گشت۔

”جنازہ و انتظام کار انگک انت۔ تابوت و بند کنگ و احترامیت جاہ و
روگی انت۔ من آہاں پے مہتل بنیک و بگشاں کہ تو وئی مات و گڈی دیدار و کن
نے؟“

”اناں“ من پودات۔

آز میں گالواری و فون و کنگ و لگ ات ”جوان۔ میٹراک۔ وئی
مردماں، میت جاہ و راہ دے۔“

آئی و من و گشت کہ آوت جنازہ و کنیت گوں۔

من آئی و منت گپت۔ آٹیل و پشت و نشت۔ پادماں پاد و سرا ایر کت
۔ پشت تکہ دات۔ آئی و گشت کہ من و امید، نرس، و دگ و دو مردم جنازہ و کنیت
گوں۔ کماش کس فی و دودانت کہ ادے مردم جنازہ و نشت نہ کننت۔ ”یک
شپے“ ”شپ آگہی“ و بہر زرت کننت، بس،“ ہے بابت و گپ جنان و آئی و
گشت کہ ”اے دود پے ہماہانی شری و واست انت۔ کہ آہانی کماشیں دل جز بگاں
گوں مکپ انت۔ بلے حتی مات و جنازہ و بہر زیرگ و ہاترا آئی و یک دوست
پے رضا دیگ بوتگ۔ تو ماس پیرے۔“ ”سرپانک و چکند ات۔“ ”اے
یک گوٹڈیں اینکلیں قصدا ات۔ پیری و حتی مات سک نر یک ات انت۔ یک و
دوی و کدی کسر نہ بوت انت۔ کماشاں حتی مات و را پیرے و دشتار گشت و
کلاگ گپت۔“ ”شامیر کدی کن ات“۔ کماشاں جست کت۔ آہاں

آئی و نام و سر پہ نہ بیتاں۔ بس ہے زانت کہ کماش گس و نرس پے ات۔
 بھارو کی و پدن و سلام کی دات۔ آئی و دراج و ٹھکیں لندانی سرا چکند گ و نشانی
 پے ہم نیاتک۔ ما دروازگ و یک کزکت و اوشتائیں۔ تابوت و ن و دراتک
 بکنت۔ پدا تابوت دیم و روان بیت، ما پشت و کون بیتیں۔ غلام چوٹ و ن و ن
 دروازگ و دپ و سیاہیں گاڑی پے و دار و ات۔ گاڑی و گندگ و کون من
 کارگساں ایریں قلم دانانی ترانگ و کپتاں۔

گاڑی و کش و ٹھکیں مردے اوشتانگ ات۔ آئی و جتاہیں دروٹم و گد
 گور ات۔ انجو گندگ و ات۔ جنازہ و اچست و ایرے ڈپ ہائی و سرات۔
 آئی و کش و منی مات و ٹھکیں دوست پیرے پھل و پھل و ڈکرتک ات۔ آئی و
 دپ و دیم دگہ و نین اتنت۔ مزن و نشانیں پونز، لرز و کیس لٹ، مہر جنک و موم و
 داہیں ذر و رنگیں ٹھل، سہر و لوجانیں گوش، گوشانی کش و اسپیت رنگیں ریشمین
 مودانی پڑ، بلاہیں کالر و سرا گوٹ کیں ٹائی۔ پراہیں ساہگ و نازرک و ٹھکیں کلاہ
 و آئی و سرا و نجش ات۔ کشے رودے ایر ات۔ فیل و گوشانی و لوجانیں پتلون۔

آ آجہیں لہر زگی جادری و اودا اوشتانگت۔ جنازہ انجو کہ دروازگ و دپ و
 رس ات۔ آئی و دتی کلاہ دیرکت۔ تابوت دار و کارداراں مارا دتی دتی جا کہاں
 سرکت۔ پادری گاڑی و دیم و، چاریں سیاہ پوش، چاریں کٹھاں،
 سرپانک، من، پدا پیرے و نرس۔

آ سماں چوڑن و روک ات۔ گوات کشے ترون و آس و ٹھٹک ات۔
 گرماگ و کول سزین و پچک و اتنت۔ تیزیں رنگ و گداں جاور گترکت۔
 جنازہ دیراں پر چاچست بیت۔ منی زانگ و نیاتک۔ کماشیں پیری و دتی سرے
 کلاہ کش ات۔ من پیری و نیمکا دگوش دات۔ آ جوانی و چار ات۔ سرپانک و
 کشک ات کہ منی مات و پیرے مدام بیگا ہاں ستیل و دراجکگاں۔ بازو دہ و دور
 میں بازار و ٹھک ات۔ یک نرس پے مدام ہمراہ بیتک۔

من کلکی ہندانی نیمکا لکاہ جت۔ بام و در چکانی قطار آ سماں و نیمکا سرا
 کشان اتنت۔ چہ گرم و سہر میں زمین و سرا سز میں رنگ و پولنگ و در اتنت۔ جا ہے
 جا ہے جہنائیں لوکانی رژن و روک و گیش پدرا اتنت۔ روج و جلیٹو کیں رژن و اے
 ندارگ بے رحم و دلپرو شیں عکس پے پیش دارگ و ات۔ منی زانگ و اتک کہ
 اے و نین و ہاں مات و دل و سرا چے کوستک۔ اے ہند و بیگانی گواچنی اتنتکی
 و آئی و راسلو ریں دشی و داتک۔

گلد سرا ماسر کپتیں۔ ہے و دہ من دیت کہ پیرے کے لکش کنان
 ات۔ گاڑی دیم و روان ات۔ آ بے چارگ پشت کپت۔ گاڑی و ہر امی و
 روکاں یکے منی کش و اتک۔ حیران اتاں کہ روج برزی و منزلاں چنوخ گشادی و
 بڑان ات۔ گدانی توار و گوات و جہالرز گے مان اتک ات۔ کاپانی کپش کپش و
 آواز برز ات۔ ہید منی دیم و چکران اتنت۔ کلاہ سرا نہ ات۔ گوں رومال و دیم

گوات کنان کت۔

تابوت داراں یکے گوں من گپے جت۔ من سر پد نہ پیتاں۔ آئی ہے
گشت۔ گپ کنگ و دہدہ آئی و دل بند و ہید گوں رومالی و پھک کتنت۔ گوں
راشیں دست و کلاہ کنزینت۔ من پرس ات کہ آئی ہے کشتک ات۔ آئی و برز و
نیمکا اشارہ کت۔

"روح سک ترعدانت۔ گمے؟"

"ہو" من پسودات۔

"اے جنازہ تہی مات میگ انت۔؟" کے دیراں رندا آئی و جست کت۔

"ہو" من پدا گشت۔

"آئی و عمر چنچک ات۔"

"بازات۔" بن اصل و من نزانت کہ مات و عمر چنچک ات۔

پدا آ بے توار بوت۔ پشت و چک جت۔ پیرے پنجہ گز و دوری و لنش کنان
آیک ات۔ گامکین و زند کنگ و ہاترا آ کلاہ و سرینان ات۔ من سر پانک و نیمگ و
ہم گاہ کت۔ آپ حساب گامان ایر کنان ات۔ ہر کار و گران و سنگین گندگ و آیک و
ات۔ ہید پیشانی و حز پک و انتت۔ بلے آئی و پھک نہ کت انت۔

منی اکل ہمیش ات مے کسانیں کاروان کے تیز روان
ات۔ ہر نیمکا روح و رزن و ششکین کلکی ندرگ انتت۔ آسمان و نیمکا لگا ہے

چارگ ہم ہوش و کار کنگ و بس ات۔ کہ دیمتر اما دگت و ہما ہر و سر بیتیں کہ گوں
ڈانبراں نوک جوڑ پینگ ات۔ ہر گام و دگت و سرا پھلین کٹے جوڑ
بیت۔ ژریج ژریج و آواز آیکا ات۔ اپس گاڑی والدہ کلاہ ہم ہے پھنیں چیز و جوڑ
بینکین یہ گندگ و اتک۔ برز و زرد و اسٹین رزن و چاریں نیمکا سیاہیں گاڑی و
شترانک و ترپوکیں سیاہی۔ کاروان و مردمانی پوشاکانی لگشکین سیاہی و دگ و سرا
گرہ و سیاہیں کٹ، یک اجب و جتنا تیں دنیائی و عکس و پیش دارگ و
انتت۔ جتنا تیں چہر و یو، گر میں پوست و یو، اپس و لڈانی یو، سوچکی و شبو و سہک
سہکیں کول، سر جمیں شپ و بے وائیں ہم، خیال کشے غباراں گپنگ انتت۔

یک رندے پدا چک جت۔ پیرے باز دیر پشت کپنگ ات۔ گر میں
دہنزانی جہا کساس گار ات۔ انا گز و آ اندیم بیت۔ اے بابت و کے جیزگ و پد
من اکل جت کہ آ چہ دگ و دراتنگ۔ توک کشک و گران انت۔ ظاہر انت کہ آ
اے ہنداں جوانی و زانکار انت۔ چوٹ و آ پدا گوں مادپ کپت۔ آئی و یک
رندے پدا توک کشکے گپت۔ مے نزدیک و رس ات۔ اے کار رند ترا باز رند و
بیت۔ بلے زیت من چارگ و دہرت۔ منی پیشانی ترک ترک و ات۔ و ت و
مشکل و گزان کنگ ات۔

پدا درائیں کارزیتاں بیت انت۔ چہ حساب و رندہ بند کہ من و آ گپانی
تک و پچن یا ت نہ انت۔ ابید چہ اے گپ و کہ و ہدے ما بازار و نر یک و سر بیتیں

(25)

گڈانرس ء گوں من چیزے گشت۔ آئی ء آواز ء من ء کڑینت۔ چہ آئی ء رنگ ء
دروشم ء باز جتا ات۔ شیر کن ء وش زیر۔ آئی ء کشک ات۔ ”اکاں وش وش ء
روئے گڈاچینگ بٹیک ء ترس، گشادروئے ہید ء جانشود ہئے۔ سار تیں گوات ء
سارتی جنت۔“ من آئی ء مطلب ء سر پدیتاں۔ ہر وڑانا دراہ بٹیک الی ات۔

جنازہ ء دوسے گپ من ء یادانت۔ مثال ء جبر ء پیری ء دروشم، ودے
بازار ء ڈن گوں ماکڈی رند ء دپ کپت۔ آئی ء دیدگ رنج ء غم یانا توانی یا ہر دکانی
ارساں شہمگ ء اتنت۔ بلے کر چکانی سبب ء ارس جہل ء رچک ء نہ

اتنت۔ ارساں آئی ء کماش ء کو نہیں دروشم ء سرا جزانی یک تر پوکیں داے
گوچک ات۔ پدا چرچ ء ندارگ۔ دکانی سراتر ء ماتر تیں کلگی قبرانی سرے
سہریں رنگ ء پل، پیری ء بے ہوشی۔ آئی ء درنگیں ہی ء رنگ ء کپک۔ مات ء
قبر ء سراتالائیں سہریں حاک، گوں آباں ہمگر نجیں اسپتیں رنگ ء مردم۔ شور ء
جاک، یک کافی جامی ء دپ ء بس ء ودار۔ انجن ء ڈگڈگ، گڈسرا لجمیز ء دکانی
گندگ ء خوشی ء مونج، نپاد ء سرا دپسک۔ دواز دہ کلاک ء یک درج ء وپسک ء
خیال۔ اے درست منی یادداشت ء بہرانت۔

{☆☆☆}

(26)

(۲)

سہاء ء ودے پاد اکاں گڈا منی زانگ ء اتک کہ کار جاہ ء کار مستر
دور روچ ء موکل دمیگ ء پرچے فچ ء شش ء کپتک ات۔ من پشمہ ء آدینگ ء
موکل لوٹ اتک۔ شمشہ ء یک شمشہ ء کار گس چونائی ء بندنت۔ دراجیں
موکل کار مستر مشکل ء دینت۔ بلے پدا ہم منی فچ میار نہ ات کہ مات ء را آدینگ ء
روچ ء ثواب کنگ بیت۔ پدا شمشہ ء یک شمشہ ء موکل داہر وڑیں جاورا بٹیک
انت۔ گپ ء اسر ایش کہ آئی ء مطلب پدرات۔

گوٹگیں روچ ء فچ ء تاک ء رند من انجو دمرنگ ات۔ کہ سہاء ء پاد
آہمگ جہنمل نہ بیت۔ ریسانی سا یک ء ودے فکر وں تاجینت۔ صحب چون
گوازینگ بہ بیت۔ اوڑناگ ء ارادگ کت ء چلو پکاں گیش اتاں، تیاب دپ ء
راہ کپت۔

بازیں جنک ء بچک خود ء اوڑناگ ء اتنت۔ ماری کارڈونا ہم ہمودا
ات۔ آئی ء زمانکے مئے کار گس ء ٹا پست ء کار کنگ۔ آروچاں من آئی ء سرا لکلو
اتاں۔ منی خیال ات کہ آہم من ء دوست دار بیت بلے آہمے کار گس ء باز کم ودے
بیت۔ اے عشق ء عاشقی ء فچ آسر در دنیا تک۔

ودے من آتھک ء سر کپک ء کمک کت گڈا منی دست سبک سبک ء

آئی دلہندہ سرجنان بیت۔ آتھنگ و سرا دل پہ بالا دپت۔ من آپ و تھا پادلو حجان
کت غنشاں۔ کے دیراں رند آئی و چک جت منی نیگا چارات۔ آئی و مید چمانی
سرا رنگ اتنت۔ کندگ و ات۔ من ہم حنک و سراسر کپت۔ آئی و کش و
لشٹاں۔ گوات گرم ات۔ بلے و ش ات۔ مسکرا مسکرا من و تی سر آئی و کٹ و ایر کت
آئی و من و مکن نہ کت من و پتاں۔ نیلگ و سہر چکیں آساں منی نکا بانی دیم و تالان
ات۔ سر و چیرہ ماری و لا پ و برزی و جھیلیاں مارگ و اتاں۔ نیم ساعت و گیش
نیم دانی و جاورہ اودا و پتیں۔ و دے روج ترند بیت۔ ماری و آپ و تھا بک۔ یے
وارت۔ من ہم آئی و پشت و گون پتاں۔ آگپت۔ و تی دست آئی و سزینہ مان
توینت۔ ماہوری و اوژ ناگ کنان پتیں۔ ماری اگلہ کندگ و ات۔ و دے ما
خود و لمب و اوشتا نگ و و تی جاناں سپا نکا اتیں۔ گڈا ماری و گشت کہ ”منی
رنگ چہ تہی رنگ و سہر تر انت۔“ من آئی و بیگا و باسکوپ چارگ و سیلہ
جت۔ آئی و پدا کند ات و روگ و جاڑی بیت۔ گوں ہے شرط و کہ مافر ناندیل و
مسکرائی (کامیڈی) و چاریں کہ آکے روچاں سک نامد ارات۔ و دے ماگد
گورا کنت۔ آئی و چم چمنی سیاہیں ٹائی و کہنت۔

”کئی پرس و دار گائے؟“

من حال دات۔ مات و وفات کنگ۔ آئی و جست کت ”کدی“ من
گشت۔ ”زی“ آئی و دگر چ نہ گشت۔ بس و ت و کے ڈڑات۔ گشگی اتاں

کہ منی چ میار نہ انت۔ بلے من و ت و داشت۔ من و گیر اتک کہ و تی کار جاہ و
کار مسترہ گوں ہے گپ کشتک ات۔ رند و خیال اتک کہ اے بے سر میں گے
من جت۔ بے سر میں گپ یے ات یا نہ ات۔ بلے و ت و میار یک الما مارات۔
داں بیگا و ماری اے جیرہ و فراموش پیتک ات۔ فلم و چندے بہر مسکرائی
اتاں اے دگر بہر چٹ بیکار۔ سنیا و تھا ماکش ماں کش و نصیب۔ آئی و و تی پادے
منی پاد و سراسر ایر کت۔ منی دست پدا آئی و دلہندہ سرجنان بیت۔ فلم و ہلاسی و کے
پیسر من آئی و چکے گپت۔ بلے کے لفشانی وڑا۔ پدا آئی ہر امی و منی لوگ و اتک
گوں۔

سہا و پادا نکاں۔ ماری شنگ ات۔ شب و کشتک ات آئی و سہا و
مہلہ و تی ترو و گورا روگی انت۔ یک شہبہ ات۔ پمیشک پتاہیر و پتاں۔ دیم پہ چہر
بیت و سراج و سراسر ماری و سرے سور تا میں و شہو بوچت۔ داں دہ بج و پتاں۔ پدا
داں نیمروچ و پدا و سراسر دراج بیت و سگریٹ کش ات۔ یک کش و وڑا
سلیسٹ و ہوٹل و درگ و درگ و شتاں۔ من چارات مردم گوں و وڑی جسٹ و
پرساں فلکیگ کن انت۔ من و ہے گپ و سک زہر اتک کہ مردم من و جسٹ و
پرساں بکن انت۔ ہیکے چک و ہیک و چ و تھا وارت۔ لوگ و نان نیست ات۔ آئی و
ایید گز ران کت۔ اے و دہ و بازار و روگ چہنیل نہ بیت۔

ورگ و رند نرانت چے بکناں۔ و تی لوگ و تھا چکراتاں۔ و دے مات

منی گورالت۔ اے لوگ مارا بس ات نوں کہ ایوک ء نندگی ات۔ پے من ء کے مزن
ات۔ من ورگ ء ٹیل ہم وپسگ ء کوئی ء آؤرتگ ات۔ بس بیکس بان کارمرز
کت۔ کارمرز ء کٹیں سامان ہے لوگ ء اتنت۔ پتیل ء یک پتلے۔
سیگا ریمز، دار ء چندے کرسی کہ آہانی نند جاہ جمل شک اتنت ء یک الماری ہے
کہ آئی ء شیشگ زنگاں گپنگ ات۔ لوگ ء اے دگہ بہر کارمرز نہ پتنت۔ ہمیشہ
آئی ء چار ء گزار ہم نہ بیت۔

دگہ بچ کار نیست ات۔ ہمیشہ ٹیل ء سرا کپنگیں کوہیں روتا کاں چاراں
پیتاں۔ روتا کہ ”کر سچن سالٹ“ ء اشتہار مان ات۔ من نر ات وتی الم ء
مان جت۔ روتا کاں ہر چیز من ء دوست بیت۔ مدام نر ات ء ماں وتی الم ء مان
جت۔ پد من المی کاراں گیش اتاں۔ ہالکوئی سراسٹاں۔ منی وپسگ ء بان انچش
انت کہ چہ اودا شہر ء مزنیں دگ ء تدارگ گندگ ء کایت۔ موسم دس درابیت،
کھڑنجا سنگ انگت حز پگ ء اتنت۔ دگ ء سرا مردم انچو رو آ کنگ ء اتنت
۔ کھنئے گنوکی ء گپنگ اتنت۔ درستاں پیسریک کٹمی ء مردم کہ پے ستیل ء سواد ء
روگ ء اتنت۔ دو گوئڈ گوئڈ کیں زہگ کہ آہاں جانشوانی کوٹ گورالت۔ کسان
کسانیں نیکر مانپوشگ ات۔ ہے گران ء سنگینیں پوشا کاں سبب ء کے ترس ء
لرزان اتنت۔ یک گوئڈیں جنکو ء کہ آئی ء گلابی نیں رنگ ء بوٹ ء سیاہیں
پوست ء بوٹ پاد ء ات۔ آہانی پشت ء آہانی مات ات۔ یک مزن بالا دیں جنین

یے کہ بادام رگیں ریشم ء پوشاک پوش اتنگ ات ء پدا آہانی پت ات۔ بیکیں قد ء
چست ء چالاکیں مرد من بس چہ دروشم ء ہجہ آؤرت۔ آئی ء بوچکانی کلا ہے ء پرکی
ٹائی نے بستگ ات۔ لٹ دست ء ات۔ مردمانی گلگ مفہیں نہ اتنت کہ شریں
کٹمی ء ہتیک ء باوجود چہ دت کتریں ذاتی ء جنین ء گوں ساگ کنگ ات۔ آہانی
پشت ء ہندی ”طل ملانی“ ٹولی ات۔ تیل ء چہ ترپوکیں مید، سہریں
نکھائی، سرین ء بیکیں کوٹ، کرچکیں کیسگ، ء چار ہنگیں کرچ ء بوٹ۔ چش کہ آ
چہ لوکاں مہلہ دراتنگ اتنت۔ ہے واستہ من اٹکل جت کہ آشرہ مزنیں تھیڑی ء
روگ ء انت۔ تھیڑ چہ اے جاگہ ء باز دیر انت۔ آگوں جاک ء سلوات ء کندان ء
گپ جنان بس ء یسین ء نیم کاروگ ء اتنت۔

آہانی گوزگ ء رند دتک کم کم ء ہو رک بوت۔ اے ودہ ء نوں ”سینکا ء
شو“ بکچ بوتگ انت۔ بازار ء چندے دکاندار ء پشی گندگ ء اتنگ انت۔ دگ ء
دوئیں کشاں انجیر ء درچک قطار اتنت۔ آسمان صاف ات۔ روشنائی سک کم
ات۔ تمباک بہا کنوک ء کرسی کشاں کت دگ ء کش ء آؤرت۔ پادشہا درتنت
دران بوتاں۔ جہاں کہ کے پیش تر چہ مردم ء سرپ چک اتنت نوں کس اس ہو رک
انتنت۔ تمباک بہا کنوک ء کش ء کافی جاہ ء روپگ ء اتنت۔ اے یکشمسی ء یک
کش ء وڑیں نمر دچے ات۔ من کرسی چکرینت تمباک بہا کنوک ء وڑا
نشتاں۔ پرچے کہ اے وڑا نندگ دس ترات۔ چندے سگریٹ ء کنگ ء رند من

لوگ، چہا شتاں۔ چاکلیٹ بے زرت پدا بالکونی، اکھاں۔ سہتی، رند آسمان جمبراں
 مان پوش ات۔ نواں توپان آنگی ات۔ بلے جمبراں زوت ترات۔ پدا ہم نشانی پلہ
 دانت۔ بازار کتر تہار دیم گندگ، اتک۔ من داں دیراں نشت آسمان چار
 ات۔ پنج بج پدا بسانی تو اراتک۔ نزدیک، ایک اسٹیڈیے ات۔ اودافٹ بال میچ
 بتیک، ات۔ بس چہ ہمو داپیدا ک اتنت۔ پشت، تھک ہم پڑ اتنت۔ مردم
 پدا کانی سرا درجک اتنت۔ دومی بس، لکھی سوار اتنت۔ آہانی کسان کسانیں
 پیچیکاں (سوٹ کیس) آچہ اے دگر مردماں گستا گندگ، اتک ات۔ آچہ دتی
 سوب مندی گل، سوت جنان اتنت۔

”لکھی آں دیم، روان بہ بیت۔“

چہ آہاں لکھی، منی نیگا چارات، گشت۔ ”نالٹیپ کٹ ات۔“

”باز جوان“ من گول دست، اشارہ، گشت۔ چہ آہاں پدا کار گاڑیانی درج
 بکچ بیت۔

لوکانی سرا آسمان، سہری، مان شاتنگ ات۔ روج، سدھ بندہ دہدہ
 بازار پدا ابراہار بیت۔ مردم چہ سنیل، سواد، و اتر بتیک، اتنت۔ چک، چست
 چالاکیں مرد گول جن، چکاں آہاں ہوار ات۔ پوش پوش کتان دمبر گلیں زہگ دتی
 مات، پتانی پشت، پاداں کشان اتنت۔ باسکوپ جاہ ہورک بیان اتنت۔ چہ
 آہاں در آو کیں ورنادران دران کام کشان دیم، روان اتنت۔ آمدام، وڑاوت،

گیشتر توانا درا کنگ، اتنت۔ پد رات کہ آہاں جنگ، پڑ میں تہر، فلے چار اتک
 ات۔ آوت، گران، سنگین ظاہر کنگ، اتنت۔ پدا ہم چندے مردم انگت کنگ
 ات۔ لس رہندہ آہانی دیم دمبرنگ، بے جلوہ گندگ، اتک ات۔ چہ آہاں لہتے
 منی دریگ، چیرہ، پرترگ، ات۔ لہتے جنک دست ماں دست چہ ہدا
 گوست۔ آورنا تتر اتنت۔ دانکہ گول جنکاں ڈیک بوزیں، کوکار، لگ
 اتنت۔ جنکاں دیم ترینت، ترند ترند، کد ات۔ اے جنک شہر، ہما بہرہ نندوک
 اتنت کہ ہمو دامن لنگ اتاں، چہ آہاں دوئے منی پجاروک ات۔ آہاں برزہ چار
 ات، گول دست، اشارہ، من، سلام دات۔

ہمچک، قندیل، بچی، روک بوت ات۔ آسمان، سرا ستار جگر
 اتنت۔ بلے قندیلانی روشنائی، آکتر زرد گندگ، اتک ات۔ رژن، ہے
 بازیں تدارکانی چارک، منی ہم دروہ لگ اتنت۔ قندیلانی چیرہ زمین، بہر چہ
 اے دگر جا کہاں گیشتر روشنائیاں۔ کدی کدی بے شکوست، آئی، رژن چکی، میدیا
 بچکندگ یا نگرہ، سنگہاں گول لٹیپ، ات۔ کمک دیراں رند بسانی رو آکم تر
 بیت۔ درچک، پتیاں دور نخلیں آسمان، سرا چہاری، مان شانت۔ بازار ہورک
 بیان بوت۔ گڈ سرا یک انجلی دہے اتک کہ بازار، کس گندگ
 نیاتک۔ پدا یک پشی، شپ، اولی پشی۔ ویرانیں بازار، چہنبل ملان، ملان
 گوست۔

اتا کہ من ۽ خیال اتک کہ من ۽ ورگ ہم جوڑ کنگی انت۔ سک دیر انت کہ
کری ۽ سرائشنگ غ بازار ۽ ندرگ چار اتک انت۔ وہدے پادا نکال گڈا گردن
درو کنگ ۽ لگ ات۔ من بازار ۽ شتاں غ نان غ مائیںچنگ گپت غ آورت درگ جوڑ
کت غ او شتا کائی وارت انت۔ منی دل ۽ ات کہ دریگ ۽ دپ ۽ برواں سگریٹے بہ
کشاں۔ بلے سارتی ات۔ ہے ہا تراوتی ارادہ بدل کت۔ دریگ بند کت غ پدا
پیداگ اتاں کہ منی چم شیشنگی ۽ کپنت۔ ٹیبل ۽ یک کنڈی ۽ اسپرٹ ۽ قندیل غ
نان ۽ لپتے مکر کپنگ ات۔

یک دگہ یک شیبے گوست۔ مات ہم کل کنگ پتنگ ات۔ باند اسہا ۽
یک کش ۽ وڑا کار ۽ روگی ات۔ منی زندگی تھا داچ بدلی نیا تک۔

{☆☆☆}

(۳)

سہا ۽ کار گس ۽ من سک دز گٹ اتاں۔ کار مستر ۽ من ۽ بچیں پیشانی ۽
وش اتک کت۔ آئی ۽ پرس ات کہ سک دم نہ برنگ ناں۔؟ پدا گیشتر مہربانی ۽
گوں جست کت۔

”جی مات ۽ عمر چنچک ات۔“

”شصت ۽ کس ۽“ کے خیال کت ۽ گشت۔ اے واسے کہ من دروگ
بندگ نہ لوٹ ات۔ گوں اے گپ ۽ کشتے آ پہ ہا تربیت غ دگہ جی گپ پہ کپ ۽
پشت نہ کپت۔

منی ٹیبل ۽ سرائیں کا گد ۽ ماگہ کپنگ ات۔ من گوں ہمایاں دگلوش
پیتاں۔ سبارگ ۽ پیسر دست ۽ شودگ ۽ شتاں۔ من بس نیمروچ ۽ دست
شصت۔ بیگاہ ۽ وش نہ بیت۔ پرچے کہ بازیں مردمانی دست ۽ سپا کنگ ۽
سبب ۽ داں آ وہدے لوال کہہ ات۔ یک رندے من کار گس ۽ کار مستر ۽ گورازنگ
ہم جت۔ آئی ۽ من ات بلے آئی ۽ خیال ۽ اے چشیں مزیں گپے نہ ات۔ من
دوازده ۽ نیم ۽ نزیک ۽ چہ کار گس ۽ در کپتاں۔ ایمانوئل کہ پارسل روان دیمگ ۽
کاری کت۔ ہمراہ ات۔

مئے کارگس ء ماڑی تیاب ء نر یک ء ات۔ دمانے پداکانی سراجھتل
 بیتیں، تیاب دپ ء اوشا نگیں گراب چار اتنت۔ سوچو کیس روتا بے ات۔ جھل ء
 ایر کپتنگ اتیں کہ بلائیں ٹر کے کلونگ کلانگ کنان گوزان بوت۔ ایمانوئل ء
 ٹرک ء سوار ہتیک ء گشت۔ ماتچان بوتیں۔ ٹرک تیز روگ ء ات۔ ماداں
 کپڑے راہ ء پشت ء تنکیں۔ چنگو گرمی، چانگو انجن ء کلونگ کلانگ، پدا
 فچک۔ منی ہوش برگشت۔ مات تیاب دپ ء اوشا نگیں گرابانی ہمرای ء انجیر ء
 در چکانی قطار ء گنوکانی وڑا تچان اتیں۔ ٹرک من پیسرا گپت۔ پسلامتی در کپتاں ء
 ایمانوئل ہم سر کپک ء مک کت۔ مئے ہر دکانی گین پادانگلک ات۔ سنگاں گول
 جوڑ پیٹگیں دگ ء سرائرک ء جمپ ء جولاں منی جاور گتر کت۔ ایمانوئل ہیسیک ء
 ہسپان ء کندات ء گشت۔ ”آخر ما سر کپتیں۔“

داں ماسلیست ء ہوٹل ء سر بیتیں، چہ ہید ء میچل اتیں۔ سلیست ء وئی
 دیما در انگلیں لاپ ء سراجھتل بند بستگ، یک کش ء جاہ ء فھک ات۔ آئی ء
 اہتیں بروٹ لنغانی سراجھتل اتنت۔ گول منی گندگ ء آئی ء وئی غماں
 شریداری ء پدرائی کت۔ گشت کہ ابید صبر ء ماچے کت کنیں۔ من آئی ء منت
 گپت۔ سک شدیک اتاں۔ اشاپ اشاپ ء درگ دارت۔ کافی نوش
 ات۔ شراب ء یک ء دو گلاس کیشیں چنڈاں۔ مک لوگ ء شت آرام کت۔ چہ
 نپاد ء پاؤ آئیگ ء پیش سگریٹ یے کش ات۔ دیر بیتگ ات۔ تچانی ء شت ٹرام

کپت۔ کارگس ء منی دم پر نہ بوت۔ نیر دوج سک حراب گوست۔ کارگس بند
 بیت۔ جان چٹ ات۔ من تیاب دپ ء سار تیں گوات وراں تران بیتاں۔ آسمان
 سبز گونگ ات۔ کارگس ء دم پر نہ بیوکیں چا گرد ء رندون ء موسم کیش وں غتا سدا
 ات۔ پدا فچک ء لوگ ء شتاں۔ پر چا کہ من ء مکک بنا ٹولہز دنگی ات۔

ماڑی ء ہال ء تہاری ات۔ پداکانی سراجھتل سالما نو دپ کپت کہ ہے
 منزل ء فھک ات۔ آئی ء وئی تازی یک کھٹے وڑا گون ات، ہشت سال انت
 کہ آئے سسٹک اتنت۔ سالما نو ء کچک سکیں بد شکل ء جنگلی ءے در ابیت۔ پوست ء
 نادرا می ء ہم آماج ات۔ دراہیں پٹ نی رنگ اتنت۔ جان ء سبزیں آبلہ پر
 ات۔ سالما نو ہم جہانی ء رنگ ات۔ بیت کنت یکیں کوئی ء بیتگ ء سبب ء آئی ء
 سرے مید ملینگ ء سہریں رنگی ء پولنگ اتنت۔ کچک ء ہم وئی واجہ ء وڑا عجب
 سرین دہل کت ء راہ ء شت۔ وئی دیم شہار دات ء زمین بوچنان کت۔ اجنبیں
 گپ ہمیش ات کہ ہم رنگ بیتگ ء باوجود ہر دوجہ یک دوی ء دشتی اتاں۔

سالما نو ء روچے دورند ء وئی تازی ترینگ ء برت۔ صبح ء یازوہ ء بیگاہ ء
 شش بجے۔ ”لی اول“ دیک ء کچک وئی واجہ کشان کنگ ء گندگ بیت۔ ہے
 وڑا کہ بزگیں کماش کنگی بہ بیت ء آئی ء زاہ لٹاں مان بہ بندیت۔ کچک
 ڈریت ء پشل پشل ء پشت ء گون بیت۔ نوں واجہ باریگ بیت کہ کچک ء
 کشان بکنت۔ کے دیراں پدا کچک پدا بے حال بیت، دیم ء روت سادہ کشان

گشت۔ انچوکیء گول کسانیں اڑے کڑے پینگ۔

”من چہر گول کسء جنگ نہ کناں۔ بلے کے جلدی برا نگران۔ آئیء مفت موحدا جنگے وتی سراکت۔“

”تراہمت ہست گڈاچہ ٹرامء جہلء ایر بیا۔“ آئیء منء رعب پیش داشت۔

”بس کن ڈے، من ترا چے کنگ۔“

”توریتہ چڑیء۔“

”شر ہمیش انت کہ دپء اتانء بدار۔ اکاں ناں ہنی تئی دنناں تئی دستء دیاں۔“ من چہ ٹرامء ایر کپتاں غ گشت۔

”جو ہم بکن غ بچار۔“ پسوء آئیء گشت۔ من شہماتے گوردات۔ آدل پہ بالا کپت۔ من پادایگء مکک کت۔ آئیء منء لگتے جت۔ پدامن پدماں پدا سنیء چاروش کت۔ گڈا آچو بڑا نگیں ویکء وڈرا حونء حونرچ بیت۔ من جست کت۔ ”بس انت“ آئیء ہوء سر سرینت۔

سینتہ پٹیء بدان قصہء آران ات۔ من آئیء تحتء سرا نشک اتان۔ ”نوں تووت بکش۔ من چنچو میار یگاں۔ آئیء وت سراوت شدتے پیدا کت۔“

”من پہ ہوء سر سرینت۔ دیمتر آئیء گشت۔“

”بن اصلء گپ ایش انت کہ من چہ ترا یک سوچ یے گرگ لوناں۔ آگپ ہے واقعہء ہنگپ انت۔ زانکار یں مردیء۔ امیت انت کہ تو منی مککء کت کلتے۔ پدامن تو دوست نہیں۔ ہر ہمار دم کہ گول من یک برے شری عے بکشت۔ من آئیء چہر فراموش نہ ہاں۔“ من چچ نہ گشت۔ آئیء جست کت۔ ”ترامنی دوستی قبول نہ انت۔“ من گشت کہ منء چچ وڈریں ہا کے نیست۔ آترا تسلایوت۔ آئیء ٹرگ گول شرابء دو بوتلء کش ات۔ ٹیبلء سرا ایر کت۔ اے در میانء چچ گپ نہ بوت۔ درگ ہنگیج بیت گڈا آئیء سر جمیں قصہء آران کت۔

”اے گپء ہنگی سبب یک جکے ات۔ من بلام آئیء گورا پہ شہری شیکاں۔ راست ایش انت کہ آمنی یار انت۔ منی ہازیں زڑے آئیء سرا حرج پینگ۔ اے مرد کہ مرچی من جنگ ہے جکء برات انت۔“ منء بے توار دیست۔ آئیء گشت۔ ”من سر پداں کہ ہساگ منی بابتء چے گشت۔“ بلے اے درست دروگ انت۔ من یک امباریء کارایاں۔ دراہیں مردمانیء وڈرا منی ہم چندے راہء رہند انت۔ حیر“ آئیء قصہء دیمترء برانء گشت۔ ”یک روچے منء حالء گپت کہ آ منء رودمیکء انت۔ من آئیء سرا چنچو زر حرج کت۔ ۳۰۰ فرانک باڈو، ۳۰ فرانک درگء، پدا دادو سوغات۔ برے موزگ، برے اے چیز، برے آ چیز۔ کساس ۱۰۰۰ فرانک۔ بلے پہ بی بی اے

ہم کم اتنت۔ مدام رنگ دپءات کہ گوں اے زراں گزران مشکل انت۔ یک روپے من آئیء گشت کہ تولہے کلاک ء کارے پر چاشو ہاز نہ کئے۔ اے وڑامن ء ہم آسانی بیت۔ اے ماہ ء ترانوکیں گد دو چائینگ داتگ۔ تئی لوگ ء بار دمنی سرا انت۔ ۲۰ فرانک ہر روپے۔ تو دراہیں زراں یلہ چریں جنکائی سراہیران کئے۔ کافی دارین ءے دگہ باریں ہے ہے کئے۔ کیسگ منی ہو رک بیان انت۔ من گوں تو ہے کنکایاں، تو گوں من ہے کنکائے۔ کار ء باندات ء منی گپ گوات ء برت۔ زرو رنگ ہلاس نہ بوت۔“

دیمتر آئیء گشت، ”جنک ء بیگ ء یک رندے مورتی ء (لاٹری) کلے دراتک۔ بلے چونہ گشت کہ کلٹ ء زر چہ کجا اتنگ انت۔ پدا دو ہار رہن کنگ ء دور سید دیست۔ اے ہار آئیء گورا پہ بہہ ندیتگ اتاں۔“

” حیر: من سر پدا اتاں کہ شیرانی تہا پٹ یے کپتک۔ من آترا یلہ دیگ ء سوگ کت۔ بلے یلہ کنگ ء پیش شریں روے گپت ء دل ء صحت کش اتاں۔ من آئیء ٹیکا ٹیک گشت کہ تویس کہہکی ء کم نہہ ءے ترا ابید گوں دگہ دگہ مردیناں دیگ ء دگہ گج کاروش نہ بیت۔ من ڈاہ دات کہ یک روپے تو سک پشومان بنے۔ منی گورا آیک ء واسہ تلوس ءے۔ بازار ء جنک نازانت کہ تو منی گورائے۔“

آئیء گشت ”من آانچو جت کہ خون ء خونر تچ بیت۔ پیسرا چو بہہ نہ پیتگ ات۔ یک کش ء بازناں۔ دوستی سرا یک دوست جنگ۔ آئیء دپ تچ

لگوشت۔ من دریگ ہند کت۔ اے رندے من آترا ست ء چکل دات۔ اے ارمان انگہ دل ء انت کہ دل ء سیر ء سز اندات۔“

ہے بابت ء آئیء چہ من ء سوج کرگی ات۔ قندیل ء دھوت ء ڈہور کتنگ ات۔ پاداتک وٹ ئی جہل ترکت۔ من گوں بے تواری ء سر جمیں گپ گوشداشت انت۔ شراب نوشان کت۔ داں شیفک ہو رک بیت۔ سرترگ ءات۔ منی سگریٹ کٹ اتنگ اتنت۔ رے مول ء سگریٹاں کشگ ء اتاں۔ لہتے بے دہ ء ٹرامانی گوزگ ء رند دگ ء سرا بے تواری تالان بیت۔ رے مول گپ جنان ات۔ درستاں آزار دیوکیں گپ ایش ات کہ آجنک ء سرا عاشق ات۔ بلے آئیء پکارا دہ کتنگ ات کہ آترا رد دیگ ء تام ء لازم چاشمنیت۔ یک وڑے ایش انت کہ آترا ہوٹلی ء بلوٹا منیت۔ اسپیشل سپاہیاں حال بدنت۔ نام ءے ٹچک ء کہہ بگانی لڑ ء ہوار بکنا منیت۔ رے مول ء چہدے سنگتاں گوں ہم جست پرس کتنگ ات کہ جنکائی دلاری ء کار ء بلد اتنت۔ بلے آہاں جوانیں سو جے دات نہ کت۔ آئیء گشت کہ اے وڑیں کار ء آہاں بائیں جوانیں سو جے بداتیں، اگاں پیٹ کاریں جنکائی رپکاں زانت نہ کن ءے۔ اے کار ء تہا کپگ ءے ہے پائیدگ۔ رے مول ء اے گپ کہ گوں آہاں گشت۔ گڈا آہاں گشت کہ آسنے گرم کن جنک ء دل بند ء داغ بدے۔ بلے اے گپ آئیء دوست نہ بیت۔ اے بابت ء جوانی ء خیال کنگ ء حاجت ات۔ آئیء چہ من ء حاصلیں جست کنگی ات۔ بلے جست ء پیسرا، اے قصہ ء

بابت منی خیال و زانگ و واہش مندات۔

من پسو گشت کہ اے بابت وچ گشت نہ کناں، بلے من وچ گپ
سک و ش بہیت انت۔“

”تئی خیال و جنک و گوں من گیشی نہ کت۔؟“

من من ات کہ گوں آئی و گیشی پینگ ات۔ پدا جست تئی کت آئی و سزا
رسک لوٹیت کہ انان۔ من گشت کہ اے وڑیں وداں چچ مردم پکائی و گشت نہ
کنت کہ چشیں جا وراں چے کنگ لوٹیت۔ اگاں گپ سزا پینگ انت گڈا من
گوں توہمتپا کاں۔

من دگہ کے شراب وارت۔ رے مول و سگریٹ روک کت۔ من
گشت کہ آنوں چے کنگی انت؟ آئی و خیال ات کہ آنرا نمدی یے نبشتہ بکنت۔

”نمدی انچو ترند بہ بیت۔ کہ آ بہ پجیت و کباب بہ بیت،“ وئی کنگیناں

پشومان بہ بیت۔ پدا و اتر بہیت و رے مول گوں آئی و پوسیت۔ جنک و دے

جوانی و گرم بیت گڈا آ آئی و دیما کنگ بہ جنت۔ چہ لوگ و بہ گلی نہیت۔ من آئی

گپ و سراتپاک کت۔ چو حراب نہ ات۔ اے سزا پ آئی و سک مزن پینگ ات۔

بلے رے مول و چہا چشیں نمدی نبشتہ کنگ و قدرت نیست ات۔ ہے

بابت و آئی و منی کمک درکار ات۔ من و بے توار گندان و آئی و پرس ات۔ ہنی

نمدی و نبشتہ کنگ و مشکے ہست۔“ من گشت۔“ انان“ ہنی نبشتہ بیت کنت۔“

آئی و شراب و یک دگہ گلاے وارت پا د اتک۔ چہ ٹیل و سرا
پڑماندوئیں ورگ و ہیرا ن چست کنت۔ ٹیل پوش شری و سرا سپا
کت۔ پلنگ و نزیک و ایریں ٹیل و دراز و کا گد و چٹے، لپاچے، سہریں
رنگ و جوز پینگیں، قلم و کلابی نیں سیامی و چار کٹڈیں دوائے آ ورت۔ چہ نام و پدر
بیت کہ جنک عرب یے ات۔

من نمدی نبشتہ کت۔ مزنیں جہدے نہ کت۔ بلے رے مول و دل تسلا
بیت۔ چشیں مزنیں گپے نہ ات کہ من آئی و تسلی کت مہ کتیں۔ من نمدی و نت و
وات۔ آ سگریٹ و دھوت دیان گوشداراں بیت۔ یک یک گپی و سراسر سر بیت۔

”یک رندے پدا بوائے۔“

زانگ و اتک۔ آئی و نمدی و ش پینگ ات۔

”نمدی یے بیت گڈا انچیں بہ بیت۔ دوست من زانت تو کار آمدیں

مردی و غزانے کہ چوئیں نمدی یے درکار انت۔“ اول و دامن لبر دوست و سرا

خیال نہ کت۔ من و ہما و دہ و سما کت۔ و دے آئی و منی کو پگ و سراسر دست جت و

گشت۔ ”نوں ما سنگتیں۔ گندے“ من خاموش بیتاں۔ بلے آئی و پدا پرلیس

ات۔ من و چے فرق انگ ات۔ آئی و گشتن و پدا ہو کت۔

آئی و نمدی لپاچہ کت۔ شراب ہلاس کنت۔ کے خاموشی و نشت

سگریٹ کش ات۔ بازار و بے توری ات۔ انا گہ انا گہ گاڑی نے

دراہیں پتنگ ء من کارگس ء دزگٹ پیتاں۔ رے مول ء یک روپے
 حال دات کہ نمدی روان داتگ۔ من گوں ایمانوئل ء دورند ء تاثر ء چارگ ء
 شتاں۔ آئی ء بہہ نرانت کہ پردہ ء سراپے بٹیک ء انت۔ یک پتہما من ء جست
 کپت۔ ذی شمشہ ات۔ شورو رء رء ماری منی گورا اتک۔ آئی ء سہر ء اسپیت
 کشکونیں پوشاک پوش اتک ء پوست ء سینڈل پادہ ات۔ منی جم آئی ء پر لُج
 اتنت، کسان ء نارنجیں گورانی نقش پشک ء ڈن سراکشان اتنت۔ روج ء چپکگیں
 صورت بادام ء رنگیں پلانی دروشے پیش دارگ ء ات۔ مابس ء سوار
 بیتیں۔ الجھیز رء چندے میل پسند تیاب دپ ء شیں۔ اے تیاب دوبانڈ میں کوہانی
 درمیان ء ریگز رء کسانیں نکرے ات۔ آئی ء پشت ء زر ء جولانی ہمراہی ء ”کور
 “ ء درچکانی قطار اتنت۔ چارنج ء وہد ء روج ء وتی تاب وارنگ اتنت۔ نیم گرمیں
 آپ سک دس ات۔ آپ ء گونڈیں موج ریکانی سرا لاپ لیٹی دران
 اتنت۔ ماری ء من ء نوکیں لپیے سوج دات۔ اوژناگ ء وہد ء ماحولانی جگ دپ ء
 جہا چونس اتنت۔ دپ کہ پر بیت۔ گڈ انا دل پہ بالا وپت، جگ چو فوارہ ء آسمان ء

گوست۔ بے ودہات۔ من چہ آئی ء اجازت لوٹ ات۔
 ” مرہچا وہد سک اشتاپی ء گوست “۔ آئی ء من ء اجازت دیان ء
 گوشت۔ یک وڑے شربیت پر چا کہ من ء سک داب ء گپنگ ات۔ بلے پاد
 اتک نہ کت۔ ”مشکلانی پہ مردی ء دیم دارگ لوٹیت۔“ رے مول ء اے جہراں
 گوں من ء سماہیت، منی دیم ء سرادمبرگ ء نشانی الما ہست۔ من آئی ء گپ ء سر
 پد نہ پیتاں۔ بلے آئی ء گیشینت کہ آفات ء مرگ ء حال ء گپنگ۔ ”مرگ مٹن
 انت۔“ من پرے گپ ء آئی ء منت گپت۔

من پہ روگ ء پاد اکال۔ رے مول ء من ء گرمیں دتے
 میلاہینت۔ لوگ ء درآ یگ ء پد من دروازگ بند کت۔ کے پداکائی سرا
 اوشتاتاں۔ پداکائی حیر ء چہ سڑاٹگ ء پتہکگیں چیزانی ترندیں بوئے آ یگ ء
 ات۔ مٹاری ء قبرستانی ء بے توری تالان ات۔ خون ء دھریک دھریک ء منی
 گوشاں توپانے چست کنگ ات۔ من کے دیراں اوشتات۔ ہے دھریک
 گوشداشت۔ سالمانو ء لوگ ء کچک گریوگ ء ات۔ دابسر میں لوکائی جہا اے
 سبک ء نمب جستگیں آواز انچو چست بیت کشتے حاموٹی ء جہاری ء، ہواری ء یک
 پلے رودیشک۔

{☆☆☆}

نیرگاشاک دانت۔ اے وڑا بگانی خبارے جوڑ بیت۔ گوات و جہا کار بیت۔ یا پدا گرئیں ہلے بیت، مئے گانی سرارنگ۔ بلے زیت دادانی سبب و منی دپ سچک و لگ ات۔ آپ و جہا من و ماری و امبازاں زرت، پرنک۔ منی لنت و تی لنداں کول ہوار گیتک انت۔ آئی و زبان و سار و منی لنداں سر سارتی پے شک ات۔ ماد و چولاں کول یلہ دات۔ کیکے رند و تیاب دپ و داتر بیتیں۔

گدانی گورا کنگ و رند ماری من و پے دلیری چارگ و لگ ات۔ آئی و چم شہمگ و اتنت۔ من آئی و بوسکے گپت۔ چندے دمان بے تواری و گوست۔ من آ امبازاں زرت۔ تیاب و برز در کپتیں، ہر دکانی داہگ ات کہ زیت و چہ زیت لوگ و بریں و گندلانی تل و زبیا نہیں۔

من و تی لوگ و دریگ بچ اشک ات۔ شپ و ہوئیں گوات روج و پچنگیں دو اندامانی سرادرمان و کار و کنگ و ات۔

’سباہ و ماری و بچ کار نیمست ات۔ آئی و سبارگ کول من و کنگ وے سوڑگ کت۔ من شتاں بازار و گوشت گپت۔ داتر پیتاں ترے مول و لوگ و چنگی توارے آیک و ات۔ کے رند و سالما نوتا زری و سراز ہر گپتک ات۔ زیت دار و پدا کانی سرا بوٹ و پنجوانی توار و دی بیت۔ پدا ’بریں ذلیل‘۔ دوئیں دمک و رس اتنت۔ من کماش و قصہ کول ماری و آ ورتنت۔ آئی و کندات۔ آئی و منی شپ و گد گورا اتنت۔ آ ستونک لانتکگ اتنت۔ و دے آئی و کندات۔ من و پدا آئی و

واہش بیت۔ کے دیراں پدا آئی و من و پرس ات۔ ”ترا گول من دوستی ہست۔“ من آئی و راگشت کہ بن اصل و اے گپ و جند، بے معنائیں گپ ات۔ بیت کنت گوا جی من و گول آئی و مہر نہ ات۔ آ کے ایٹک بیت۔ بلے و دے ما درگ جوڑ کنگ و اتیں آ پدا گل و شادان درابوت و ہر گپ و سرا کندات۔ ہر دے کہ آئی و کندات دل و گشت بوسکے بکرے۔ ہے و دے رے مول و لوگ و جاک و سلواتے بنا بیت۔ اول و چنگی توارے اتک ترند ترند گپ و ات۔ پدارے مول و ککار و آواز اتک۔

” گڑی نیں منڈ تو من و روداتک۔ من ترا کشاں کول کہ رد و میک چیا کشت۔“

ترہ پگ و کپک و دلوزک کنوکیں ککار خون و دہریگ و دارگ و اتنت۔ پدا کانی سرادرمان و جیتنت۔ من و ماری ہم ڈن و درانگیں۔ جنک ککار و ات و رے مول آ ترا جھک و ات۔ ”چنچو رستری کارات گندے“؟ ماری و من و جست کت۔ من بچ نہ گشت۔ آئی و سپاہیگان و لونا نینگ و گشت۔ من پسودات کہ من و ہے ذات و سرا سک زہر کثیت۔ پدا ہم ہے و دے سپاہیگ یے اتک۔ آ ترا دومی منزل و نندو کی و توار کنگ ات۔ سپاہیگ و دروازگ و مٹشت یے جت۔ گدا لوگ و تہہ یے ڈاہ و شور السرت۔ دروازگ پدا لک ات۔ نوں جنین و گریو کانی توار اتک۔ رے مول و دروازگ بچ کت۔ سگریٹے آئی و لنداں

” من نشہ نہاں، لرزگایاں پیمیشکہ کہ تو ادا اوشتا تگ تی من و روک
روک و چارگائے۔“ رے مول و گپ پدرکت۔

آئی و دروازگ بندکت۔ منا و اتر بیتیں۔ ورگ جوڑکت۔ ماری
شد یک نہات کساس درست من و اراتاں۔ یک بج و آشت، من و پتاں۔
سے بج و کساس و دروازگ و فلک و توار بیت۔ رے مول
پترت۔ اتک منی تحت و گور باسک و سرائشت۔ کیکے حاموش بیت۔ من چہ آئی و
جنگ و بندات و بابت و جستکت۔ آئی و گشت اول و ہر گپ ہوا و بیت کہ منا
کشک ات۔ بلے انا کہ جنگ و من و شہمانے جت۔ من و زہرا تگ و من آئی و
ٹپک ہنگجکت۔ رندہ ہر جی بیت تہی دیمات۔
” حیر تو دتی سزا آترادات۔“

ہو، سپاہیگ و تہا کپک و باوجود اے گواجن و تی جاہ و راست انت کہ
آترا سزا رس ات۔ پشت کہت سپاہیگ، آبانی ٹہینگ مزنیں کچے نہ
انت۔۔۔۔۔ تہی دل و من سپاہیگ و شہمات و پوسد باتیں یا اتاں۔؟“
من گشت کہ من چہ آئی و اے امید نہ کش ات۔ پدا من گول سپاہیگاں ج
وڑیں مطلب نداراں۔“

رے مول و ش بیت من و گول و ت و ستیل و سبلہ جت۔ من نہادیل
کت۔ میدان رندگ و لگ اتاں۔ رے مول و گشت کہ آ من و شاہدی و ستار و

لوغان ات۔

” تہی نام“

رے مول و نام گشت۔

” سگریٹ و چہ دپ و کش و جبر کن۔“ سپاہیگ و بد برت۔ رے مول
بج و شش و کہت۔ منی نیمکا چار ات۔ سگریٹ و تی دپ و آشت۔ سپاہیگ و
چست و آئی و چہیں گب و شہمانے ز برت۔ سگریٹ و آئی و دپ و بال کت
گزی و دوری و کہت۔ رے مول و دپ چوٹکت۔ پدا گول عاجزی و سگریٹ و
زیرگ و اجازت لوٹ ات۔

” ہو، بلے یات بدار، مابہ تمیزی سگ ات نہ کنیں پدا تہی وڑیں مردمانی۔“
میانجین و جنگ ہیسکارگ و ات۔

” اے کہتہ آپ و من و جنگ۔ اے دلا رات۔“

” پھل کن، انچو مردم و تہا کسی و دلا رکشک چہ حذ و شرانت۔“

سپاہیگ و آترا چپ بٹیک و گشت۔

” فکر کن بی بی۔ من ترا پیش داراں۔“

سپاہیگ و آ پدا ہنر کش ات۔ جنگ و تی ہمراہی و زرت و رے مول
کڈن کت کہ داں جھان و لونائینگ نہ بیت جچ جا کہ مردت۔ ” تران لچ نہ کنت ہمچو
دارتگ کہ چک و اوشتات نہ کنتے۔ بید و درچک و وڑ لرزگائے۔“

برگ لوٹیت۔ منء چے پاک یتنگ ات۔ بلے چوزانت کہ آمنء چے
کشائینگ لوٹیت۔

”چچکیں گپ ات۔ ترا بس ہمنچو کشکی انت چنکء منء روداتنگ۔“

من من ات۔ ہراییء ڈنء در اٹکیں۔ رے مولء برانڈی
دارینت۔ پدا نا بلصیر ڈے لئیپ کت۔ لئیپ کس اس برابر ات بلے من بیا
دات۔ پدارے مولء کہہگ جاہء روگء سلاہ جت۔ من ناں کت۔ منی دل
لوگء نء ات۔ لوگء داتر پئیگء وہدء آئیء گوں وتی یارء وشیں بیرے کرگء
وٹی ظاہر کت۔ گوں من پھروانی پیش اتنگ۔ مئے سنیل سک وشی بیت۔

لوگء دروازگء پدا نکانی سرا سالمانو دیست۔ آ پریشان گندگء
اتنگ۔ کچک آئیء ہمراہ نء ات۔ آشوبازیء لٹوہ وڑا چکران ات۔ برے برے آ
ئیء وتی کسان کسانیں حون رنگیں چماں گوں ہالء تہاریء چارات۔ گوں دتء
جنوڑ ات۔ پدا بازارء نیمگا روک روکء چارات۔ رے مولء آئیء پریشانیء
سبب جست کت۔ آئیء چچ پوندات۔ کے دیراں رند گڑ ات۔ ”حرام زادگیں
ذیلیں کچک“ وہدے من پرس ات کہ تئی کچک کجانت۔ گدا آئیء دپ چوٹ
کت وگشت، ”یتنگ“ کتر ہے بے تواریء رند قصہ چہ پتا گپت۔

”من یک کتے وڑا پریتء میدانء برت۔ اودا میڑہ لگ اتنگ
ات۔ مردم سک باز ات۔ پادہ ایر کنگء جاگہ نیست ات۔ من یک جاہے

زمزبلاں بستگیں بادشایء چارگء اوشتا تاں۔ وہدے من پے روگء پر
تراتاں۔ داں کچکء جاگہ انت۔ من پے آئیء کسانیں پٹھیء زیرگء فکرء اتاں
بلے آجنگیئے جتنگ۔“

رے مولء آ تسلا دات۔ کہ کچک پدا کتیت۔ بازیں قصہ آؤرت کہ
ماں آہاں کچکاں میلانی سفر کنگ، وتی واجہانی گورا اتنگ انت۔ بلے آ بے
چارگ وتی فکرانی تہا گارات۔ ”تونزانے۔ سپاہیگ آئیء جن انت۔ چوہا بیت
نء کنت کہ کسے آئیء وتی لوگء بہ بارت۔ آئیء خیالء ہداریت۔ چہ آئیء جانء
آ بلہاں ہر کسء زہر کتیت۔ من آ ترا گشت کہ تھانء۔ ”رستر جاہے
“ہست۔ یلہ چریں کچک ہمودا دارگہ بت۔ آئیء کچک ہم الما ہمودا
بیت۔ اگاں آ زر بدنت۔ وتی کچکء پدا آؤرت کنت۔ آئیء حرجء بابتء
جست کت۔ من حرجء باروانزانت۔ انا گہ آ پدا برانز گپت۔ ”چے مطلب۔ من
پے آ ذیلیں کچکء ہاتراز حرج بکنان۔ ہجراناں۔ پے منگی بروت جہندمء، منء
چے پرواہ۔“ آ مدامی وڑا زہاء وپسپارء لگ ات۔

رے مولء کندات۔ دیما کتیز ات۔ من آئیء پشتء گون
بوتاں۔ پدا نکانی سرا مانا گیش اتیں۔

کے دیراں رند سالمانوہ کامکجانی تواریت۔ پدا دروازگء فلگ۔
دروازگ چچ کت۔ کتر ہے آ ڈنء مہتل بیت۔ ”بھل کن، من تئی وہدء حراب

کنگ ء جہاں ناں۔؟“ من آ ترا جہا آ یک ء گشت۔ بلے آئی ء ناں کت۔ وئی
ناختاں روک روک ء چارگ ء لگ ات۔ چپ ء چوٹیں دست ئی لرزگ ء
انت۔ چم ئی چست نہ کتنت ء جست لی ء کت، ”آ منی کچک ء چ من چچ نہ
گرت، ناں واجہ مرسو۔؟“

”اناں، آ چو کت نہ کن انت۔“

”اگاں چو بیت گڈ اناں منی چے حال بیت۔“

من آ سر پد کت۔ داں ہمچک ء منی زانگ انت۔ آیلہ چریں کچکاں
رستر جاہ ء دارنت۔ داں واجہ اش بہ برنت۔ اگاں کس نیا تک گڈا ہر ڈرا آ بانی دل
بلوٹیت۔ ہماوڑ کتنت۔ آئی ء دمانے من ء روک روک ء چار ات۔ پدا۔ اللہ ء
امان ء نے۔ گشت ء شت۔ پدا داں دیراں ماں لوگ ء آئی ء پاد برمشانی توار
اتک۔ پدا تحت ء چیسک ء چاسکائی ء پدا آئی ء ہیسکا رگانی۔ من اکل جت کہ آ
کر یوگ ء انت۔ من مات ء بابت ء خیال ء لگ اتاں۔ زاناں پرچا۔ سہاہ ء من ء
مہلہ پاد آنگی ات۔ شد ء نہ گپنگ ات۔ ہمیشہ شام نہ کت ء وپتاں۔

{☆☆☆}

رے مول ء من ء کارگس ء ٹیلیفون کت ء گشت آئی ء یک سکتی ء
مارا دو بیٹان ء الجھیزر ء ڈن زر ء لمب ء بستگیں یک گھڈ (Hut) لی ء یک
شمسی ء گوازینگ ء دعوت دانگ۔ آ دوست ء نام اش کنگ ات، جند نہ دیتگ
ات۔ من پہلی لوٹ ات پرچے کہ یک شمسی ء واسٹہ گوں ماری ء زبان کنگ
ات۔ اگاں ناں اے دعوت ء روگ ء من ء وشی رستگ ات۔

رے مول ء من ء گشت کہ آئی ء ہم بیار گوں ء اے وڑا انگت وشر
بیت۔ پرچے کہ مہمانانی تھا یک جنینی ء گیشی پر آئی ء سکت ء لوگی ء وشی ء سبب
بیت۔ من ٹیلیفون بند کنگ لوٹ ات۔ پرچے کہ ٹیلیفون ء اچھنائیں کارمرزی
کار مستر ء نفس ء وشی نہ بوت۔ بلے رے مول انگتہ گپ جھنگ لوٹ ات۔ اگاں
ناں اے دعوت آئی ء بیگاہ ء ہم دات کنگ ات۔

”گپ ایش انت کہ سہاہیکین انت لپتے عرب منی رند ء کپنگ۔ یکے
ہما جنک ء برات انت کہ گوں ہمانی ء من موانگاں۔ ہمیشہ وہدے توجہ کارگس ء
واتر بے گڈا ہمشانی خیال ء بدار ء لوگ ء نزیک ء گوراں کسے گندے، من ء حال
دے۔“ من ہو کت۔

ہے وہدہ کارگس ء مستر ء من ء لوٹا نیت۔ منی دل چیرگ ء پہاں

کہ اے درست بیکاریں گپ انت۔
 بیگاہ ماری اتک غ آئی من گوں دتی سور گپ جت۔ من اے چے ایراد
 چنگ ات۔ اگاں آئی من زور ہداتیں۔ گڈ انا سور کنگ ات۔
 " ترا گوں من مہر ہست؟ " آئی جست کت۔
 من آئی راہدا گشت کہ اے بے معنائیں جست ات۔ بل کہ منی حیاں
 ات۔ من گوں آئی مہر نیست ات۔
 " اگاں جی جز بگ ہمیش انت گڈ اسیر پائندگ "۔
 " منی گورا چشیں چیزاں جی ارزش نیست۔ اگاں ترا پے اے کار وشی
 رسیت۔ گڈا من ہنی سور و استہ جاڑیاں پدا گپ و جند تو جنگ۔ من بس ہو
 کشک۔ " من پسودات
 " بلے سور یک سنگینیں کارات۔ " آئی گشت۔
 " ناں " من پسودات۔
 کہے دیراں آئی من اجبیں چماں گوں چارات۔
 " گمان بکن اگاں دگہ جنگ یے پے سور ہا ترا بہ کشیں گڈا تو آئی گپ
 من اتک ات۔۔۔ انجیں چنگے کہ ترا انجو دوست بیت چو کہ مناں۔ "۔
 " ظاہر انت "۔

آئی انگہ سوژگ کت نہ کنگ ات کہ آئی گوں من مہر انت اگاں
 اناں۔ اے کار و من آئی جی کمک کت نہ کت۔ کہے دیراں بے تواری و رندا آئی

شت۔ منی گمان ات کہ آٹلیفون و بابت و گپے جنت کہ گوں سنگتاں گپ و رپ و
 و ہد زوال مکن۔ بلے چشیں گپے نہ ات۔ آئی نوکیں کار و باری و بابت و گپ جنگی
 ات۔ آئی نہیت ناں پیرس و دتی کمپنی و یک شاہے جی کنگ ات۔ دانکہ اے دگہ
 مزن مزنیں کمپنیاں گوں ہودا گپ رپ بکنت۔ ٹپال و وسیلہ و پدرا انت کہ دیر
 بیت۔ آئی زانگ لوٹ ات کہ من اودار و گ و جاڑیاں اگاں اناں۔ " تو ورنائیں
 مردی و، غ من و سگ انت کہ تو پیرس و نندگ ووش بنی و سال و تھا فرانس و اے دگہ
 ہندانی ستمیل و سواد و ہم کت کنتے۔ " من پسہ دات کہ من و روگ و باکے نیست
 بلے من و ادب نیگ و ہم جی وڑیں ناتا بیری یے نیست۔
 " تو دتی زندگی تھا بدلی نہ لوٹے۔ " آئی جست کت۔

من پسہ دات کہ کس دتی زندگی و وڑ و پتہ ماں بدل نہ کنت۔ یک
 جہری و زندگی ہمنجو ووش انت چو کہ دگہ جہری و زندگی و انوکیں زندگی و من آسراتی و جہا
 اتاں۔ انچو گندگ و اتک آئی منی گپ ووش نہ بوت انت۔ " تو ہر گپ و اینگر آنگر
 کنتے جی تھا امیت مان نیست۔ کہ سک مزنیں نقص ات۔ خاص ہما مردم و استہ
 کہ کار و بار و تھا انت۔ "۔

من و اترا بوتناں۔ منی مطلب آئی و پریشان کنگ نہ ات۔ بلے جی سبب
 نیست ات کہ من ہنوکیں زندگی و راہدل کنگ وے و اہش و بکناں۔ اے زندگی جی
 وڑا نہ ووش نہ ات۔ ہما ایتانی بابت و کہ آگپ و ات۔ وانگ و عمر و منی تھا باز
 ات۔ بلے وانگ و یل و یک و چندے مدت و پداے راستی منی دیم و آشکار بیت

منو منوکت۔

"تو عجیبی مردمی، غمن، تنگ انت کہ من گوں تو ہمیشکہ مہر کنناں غمبیت
کننت یک رو چے ہمیشکہ گوں تو دوستی بہاں۔"

اے گپ و ہچ پومنی گورا نیست ات۔ من ہمیشہ کہ بے توار پیتاں۔ آئیء
کے دیراں فکر کرت۔ پد پچکند گء لگ ات۔ منی دست دستاں زرت۔ گشت کہ
”من سور و گپ و گوں سنگینیء کنکایاں۔“

من پیرس و روگ و وقی کار مستر و گپانی حال و احوال و اتنت۔ ماری گوں
من و روگ و جائری بیت۔ من گوں آئی و کشت کہ من پیرس اہم پیرس و بیت گوں۔
" پیرس چونیں جاگرات۔ " آئی و جست کت۔

” منی خیالء سکین بیکارے جاہ ات۔۔۔۔۔ کپور، تھاریں پیڑ گاہ، غ
اسپیت غ بے نوریں درو شمن۔“

ماشہرہ دکانی سراگرداں بوتیں۔ جنین ڈولدار انت۔ من چہ ماری ء
ہے گپ پرس ات کہ تو ہے گپ ء مار گائے اکاں اناں۔ ”ہو۔ من سر پدیتاں تئی
مطلب جی انت۔“ پد انا داں کے وہاں بے توار بیتیں۔ من بیگاہ گوں ماری ء
گوازی نگ لوٹ ات۔ ہمیشہ شب ء ورگ ء آدعت دات۔

"من دگہ جاہے زبان دانگ۔ اگاں ناں من ء وشی رس انگ ات
 "۔ ماری ء گشت۔ منی لوگ نر یک انگک ات۔ ہمیشکہ من چہ ماری ء اجازت
 لوٹ ات۔ ماری ء منی چمانی تھا چارات ء گشت "تو من ء جست نہ کت کہ

مرچہ شامہ منہ کجاریوگی انت۔“

من زانگ لوٹ انگ ات۔ بلے جست کنگء بے حال پیتاں۔
ماریء اے گپ وش نہ بیت مومن نواں کے کڑتیء کپتاں۔ ماری کندگء لگ
ات مہ جہلی انٹ لونچان کت۔ منی نیرگا جہل بیت۔

من ایو کا سلیست ء گورا شتاں۔ انگتہ ورگ بدعات نہ کتنگ ات کہ
یک عجیبیں جینینے پترت ء منی ٹیل ء سرائندگ ء اجازت لوٹ ات۔ من اجازت
دات۔ آئی ء دیم چو پٹنگیں سروپ ء وڑا بچ پل انگ ات۔ ترپوکیں چم انچوسرگ ء
اتاں۔ کشتے تار ء سرا جگرگ ء اتنت۔ آئی ء وتی تنکیں جیکٹ کش ات
نشت۔ ہوٹل ء ہما کا گد کہ آئی ء سرا ورگ ء نہر نشت اتنت۔ شری ء سرا چارات۔ پدا
سلیست گوانک جت ء ورگ لونائنت۔ سک اشتاپی ء ٹھکیں لبزاں۔ ورگانی
آیک ء پیر آئی ء چہ وتی بیگ ء کا گد ء ٹکڑے کش ات ء گوں پنسل ء بل جوڑ
کت۔ پدا چہ بیگ ء ہٹوہ درکت۔ ورگانی نہر گوں مک ”نپ“ ء کش ات وتی
دیم ء ایرکت۔ کاردار ء ورگ آورنت کہ آئی ء لاپیانی وڑا کشاد کشاد ء ہانگوکت
انت۔ دومی پلیٹ ء آیک ء پیر آئی ء دیمے پٹنگ تے ریڈیو ء برنامہ ء کتاب ء
یک سبزیں پنسلے چہ بیگ ء کش ات۔ کساس ہر برنامہ ء سرائشان جھنگ بکج
کت۔ کتاب ء کساس دوازدہ تاک اتاں ء آئی ء ورگ تے وداں شری ء سرا
چاراں کت انت۔ من ورگ ہلاس کتنگ ات گڈ آئی ء گوں پرواہ ء سرا آہان ء
نشان پرکنان کت ء چو شیشی مردمانی وڑا جیکٹ گورا کت۔ ہوٹل ء ڈن دراتک۔

من ۽ دگہ کار نیست ات۔ کے راہ ۽ آئی ۽ رند ۽ کپتال۔ آشد دگ ۽ کش ۽ پشت ۽ چارگ ۽ لرزگ ۽ ابید ۽ چک ۽ روان بیت۔ آلس رہند ۽ جتاسک کشادی ۽ راہ ۽ گوازیان ات۔ انجو کشادی ۽ کہ من کے دیراں رندسک باز پشت ۽ پشت کپتال ۽ آچہ منی پھاں اندیم بیت۔ پھ دمانی ۽ ہاترا اے مشین رنگیں جنین ۽ من ۽ سک ملہ کرت۔ بلے نقش باززیت چہ منی دل ۽ کار بیت انت۔

من لوگ ۽ پترگی اتاں کہ گوں سالمانو ۽ دپ کپتال۔ من آتھا لوٹا نیست۔ آئی ۽ حال دات کہ منی کچک چٹ بیگواہ انت۔ رستر جاہ ۽ آئی ۽ جست ۽ پرس کنگ ات۔ بلے کچک اودانہ ات ۽ کار گس والہانی کشک ات کہ گاڑی بی ۽ چیر ۽ انگ مرنگ۔ سالمانو ۽ پولس ۽ حال دیگ ۽ بابت ۽ سوج لوٹ ات۔ گدا آہاں گشت کہ پولیس ۽ گورا گاڑیانی چیر ۽ آیوک مروکیں کچکانی دپتر ۽ بنشتہ کنگ ۽ ابید ہم دگہ باز کار ہست۔ من آئی ۽ سوج دات کہ دگہ کچک ہداریت۔ بلے یک دگہ کچک یے آئی ۽ چوں بدل بیت کنت۔

من تحت ۽ سرائنگ اتاں ۽ سالمانو کرسی سرا۔ آئی ۽ درنگیں کلاہ انگلہ آئی ۽ سرات۔ دست کوٹانی سرائنت۔ لوجانیں زردیں بردتانی چیر ۽ چیزے منومنو کنگ ۽ ات۔ من بیزار بینگ ۽ لگ اتاں۔ بلے من ۽ دگہ کار نیست ات ۽ منے کہ من ۽ واب ۽ گپنگ ات۔ من گپ ۽ دیم ۽ برنگ ۽ ہاترا کچک ۽ بابت ۽ ہتے جست ۽ پرس کت۔ اے کہ کچک چہ کدی ۽ آئی ۽ گورا انت۔ دگہ دگہ۔ آئی ۽ گشت کہ آئی ۽ جنین ۽ میران بیگ ۽ کمک دہرند آئی ۽ اے کچک دست کپتنگ

ات۔ آئی ۽ سیر مزن گامی ۽ بوتگ ات۔ وہدے آورنات۔ گدا آئی ۽ اداکارے بٹیک ۽ واہگ ات۔ فوج ۽ کار ۽ وہدے آئی ۽ مدام وتی رجمنٹ ۽ کسماکاں بہر زرت۔ مردماں آئی ۽ کار ۽ باز توسیپ کت۔ گد سرا آئی ۽ ریل ۽ ڈپارٹ ۽ کار کت۔ نوں آکسانیں ہینشن ۽ سرا گزراں کنگ ۽ ات۔ آگہ لوگی چہر تپاک نہ بوتگ انت۔ بلے ہر دکاں یک ۽ دوی ۽ گوں عادت کنگ ات ۽ آئی ۽ میران بٹیک ۽ رند آیوک بوت۔ ریل ۽ ہکاراں چہ یک ۽ کچک ۽ دو چک داتگ ات۔ چہ آہاں یکے آئی ۽ سالمانو ۽ دات۔ آئی ۽ آترا بوتل ۽ سرا شیر دارینگ ات۔ بلے چش کہ کچک ۽ عمر چہ انسان ۽ عمر ۽ کتر بیت۔ آدوئیں یک براہیر بوت انت۔ ”آجنگی ۽ جنگلو ات۔ برے برے مادت ماں دت ۽ جنگ کت۔ بلے پداہم آیک شرمیں ہمارا ہے ات۔“ من گشت کہ آیک شرمیں لسی ۽ گندگ ۽ اتک۔ کماش ۽ دل پرے گپ ۽ سک دس بیت۔ ”تو آچہ نادراہی ۽ پیہر ہدیتیں۔ آئی ۽ پٹ سک براہدار انت۔ اصل ۽ آئی ۽ شری ہمیش ات۔ من آئی ۽ علاج کناینگ ۽ باز جہد کت۔ ہر شپ من آئی ۽ پوست ۽ ملم پر کت۔ بلے اصل نادراہی ۽ پیہری ات ۽ آئی ۽ ہیج علاج نیست۔“

من ہے وہدے جان کش ات ۽ کماش پھ روگ ۽ جاڑی بیت۔ من آترا پھ جگ ۽ گشت ۽ کچک ۽ کاری سرا گوں آئی ۽ بش بش وارٹ۔ آئی ۽ منت گرگ ۽ پد گشت کہ حق مات ۽ گوں آکچک ۽ سک دوستی ہست ات۔ آئی ۽ مات ۽ داست لہز بے چارگ کار مرز کت۔ آئی ۽ سک ات من ۽ مات ۽ میرانی ۽ سک رنج

(62)

(۶)

ایک شمشہء مہلہ ماریء الگردو کت۔ پہ ٹوہینگء کو پگ ڈا مہلینت
انت۔ گڈا منی ہم چچ بیت انت۔ زرء اشتاپیء روگء برنامہ ات۔ پمیشک ماہر زہ
بست۔ منی سر کم کمء دروہ ات۔ اولء سگریٹء تام ہم دپء جکش ات۔ ماریء
حیال ات منی جاوہر انچش انت کش ے ہنی ہٹی منی ہلک مرتگ۔ من وت ہم
وتء بے جان بے جان مارگء اتاں۔ ماریء اسپتیں پوشاک غ شک انگیں
مید دیست انت۔ چوشیء مست غ کمسار پیتاں۔ وہدے من گول آئیء وئی حیال
گشت انت۔ گڈا آکنہ گء لگ ات۔ راہ رواجی مارے مولء دروازگ تلک
ات۔ آئیء چہ تہہء ککار کت۔ ”پیدا کاں“

سباہء منی لوگء دریگ بند بیتگ انت۔ موسمء طمانی ہم وٹ نہ ات۔ چہ
روحء ترپگء منی ہم دروہ اتاں۔ بے ماری چہ گلء حزدان ات۔ ”چچو وٹیں
روح ات۔“ آئیء دو سے رندہء پر لیس ات۔

ما بازارء سر بیتیں۔ گڈا کے دیراں رندہ تہوں چاڑ چاڑ بیت۔ منء شدہ
گپنگ ات۔ بے گپ ماریء کوشاں جت، بے آئیء چچ دگوش ندات۔ آئیء
ریگزینء لوتے دستء ات۔ ماں آئیء تھا ٹوال غ جان شودگء گد

(61)

انت۔ وہدے من چچ پسوندات۔ گڈا آخچ غ ششء کپت۔ آئیء گشت کہ پاڑوہ
مردماں ماتء کماش کسء روان دیگء بابتء بازیں گپ جنگ ات۔ ”بلے
من زاناں کہ ترا گول آئیء چچو مہر ہست ات۔“

حیراناں کہ من مردمانی سراچوں حراہیں اثر دور داتگ۔ وہدے من آترا
لوگء داشت نہ کت۔ گڈا کماش کسء روان دیگ چے عتیب ے
ات۔ سالانی سال منی آئیء میا نجینء چچ گپ نہ بیتگ ات غ آچچو ایہ کت ات۔
”من دلیل پیش کت۔ بلے پر چا؟ چو پکائیء گشت نہ کتاں۔“

”ہو غ پدا کماش کسء ہم عمریں سنگت رسیت۔“ آئیء منی گپ کپت گول غ پدا تک
اوشات۔ ”وہسگء وہدانت نول روگ لوٹیت۔ بلے بے ہمراہء زندگی سک کران بیت۔“
آدلی رندہء گول من دست غ دروہ بوت۔ منی حیال ات کہ گول گرم
جوشیء۔ وہدے ڈنء روگء لگ ات، گشت بے ”منء امید انت کہ مرچی
کچک نہ چانگ انت۔ ہر دے کہ کچکے چانگیت۔ منء وئی ک رچگیں کچک گیر
کیت۔“

{☆☆☆}

انتنت۔ ہمنچک ء رے مول ء دروازگ ء بند کنگ ء توار اتک۔ آئی ء سہزیں
پتلون۔ لک آستیکیں اسپتیں پشک ء بوچکانی کلا ہے سرات۔ آئی ء باسکانی سرا
بزیں مید پرات۔ بلے پوست اسپت اسپت ات۔ بوچک ء کلاہ ء گندگ ء گوں
ماری ء ٹہک دیان ء کند ات۔ من آئی ء گد دیستعت حیران پیتاں۔ آگل ء
فیزاراں پدا نکاں ایر کپان ات۔

رے مول ء گوں ہما جنک ء جنگ ء جدل کنگ ات۔ ہے بابت ء
منا گواہی دیگ ء ذی بیگاہ ء تھانہ ء ٹھک اتیں۔ سپاہیاں آئی ء راہ ہار دات ء یلہ
کت۔ منی گپانی پٹ ء پول نہ کت۔

کے دیراں گپ کنگ ء پدما بس ء سراروگ ءے سوز غ کت۔ تیاب
دپ چوٹائی ء چودیر نہ ات۔ پادانی ء ارزانی ء اوداشت کت۔ بلے مئے ارادہ
ات کہ مازیت ء چہزیت اودا سر بہ بییں۔ مابس ء یسین ء نیمگار ہکپٹک اتیں کہ
رے مول ء منی باسک سرینت ء بازار ء دوی نیمگار چارگ ء اشارہ کت۔ ہتے
عرب ء تمباک بہا کنوک ء دکان ء دریگ ء تکر داتنگ ء اوشتا نگ ات۔ عربانی
حاصیں وڑا مئے نیمگار روک روک ء چارگ ء انتنت۔ کشتے ماسکانی ڈوچک یا
دارانی ہڈ لے اتیں۔ رے مول ء گشت کہ چوہیں نیمگار دوی مرد ہما ”مرد“
انت۔ آئی ء گندگ ء گوں آہیک بیت۔ پدا ہم آئی ء من ء باور کنا نینت۔ جیزہ
گیش اتک۔ ماری ء اے شک شک نہ اش کتعت۔ ہیشک آئی ء چہ من ء پرس

ات۔ من گشت کہ گوں اے عرباں رے مول ء کسانیں اڑ کڑے پتنگ۔ ماری ء
کشاد روگ ء سکین دات۔ رے مول ء کندات۔ کوچک چٹ انتنت۔ گشت کہ
بانک راست کثیت۔ پدا اودا اوشک ء چچ پاندگ نیست ات۔ کے دیراں
روگ ء پدا آئی ء چک جت۔

” آئے رند ء نہ کپٹک انت۔“

من ہم دیست کہ آہا وڑا اوشتا نگ انت۔ ہما جاہ ء چارگ ء انت کہ چہ
ہودا مائا تنگ اتیں۔

بس ء کہ سوار بوتیں۔ گڈارے مول آرام آرام ء نشت۔ ماری ء دل ء
وش کنگ ءے ہاترا وھکند آرگ بنا کت۔ انچو گندگ ء اتک آئی ء ماری دوست
پتنگ ات۔ بلے ماری چچ دلکوش دیگ ء نہ ات۔ کدی کدی آئی ء منی نیمگار چار
ات ہچکند ات۔

مناچہ الجھیز رء در آنگیں۔ تیاب دپ چہ اودا دور نہ ات۔ میا نچین ء بس
یک ریکی بانڈے ات کہ آئی ء چٹکیں جھلگ زر ء لمب ء ایر بک ات۔ آئی ء
سنگ زمین ء سرا زرد زردیں برف ء وڑا ایر انتنت۔ روج چہ بندات ء چو آسن ء
حزپک ء ات۔ ماری وٹی لوت ء پلانی سرا جنان آہانی تاکاں شکلینگ ء وش
بتیک ء ات۔ چہ آئی ء رند ماکسان کسانیں لوکانی میا نچین ء گوزان بیتیں۔ آہانی
بالکونی ء آسانی سرا سبز ء اسپتیں رنگ ء پالش انتنت۔ چہ آہاں چندے در چکانی

شاہانی چیرہ اندیم اتنت۔ آدک ڈلپادیں زمینء سرا برہنگ ء اوشا تنگ
 اتنت۔ درچکانی رداگت ہلاں ذات کہ زرظاہر بیت۔ شیشگ ء ڈراساپ۔ کے
 پسند یک نہنگیں اکاڑیے زرء جہاوتی سیاہیں عکس ء سربرء، برانڈو ء ڈادیم ء در
 اٹنگ ات۔ ماہیگ کشیں لاجپانی موٹل انجن ء زریں آواز ٹنگ ڈنگ کنان زرء
 شہنشاہیں بے تواری ء شنگینگ ء ات۔ اے لالچ دیر زرء چماں تیری میری
 کنوکیں بیل ء اکاڑاں باور نہ بیوکیں فکر ء ڈراشتران اتنت۔

ماری کوہانی سراپلاں سرچنان ات۔ تیاب دپ ء نر یک ء دہے سر
 بتیں مادیست کہ لبتے شوقین اچ ماہم پیش ہودا ساڑی اتنت۔ ہدا نر یک ء
 رے مول ء سنگت ء لوگ ات۔ چدرار ء جوڑ پیٹنگ ات۔ لوگ ء پشتی بہر گول کوہ ء
 سک ات۔ دیم گول میٹکاں اوشا تنگ ات۔ آپ ء چول لوگ ء میٹکاں شہمات
 جنگ ء اتنت۔ رے مول ء وتی سنگت ء گول مئے درستی کنایت۔ برزقد، پراہ
 سینگ ء زبڈیں مردے ات۔ آئی ء جنین وں اندام ء وشر وئیں جنین یے
 ات۔ آئی ء پھرس ء کالوار ء فرالسیسی گپ جت۔

ماسول ء ماریا آپ آرام ء تاہیر ننگ نے گشت۔ آئی ء نیمروچ ء سبارگ ء
 داستہ سباہ ء مہلہ ماہیگ گپنگ ات۔ من آئی ء لوگ ء توسپ کت۔ آئی ء پٹکی ء
 موکلانی اے دکہ روچ گول جنین ء ہدا گوازینت انت۔ من آئی ء جنین ء نیمکا چار
 ات۔ آغ ماری وت ماں وت ء سک ہور و تور پیٹنگ اتنت۔ وں گپی ء

اتنت۔ ہبہ دہدے من اولی رند ء گول ماری ء سور ء بابت ء حیاں کت۔
 ماسول اوڑناگ ء واستہ روگ لوٹ ات۔ بلے آئی ء جنین ء رے مول
 جاڑی نہ اتنت۔ ہمیشکہ من ماری ء ماسول تیاب دپ ء نیمکا شیں۔ ماری ء رسگ ء
 شرط ء آپ ء جہادور کت۔ من ء ماسول مکک جل اتیں۔ ماسول ء سک نرم گفتاری ء
 جہر کت۔ گپ گپ ء ”نم پدا“ کٹنگ ہیل کنگ ات۔ ٹری دوئیں گپانی وت
 ماں وت ء چ سیادی مہ بتیں۔ ماری ء بابت ء آئی ء گشت کہ آسک ڈولدار ء
 دلکشیں جنگ ات۔ من ء آئی ء گپ چ وں پیٹنگ ء نہ اتنت۔ روج تزند ات۔
 دلوں پہ اوڑناگ ء سک سکین دیان ات۔ دو سئے ومان ء ہودا وپتاں۔ پدا من
 ماسول ء را اوڑناگ ء سئلہ جت۔ ماسول ترسان ء آپ ء جہا ایر کپان
 بیت۔ اوڑناگ ہما دہدے بندات کت کہ آپ چہ سرء پر گوست۔ آسبک سبک ء
 اوڑناگ کنان بیت۔ من زیت دور دراکاں، ماری ء گورارس اتاں۔ آپ سارت
 ات۔ منی تب ہم وں بیت۔ من ء ماری ہمراہی ء اوڑناگ کنان دور دراکاں۔

وہدے دمبرت۔ ڈن ء دراتک بے تواری ء وبتیں۔ آسمان ء نیمکا چار
 ات۔ منی لٹانی سرا آپ حقک پیٹنگ اتنت۔ انچوسما بیت کشتے واد ء قطارے ہدا
 بدگ ء ات۔ ماسول ہم وائر بیت ترمپگ ء زمین ء سرا اُرد بیت۔ کے پسند
 بتیگ ء سبب ء آبلاہیں مڑے گندگ ء اتک۔ زرء مزینیں پاگاس یی ء وڑا۔ ماری
 ء سلاہ جت کہ دوئیں ہوری ء اوڑناگ کنیں۔ آدم ء اوڑناگ کنان بیت ء من وتی

دست آئی، سرینا، پرترینت۔ آئی، دست آپ، تہاجت انت۔ من، گول، وت،
دیم، کنزیتاں بیت۔ من، پادجنان پیتاں، آئی، مکک کت۔ اے غروب غروب،
توار، منچو دیراں منی گوشاں کپت کہ منی دل سیر بیت۔ ماری پلہ دات۔ دراج
دراہیں گین کشان نرم نرم، واتر پیتاں۔ ماسون، نر یک، وتی دیم گول ریکاں کت
دیم، چیر و پتاں۔

"سک وش انت۔" من گشت۔ ماسون، گول من تپاک کت۔ کے
دیراں رند ماری ہم واتر بیت۔ آئی، ملگور پشت، چٹا گلکت۔ دیم واد چکلیں
آپ، عز پگ، ات۔ منی نر یک، دراج بیت۔ روج، غ مئے جانانی ہو رتوریں
باپ، ماری واپینگ، جاور، کت۔ ماری، منی باسک سرینت گشت۔ ماسون
لوگ، شک۔ ہے واسہ بگندے نوں سبارگ، وہدانت۔ من اشتاپی، پاداکاں۔
من، چونائی، سک شدہ گپتک ات۔ پلے ماری، من ات کہ من سبہ میگین انت
یک رندے ہم آمہر نہ کنگ۔ اے راست ات۔ باز رند، منی دل، لوٹ اتک
ات ہم۔

"بریں پدا آپ، بریں۔" آئی، گشت۔

ماتچانی، شیں آپ، دور کت۔ یک کتری، چولانی میا نجین، فچک،
دپشیں۔ کے دیراں اوڑناگ، رند آپ، چ مئے سرا بستر بیت۔ ماری، وتی باسک
منی گردن، پر تو بیت انت۔ من، امبازاں پرتک۔ آئی، پاد منی پاداں مانگیش

انت۔ منی جز بگ، منی دست، دراکلکت۔

وہدے مادا تر بوتیں۔ گڈا ماسون دروازگ، دپ، اوشتا تک، غ ماری
توار، ات۔ من گول آئی، گشت من، چہ پیرا سک شدہ گپتک۔ ورگ سک وش
انت۔ ماہیگ دل، سیر، وارت۔ پدا کباب، غ بٹا ٹوانی کلرانی ہار یک اتک۔
درستاں لے توار، ورگ وارت۔ ماسون، باز شراب وارت، منی گلاس ہم پر
کنان کت۔ کافی، ہار یک، آیک، من نشہ پتیک، اتاں۔ پدا ماں پدا سگریٹ
کنگ بدات کت۔ ماسون، رے مول، من اکست، سر جیں ماہ، اے تیاب
دپ، گوازیٹک، یک سوڑگ نی، بابت، فکر جتکا لگ اتیں۔

"پکو... کو... و... و...، انگہ یازدہ... نیم انت" ماری، ککار کت
غ گشت۔ ماد رست حیران بیتیں۔

"ماچہ وہدے باز پیرا درگ وارتک۔ پلے چے بیت زاناں، ہر دے مئے
دل، اتک درگ وارت۔" ماسون، گشت۔

ماری دت سراوت کندگ، لگ ات۔ باریں □ چیا۔ منی خیال، باز
نوش اتک ات ہے۔

ماسون، کے دیراں تیاب دپ، گردگ، گشت۔ "منی زال
سبارگ، رند دپسیت۔ من، چو وش نہ بیت۔ من کے دیراں سٹیل کنگ
لوٹاں۔ من مدام آئی، گشتاں کہ سٹیل پہ جان سلامتی، چنکدگ الی نیں چیز

بیش۔ ماسوں حیران بٹیک ء ات کہ آہاں منے حال چہ پتیم ء رستگ ات۔ منی
 خیال ات کہ آہاں مارا بس ء سوار بٹیک ء دیتگ ات۔ بیت کنت چہ ماری ء
 ریکزین ء لوت ء ہے اٹکل جنگ۔ بلے من چہ گشت۔ بل کہ دوئیں عرب سبک
 سبک ء آیان اتنت۔ بلے زیت منے نزدیک ء رس اتنت۔ مادی رفاہ بدل نہ
 کت۔ رے مول ء گشت۔

”گوشدار، اگاں جنگ ہیبت۔ گڈا ماسوں دوی مرد ء داریت۔ من گوں ہائی ء
 دلوں ہاں کہ منے زندہ کپتگ۔ مرسوں تو اگاں دگہ کے کیعت ہائی ء خیال ء ہدار۔“
 ”شریں“ من گشت۔

ماسوں ء دست کیسگ ء جہا کنت۔ روان بیت۔ ریک چو اشکرانی
 وڑا چپنگ اتنت۔ اگاں دروگ بند مہاں ریک ء چنڈک چہ گرم ء سہر تراٹگ
 اتنت۔ منے ء عربانی دیری کمتر بیان ات۔ چندے گام ء پسندی ء آوشتات
 انت۔ ماسوں ء من جل ء مدار بیشیں۔ بلے رے مول چچکا ”وٹی والا مردم“ ء سست
 پر۔ من نہ اش کت کہ آہاں چہ گشت۔ بلے عرب ء سر پہ رے مول ء دلبند ء
 ڈکرے جنگ ء جہل کتگ ات کہ رے مول ء اشتاپی ء یک مشے جت۔ ماسوں
 پہ مک ء توار کت۔ ماسوں دوی مردم ء نیمکا کنزات ء گوں تاب ء دوشت جت
 آمد آپ ء جہا دل پہ بالا کپت۔ کے دیراں ہمودا یر بیت۔ آئی ء سر ء چاریں نیمکا
 آپ ء بلہلکی جت۔ ہے میان ء رے مول ء کوروکائی دوی مرد گوں مشاں

ات۔ بلے اے ہر کسی وٹی وٹی منشا انت۔“

ماری ء گشت کہ آلوگ ء جلیت، ہیرا نانی شودگ ء مک کنت۔
 ماسوں ء لوگی ء چکند ات ء گشت۔ ”ہے ہاترا الی انت کہ چہ مردیناں جان بہ
 چشیت۔“ ماسیں در کپتیں۔

روح ء چکیں بڑا نز آپ ء حز پان چماں چچ بٹیک ء بٹیک ء اتنت۔ مردم
 چہ تیاب دپ ء وائر بٹیک ء اتنت۔ کر ء کشانی کڈک ء لوگاں چا تو ء چچوانی توار
 آیک ء ات۔ کوہ چو آسگواریں کوہ ء جل ء پاہار کشگ ء اتنت۔ انچو گرم ات کہ
 ساہ ء کشگ ہم گران کپگ ء ات۔

رے مول ء ماں سوں وٹ ماں وٹ ء گپ ء رپ کنان اتنت۔ من
 اٹکل جت کہ آہانی وٹ ماں وٹ ء کوہنیں پجاروکی ات۔ نواں کے وہد ء آیک
 جاگہ ہم پتگ انت۔ مآ آپ ء نزدیک ء شیں۔ آپ ء لمب ء گران بیت دیم ء
 روان کت۔ اگاں ترندیں چولے اٹک گڈا منے ریکزین ء چہل میں اتنت۔

منی برہنکیں سر ء زندیں روح ترپگ ء ات۔ نیم والی ء جاوہر ء جہا اتاں ء
 منی ذہن چہ گپ ء رپ ء چٹ ہورک ات۔

رے مول ء گوں ماسوں ء چیزے گشت۔ بلے من سر پہ نہ بیتاں۔ چٹ
 ہے وہد ء دو عرب گوں سبزیں پتلوناں منے نیمکا آیک ء اتنت۔ من رے مول ء
 نیمکا چارات۔ آئی ء پہ ہوہ سر سرینت۔ ”ہما انت۔“ مآ چچک ء روان

مانجھگ ات۔ آئی دشمن دیم خون و خونریز ات۔ آئی چہ کو پگ و سرامن و چار
ات گشت۔

” صبر من اشی و کار و کنان ”

” دلگوش بکن آئی و کار چہ گوں۔ ” من گوانک جت۔ بلے من و دیر
بیت۔ کارچ و پیرواتی کار کت۔ رے مول و دست و دیم لپی بیت انت۔ ماسوں
دیم و کنزات۔ دومی عرب آپ و تھا چہ پادانک۔ ہما عرب و پشت و اوشتات، کہ
کارچ نی گون ات۔ مارا چہ وتی جا کہاں سرگ نئے جومات نہ بیت۔ دونیں
عرباں کارچ و دیم گوں ناکت۔ کم و پشت و کنزان بیت انت۔ و دے آہمنچو
دیر و رست انت کہ چہ مئے و زرس و ڈن بیت انت۔ آہاں دیم چکرینت تری و
براگ و شت انت۔ ماگرم و جل و سنگ و وڑا ہودا مہ بیتیں۔ رے مول و لپی
نیں باسک و چہ خون رچان ات۔ ماسوں و گشت کہ یک ڈاکٹرے ہر یک شمشہ و
چہ ہدا گوزیت۔

” شرانت۔ بریں گڈا آئی و گور و دیکں۔ ” رے مول و گشت۔

آئی و دپ و چہ ہمنچو خون رچک و ات کہ لیز شری و □ سرا نہ گیش
انت۔ آئی و مئے کو پگ و سرامن ایر کت داں لوگ و سر بیت۔ ٹپ چوش کہ انچو
جہل نہ انت۔ پھیکہ آئی و گشت کہ داں ڈاکٹر و گورا آہید مک و اتک کنت۔

ماسوں و جنین گر یوگ و لگ ات و ماری و رنگ زرد تو ات۔ ماسوں و

رے مول ڈاکٹر و گوراشتفت۔ جینانی گلا یک، دل و چنگ و لاپ و دیمک و کار
منی سرا بیت۔ اے کار من و دوست نہ بیت۔ پھیکہ زیتاں اسرکت و سگریٹ
کشک و دلگوش بیتاں۔ زر و نیمکا چارگ و چاران کت۔ رے مول و ماسوں
یک و نیم و پدا اٹکنت۔ رے مول و باسک و پٹی بٹگ ات۔ دپ و یک لوسی و
پلسترے پرات۔ ڈاکٹر و آتلا داتگ ات کہ ٹپ سک جہل نہ انت۔ پدا
ہم اٹکلی نئے آئی و دیم و سراتالان ات۔ ماسوں و آئی و دلگوش و نگلیگ نئے جہد
کت بلے بے بیت۔

رے مول و زر و لمب و پچیں گوات و گردگ نئے واہگ درشان
کت۔ من و ماسوں جاڑی بیتیں۔ ” شاد و تی کار و بکن ات۔ ” آئی و جاور چارات ما
ہم سک زورند ات۔ بلے و دے آشت گڈا من ہم پشت و گون بیتاں۔

ڈن و گوات کشتے چہ تند و در آیک و ات، روج و وژن تیاب و لمب و
ریک و آس و رزنگ و ات۔ ما کے دیراں ردان بیتیں۔ بلے رے مول کشتے یک
حاصیں منزل و نیمکا روگ و ات۔ دریا و کنارہ و آخر و ما یک کسانیں جوی و
رستیں۔ زر و آپ چہ یک مزنیں کوئی و پشت و بیت و تیاب دپ و تھا پرت۔ ہما
دونیں عرب ہمودا انت۔ آہاں مارا دیست۔ وتی جاہ و نہ سراتنت۔ کش نئے آہاں
گون ماتی و ڈریں زہر و گشت نیست ات۔ ہما عرب کہ آئی و رے مول جت۔ آئی و
چارگ و لگ ات۔ دومی مردنل جنان ات۔ نیم چمی و مارا چاران بیت۔ کے

دیراں کس نہ سرات۔ روج ٹہ بے تواری۔۔۔۔۔ دریاء چولاں غل و سسین سراں
ایید دگہج توار نیست ات۔ رے مول وئی دتاس والہیں کیسگ و دست مان
کت۔ بلے آہاں جگ دگوش عدات۔ من تل جنوکیں عرب و چارگ و اتاں۔ آئی و پاد
ماں پاوہ پشت و ات۔

رے مول و ”وئی والا مردم“ و نیم گاجم شانک دات انت۔ جہست
کت۔ ”بہ جنانے“ من حیاں و لگ اتاں۔ آئی و اندری جاوہ و بابت و جیڑ
ات۔ من گمان و لگ اتاں۔ کہ اکاں من مکن بکناں ہم بیت کنت آاناگہ دتاس و
آس بدنت۔ پھیشک ہما گپ منی دل و اتک من گشت۔۔۔۔۔ ”آئی و کون تو افکد
گپ ہم نہ کنگ۔ ایید و ہار و کس جنگ مردی کارے نہ انت۔“ کے دیراں
پدا بے تواری و مانشات۔ تل و سرگرم ٹہ بے تواریں گوات و زیر کوفان ات۔
” اکاں اے گپ انت گدازا ہے دیانے۔ آ کہ پودنت من دتاس و
آس دیاں۔“

” شرانت بلے داں ہما و ہدہ ناں دانکد آکارچ و نہ کشیت۔“

رے مول بے تاہیر بیان ات۔ تل جنوکیں مردل و جنان ات ٹہ آدوکیں
مے سر پڑاں چارگ و اتنت۔

” دگوش کن تو چوہیں نیمک و عرب و بکر۔ وئی دتاس و من و دے اکاں
دوی و ڈاہ و شورے کت یا کارچ کش ات گدازا من دتاس و آس دیاں۔“ من موج دات۔

رے مول و دہے دتاس کش ات گدازا روج و روژ ثانی و حزب ات
۔ بلے کس و جگ سر پڑ نہ کت۔ نابس یک دوی و چارگ و اتیں۔ کشے روج و
رژن و زر و میا نجین و اے زمین و مکر و دنیا نزا تنگ ات۔ اناگہ منی دل و اتک کہ
تیر و آس بدیاں یا بدیاں جگ تپاوت تنیت۔ چارات داں عرب گارانت۔ آچہ کوہ و
پشت و چو کور کٹار و تنک انت۔ من و رے مول و اتربیتیں۔ چہ آئی و سرا کشے
گرا نیں بارے دیر اتک ات۔ آواتری و بابت و بس و باروا گپ جنان ات
۔ لوگ و رستیں۔ رے مول پدا اکاں در کپان بیت۔ من اوشتاں۔ روج سک ترند
ات۔ منی سر سک در و ات۔ کشے کسے کد منجے جنگ و ات۔ منی جاوہر سک حراب
ات۔ پھیشکہ جینانی نیم کاروگ من و ویش نہ بیت۔ بلے اے ترندیں روج و چیر و من
اودا اوشتاں ہم نہ کت۔۔۔۔۔ بوشتاں یا برواں۔۔۔۔۔ من پدا تیاب دپ و نیمکا
رہکپتاں۔

ہمنچک و داں نگاہ و کار کت۔ چماں تیری میری کنوکیں سہریں رژن
تالان ات۔ دریاء شور کنوکیں کساں کسانیں چول ریکاں شہمات جنگا اتنت۔ من
تیاب دپ و اول سرے کوہانی نیم کاروگ و اتاں۔ گرم و بازی و منی سر گوات گپنگ
ات۔ منی رفتار سست تر ات۔ پیشانی و سرا گریں گوات و کولاں ہوش گردیشک
ات۔ من دناتاں مجکینان، پنجواں زور پر دیان و وئی ہست و گیش کنان
اتاں۔ دانکد من و وئی ہوش و برجہ داشت بکناں۔ وہے چماں مین بیوکیں رژن و

جلجکے شیشک نیء یا کچک نیء لگ ات۔ چھاں سک بیت۔ من دنان تجکینت۔
ایرستی منگ ء جاڑی اتاں۔ پھیشکے گول ڈڈی ء دیم ء کنزاں بیتاں۔

سیاہیں کوہ گندگ ء اتک۔ آئی ء چاریں نیمگاں، چھاں بند کنوکیں
جلجک ء آپ ء گج شک اتک اتنت۔ بلے من آئی ء پشت ء سارت ء ساہیں
آپ دالہیں کور ء بابت ء حیاں کنگ ء اتاں۔ آئی ء ایرر چوکیں آپ ء
گوشدارگ ء شوق ء روان اتاں۔ من چہ روج ء رگ ءے، گر یواسکیں جیناں چہ
دور چک ءے ء کوہ ء ساہگ ء رسگ ء اتراہر وڑیں قربانی دینگ ء جاڑی اتاں۔

نرک ء رس اتاں گڈا دیست کہ رے مول ء عرب ہودا ساڑی
ات۔ اے رندی آئی ء دست سر ء چیر ء کنگ ء دینگ ات۔ آئی ء سر ساہگ ء
ات۔ آئی ء سبزیں گداں چہ کش ءے ہاپ در آیک ء ات۔ من حیران بیتاں۔ منی
حیاں ات کہ جیزہ ہلاس پینگ۔ راہ ء اے بابت ء من ء چ حیاں ہم نیا تک۔ منی
گندگ ء گول عرب ء سرچست کت۔ آئی ء دست کیسگ ء شت۔ من ہم دتاس
گیگ ء گور کت۔ عرب پداپت۔

من بس دہ گام ء دوری ء اوشتا تک اتاں۔ بلے آ عرب ء جا کہ من ء
یک چہر دیکیں دروشے گندگ ء آیک ء ات۔ برے برے نیم بچیں کوساں چہ
آئی ء تر پوکیں چم ظاہر بیت انت۔ چولانی توار چہ نیر روج ء زور تر پینگ ات۔ بلے

روح کوہ ء ہمرائی ء شک انگیں ریکزار ء ہما تاب ء حز پگ ء ات۔ انجو گندگ ء
اتک دوکلاک ء وہد ء روج ء چ سفر نہ کنگ ات۔ رول ء نرک ء یک لالچے
روگ ء ات۔ بلے من ء آیک سر پر کنوکیں نشانی ء وڑا گندگ ء اتک۔ من حیاں
کت من داتر بہ ہاں غاے جیزہ ء بلے حال بہ ہاں۔ بلے چہ گرم ء لرز وکیں تیاب
من ء دیم ء تیلانک دیان ات۔ من کور ء نیمگا کنزاں اتاں۔ عرب دتی جاہ ء سر
ات۔ دینگے مے میا نجین ء کے دوری ہست ات۔

من اوشتاں۔ گرم ء منی گبانی سوچک بنا کت۔ منی کوسانی سراہیدانی
ترمپ چ پینگ ء اتاں۔ گرم ہے وڑا ات کہ منی مات ء جنازہ ء روج ء ات۔ منی
مارشت ہما روج ء وڑا نہ وشین اتنت۔ انجو ساہینگ ء ات۔ کش ءے منی رگ
پوست ء وڑنت ڈن ء در کاینت۔ منی او پار ء قدر کتیل پینگ ات۔ من یک گامے
دیم ء کنزاں اتاں۔ اے یک پوکیں کارے ات۔ پرچا کہ چہ یک ء دو گام ء دیم ء
کنزگ ء من ساہگ ء نہ رستگ اتاں۔ بلے من یک گامے دیم ء کنزاں اتاں۔ بس
یک گامے۔ عرب ء کارچ کش ات۔ منی دیم ء اوشتاں۔ کارچ ء تر پوکیں بلدے چہ
یک تیزیں رڑنے منی پیشانی ء لگ ات۔ کشے کسی ء تیرے جت، ہے وہد ء ہما
دراہیں ہید کہ منی مچا چانی سراچ پینگ اتنت۔ منی کوسانی سراشک بیت انت۔ منی
چم گر میں رینگانی تنگیں پردی ء پشت ء اندیم بیت انت۔ اے وہد ء من ء چ
گندگ ء نیا تک۔ روح منی سرا کہ یزہ جنگ ء ات۔ کارچ ء چہ در آوکیں رڑن منی

دومی بہر

مچا چانی سرا ارش کنان چمانی جہا پترگ ء ات۔ منی چمانی دیم ء ہر چیز چکرگ ء
 ات۔ چہ زرہ نیمگا کشوکیں گریں گوات ء یک کو لے اتک۔ آسمان دو بہر ء بہر
 بیت۔ آئی ء نوپ ء آس ء انگر چان بیت۔ من و تاس مہر تر داشت۔ آئی ء زدہ زور
 پر بیت۔ منی دست ء دل ء کسانیں زورے لگ ات۔ اے کار ء بندات یک
 تر ندیں توارے ات۔ من چمانی دیم ء رزن ء ہیدانی پردہ دور کت۔ روج ء یک
 حسابی ء تیاب ء شاہ گانیں بے تواری من چنڈ چنڈ کت۔ ہما تیاب ء بے تواری کہ آ
 تیاب ء من ء دشی دانگ ات۔ من آنا توانیں جان ء سرا چار تیر جت۔ ہر تیر منی
 تباہی ء دروازگ ء سرا یک برز ء سنگینیں گلگ یے ات۔

{☆☆☆}

بھا اوتا کہ منی بیان گرگ بیت انت۔ انچنائیں اوتا کے ات۔ ٹیلے
سرا یک ڈیوایے بلک ات۔ دریگانی دیم پردہ ڈرنگک انت۔ ڈیوایے رزن منی
کری سرا کچک ات۔ قاضی وت جہاری ات شک ات۔

اے وڑیں گپانی بابت من کتاباں وٹک ات۔ آچہ یک لتیب لی ات
گیش ارزش ندات انت۔ گپ رپانی جہا من قاضی شری ات سرا پکا کت۔ آشر
اعضائیں، برزیں مردے ات۔ جہا کینگیں سبز سبزیں چم، دراج دراجیں اسپتیں
بروت، برف وڑ اسپت غ بزیں مید، گپ رپ ات چہ پد رات کہ آگل ات مندیں
مردم ات۔ غ کس اس شریں مردے ات۔ بس یک حرابی ات۔ آئی ات برے برے
وتی دیم سکیں بدیں وڑی وڑ آدرت۔ بیت کنت اے یک انچنائیں اعصابی نز
آگے ات۔ روگ و وڈ من آئی را ”عدائے امان آئے“ گشت غ چہ آئی ات
پیش کہ دست پھرویی شہار بداتیں من و یاد اتک کہ من یک مردے کنگ۔

دوی روج ات یک وکیل یے منی اوتا کہ اتک..... پک، فڈ میں
مردے، آئی ات مود تر پک ات انت۔ انچو گرمی ات ابید ہم آئی ات رگی نیں سوٹ یے گورا
ات۔ ترندیں کار، سیاہ اسپت کٹو نیں شوقیں کٹائی۔ مسلائی لوت ات رانی نپادانی
سرا ایر کٹان ات و وٹی پچارو کی کٹائنت۔ آئی ات گشت کہ آئی ات شری ات سرا کیس
وٹک۔ اے کیس و دیم ات دارگ نے ہاترا ہر چیز حیاں ات دارگ سک الی انت۔
اگاں آئی ات کش انگیں راہانی سرا رواں بکناں۔ رکھک ات راہ و درہست۔ من آئی ات

بند گک ات پد چہ من ات بازیں جست غ پرس کنگ بیت۔ بلے اے منی نام غ
ڈس غ واقعہ بند ات ات بابت ات انچنائیں جست غ پرس انت۔ اولی رندہ وڈے
دپتر (تھانہ) ات من جست غ پرس کنگ بیت۔ گڈا انچو گندگ اتک، کٹے منی
کاراں کس دل وٹک ات۔ بلے وڈے من قاضی و دیم پیش پیتاں۔ گڈا
آئی ات منی گپ جوانی ات تپاس انت۔ دومیانی وڑا آئی ات ہم منی نام، ڈس، کار، وڈی
بتیک و جاہ، وگ بازیں ہے وڑیں جست غ پرس کت۔ پدا آئی ات حذر داری وکیل ات
بابت جست کت۔ من آئی ات بتارہ بابت ات پرس ات۔ پرچا کہ من آئی ات باروا
حیاں ہم نہ کنگ ات۔

”اے کجا جست کنگی گپ ات۔“ قاضی جست کت۔ من پودات کہ
گپ انچو چک و گیش اتک کہ کم چہ کم من وگ وکیل ات گنجائش گندگ ات بیت۔
”تئی حیاں ات گپ چک غ ساپ انت۔ بلے تارا آمید حیاں دارگی
انت ات اگاں تو وکیل نہ کٹے۔ گڈا آمید گس ات راتئی واسہ وکیلے دارگ کپیت۔
“آئی ات چکند ات گشت۔ سرکار چشیں بند غ بتانی بابت ات اھکت۔ دلوں ملمہ
بیت۔ قاضی ات گول من ات تپاک کت کہ آمید گس ات جہا ہر کساں کسانیں چیز حیاں
دارگ بیت۔ پدا ہم من آئی ات گپ ات سرا جوانی ات فکر نہ کت۔

منت کہت۔

”بیا کارے بگچ کنیں۔“ آئیء گشت۔

حٹک ء سرانندان ء آئیء گشت کہ سپاہیگاں منی زندگی بابت ء لہتے
زانت کاری دانگ۔ آئیء حال ء گپنگ کہ کے مدت پیش کماش کس ء منی
مات ء وفات کنگ۔ مراٹکو ء پٹ پٹ پول ء ہے گپ درانگ کہ من وئی مات ء
جنارہ ء وہد ء وزن سنگدلی پیش داشنگ۔ ”اے گپ ء من پیرا بگشاں کہ چشیں
ذاتی گپانی جست پرس کنگ من ء وٹ ء وٹ نہ بیت۔ بلے اے سک ارزش
دارنت۔ اگاں من تئی سنگدلی ء بہتام ء پسودات نہ کت۔ گڈا تئی رکینگ پہ من ء
گران بیت۔ اے جیڑہ ء بابت ء پس تو منی مک ء کت کن ء۔“

پدا آئی ء من ء جست کت۔ کہ اے ”اپوزہ وہد“ تو غمیگ پینگ
نئے اگاں اناں۔ اے سک اجیں جست پے ات۔ کم چہ کم من اے وڑیں جست
بیت کنت چہ کس ء کت نہ گتیں۔

”من چہدے مدت بیت وئی مارشانی چارو گزاریل دانگ۔ ہمیشکہ
اے جست ء چچ پونیست۔ گواچن ایش انت کہ من ء وئی مات سک دوست
ات۔ بلے چہ اے گپ ء کجام تپاوت ووی بیت۔“ من پسودات۔ کے دیراں پدا
گشت۔ ”ہر مردم وئی زندگی ء یک ناں یک منز لے وئی کس ء وارثانی مرگ ء
واہگدار بیت۔“

”حدایا بچار عدالتی پٹ پٹ پول ء وہد ء یا قاضی ء دیم ء چشیں گپ مچن۔
“ آئی ء کشادیک ء منی گپ گڈات۔

آئی ء دلہڑی ء ہاترا من زبان کت۔ بلے من آئی ء راجو ہم گشت کہ انا کہ
یک حاصیں وہدی ء منی اندام ء جاور منی مارشانی سراٹمائی کنت۔ مثال ء جہر
مات ء جنارہ ء روج ء من سک دمبرنگ ات۔ نیم واپ اتاں۔ ہمیشکہ گواچنی من
پوہ ہم نہ بیتاں کہ اے درست چے بنگ ء انت۔ پدا کم چہ کم اے گپ ء بابت ء
من باور کنا نمیت کہ مات ء دنیا سفر مکشیں گڈا من ء وٹی پینگ ات۔
پدا ہم وکیل سک نہ وٹ بیت۔

”بلے انچو بس نہ انت“ آئی ء گوں محکی ء گشت۔ کے دیراں فکر
حیال ء پدا آئی ء پرس ات۔ ”تو چو گشت کنتے کہ آروچی تئی مارشت تئی وٹ ء پینگ
انت۔“

”اناں..... بگشاں ہم راست پے نہ بیت۔“ من پسودات
آئی ء اجیں وڑے منی نیگا چارات۔ گشے آئی ء مک منی سرازہر آیک ء
ات۔ گوں زہر ء میٹگیں کالواری ء گشت کہ کماش کس ء سرپانک ء دگہ چہدے
کاردار شاہدانی بتار ء پیش کنگ بنت۔ چہ آئی ء تئی جیڑہ ء سراحراہیں اثر کہیت۔“
وہدے من گوں آئی ء گشت کہ منی مات ء میرانی ء گوں اے بہتام ء چچ
وڑیں سیادی نیست گڈا آئی ء بس ہمچہ گشت کہ تئی سرگوں آمید گساں نہ کپنگ

۔ کے دیراں رند آگڑتی نیں جاوری ءوٹی راہ ءشت۔ من لوٹا ات کہ کے دیراں
انگہ بہ جلپیت۔ داکہ من آئی ءگشت بکناں من ءتی دردواری ء حاجت انت۔ پہ
اے داستناں کہ آمنی رکینگ ء حیلے بہ سازیت۔ بلکیں پرے گپ ء کہ مفت
ناحق ء آمنی سبب ء غم ء گران ء کپتگ۔ یک ء دورند ء منی دل ء اتک کہ آئی ء باور
بکنا تیناں کہ من ہم ہر کسی وڑیں مردے آں۔ بلے گواہی اے گپ ء حق آسر در
نیا تلک ات۔ ہمیشکہ من وٹی نیت بدل کت۔۔۔۔ وٹی سستی ء سبب ء۔

نیم روج ء من پدا قاضی ء دیم ء برگ بیتاں۔ دو نج ء ودات ء اوتا ک
سک روشناں ء گرمی ہم سک بازات۔ بس یک درنگی ء پردہ لوخوان ات۔

قاضی ء من ء کرسی سرانگک نے گشت۔ سک شائستگی ء کون گشت کہ
لہتے الی نیں کارانی سبب ء منی وکیل اتک نہ پیتگ۔ ہمیشکہ اکاں من یک جستی ء
پسہ ء دیمک نہ لوٹاں گڈا جما دہد ء دار ء کنیں۔ داکہ وکیل سر بہ بیت۔ من پودات
کہ دراہیں جستانی جواب ء من دات کناں۔ قاضی ء ثلوء توار پرما یک ء بٹن بی ء
سرا زور پر دات۔ یک درنائیں کاردار یے جہا پترت۔ اتک منی پشت ء
نشت۔ قاضی ء کار ہنج کت۔

" تھی ہاروا گشت کہ تو سک کم جبری ء وٹی ذات ء اندر ء بیگواہ نے۔ تو
اے ہاروا ہے کش نے۔ " آئی ء جست کت۔

" وہدے منی گورا کنگ ء حق نہ بیت۔ منی زبان بند بیت۔ " من پودات۔

قاضی ء پیسری وڑا کنڈات۔ گوں من تپاک کت۔ " پدا ہم اے چشیں
گپے نہ انت۔ " کے دیراں بے توار ہنیک ء رندانا کہ آدم ء جہل بیت۔ منی چمانی
تہا چارات۔ کے برزیں توار ء گشت۔

" من ہما چیز ء زانگ ء پٹ ء پولایاں۔۔۔۔۔ اصل ء آتی جندانت
من سر پند بیتاں آئی ء گپ ء مطلب چہات۔ ہے داستحق نہ گشت۔
" تھی ردی ء بابت ء بازیں گپ من ء پریشان کنگ ء انت۔ من ء تنک
انت کہ آہانی سر پد کنگ ء تو منی کمک ء کن نے۔ " آئی ء گپ برجہا داشت
گشت۔

وہدے من آئی ء گشت کہ اے چٹ چکیں گپ انت۔ گڈا آئی ء من ء
ہماروچ ء دراہیں واقعہ ء ہاروا کنگ ء گشت۔ اصل ء من درشتیں گپ کون آئی ء
اولی روج ء جنگ اتاں۔ رہموں ء دپ کپک، تیاب ء روگ، اوڑناگ، پدا
جنگ، پدا تیاب دپ ء روگ ء پنچیں تیرانی آس دیمک، من دراہیں گپ پدا
گشت انت۔ ہر گپ ء پدا آئی ء ہو ء سر سرینت۔ " شرانت۔ شرانت " وہدے من
ریکانی سرا مرگیں لاش ء گپ جت گڈا آئی ء ترند ء سر سرینت۔ من اے قصہ ء
پدا ماں پدا آرگ ء دمبرنگ ات۔ بیت کنت کلیں زندگی ء اپنجو گپ نہ جنگ ات
کہ نوں جنگ ء اتاں۔

ما پدا بے توار بیتیں۔ آکوشات۔ منی کمک کنگ نے زبان کت۔ آمنی

درآمدیں لگا ہاں مئی نیمکا چارک و لگ ات۔
 ” بلے تو یک مرتگیں مردی و سرا پر چا تیر گواری کنگ و ات
 ”۔۔۔ آخر پر چا؟“

من پدا آئی و جواب دات نہ کت۔ نچ و پیشانی و سرا دست ایر
 کت۔ کے ترند و درآمدیں گالواری و وئی جست پدا کت۔ ” من
 جتایاں..... پر چا؟..... تراپو و ہیگ لوٹیت۔“
 من بے توار پیتاں۔ انا کہ پادا تک۔ دیم و دیوال و جستگیں الماری نیمکا
 شت۔ دروازگ چچ کت و صلیب بے زرت و اتک۔

” توزان وے کہ اے کئے انت۔“ آئی و توار و لرزگے مان ات۔
 ” اشی و چون نراناں“

ہے کشک ات کہ آئی و اشیانی و کشک بند ات کت۔
 ” من حداء ہستی و منو کاں۔ مزن و چہ مزنیں گنہگار ہم چہ آئی و پہلی لوٹ
 کت۔ بلے درستاں پیر آہاں توبہ کنگ و کودکیں زنگی و وڑا معصوم بنگ
 لوٹیت۔“

آٹھیل و سرا جہل ات و صلیب و مئی دیم و چکرینگ و ات۔ گواچنی آئی و
 جستانی سر پد بنگ و من مشکل و کپنگ اتاں۔ یکے واد تاک انجو گرم ات کہ
 مردم و نفس بند بوت۔ دوی مزن مزنیں مگسک و ٹینگ و ٹینگ و انت۔ گواچنی

بابت و زانگ وے واستیگ ات۔ ” اگاں حداء لوٹ ات۔ گڈا اے جنجال و من
 کار و کایاں۔“ بلے آئی و انگد دگ چندے جست کنگی ات۔
 ” ترا وئی مات دوست ات؟“ آئی و زیر زبر و جست کت۔
 ” ہو، ہر کس و وئی مات دوست بیت۔“

پشت و تشکیں کلرک یک پتیم و ٹاپنگ و سرا عبثہ کنان ات۔ انا کہ
 اوشتات۔ زور و پشت و بُرت لہتے لہز کور کت۔
 پدا قاضی و ابید چکیں سیادی و دوی جست کت۔ ” تو یکی و رند و چ تیر پر چا
 آس دات۔“؟

کے فکر و رند من گشت کہ پنچیں تیر پد ماں پد و جنگ نہ وینگ
 اتنت۔ پیرا یک تیر و جنگ بیت پدا اے دگہ چار۔
 ” اولی و دوی تیر و میا نجین و توار اوشتات وے پر چا۔“

ہما ندرگ مئی چمانی دیم و گردان بیت۔ تیاب دپ و سہری و
 ترپگ۔ مئی انا رکانی سرا ترند و تیزیں گوات۔ وچاچانی سرا ہیدانی
 ترمپ۔۔۔۔۔ اے رند و من چچ پوندات۔

کے دیراں پدا بے تواری و مانشات۔ اے میا نجین و قاضی بے
 قراری و وئی میداں ساران بیت۔ کے بہہ و بکڑ و جاوڑ و کرسی و سرا نشت و پاد
 اتک، گڈ سرا آئی و ٹھیل و سرا وئی مک جت انت، دیم جہل بیت۔ گوں

” پداہم من عیسیٰ آں۔ گول ہدایا دعا کناں کہ آتی گناہاں بہ۔
 بخشیت۔ جواں مرد تو اے گپ، چوں نہ من ات کن نئے کہ حضرت عیسیٰؑ پتر اچو
 جبال سگ اتک۔“

آئی ہے وڑا ”جواں مرد“ گشت چہ آئی ء گواہی اناں ء رنگ مان
 ات۔ بلے گپ باز پینگ ات ڈ بان ہم گرم بیان ات۔ ودے من چہ کسی ء گپاں
 بیزار بٹیک ء لکاں، گڈا آئی ء ہر گپ ء ہو کناں۔ یک کش تے وڑا من سرے
 سرینگ ء لگ اتاں۔ ڈ آئی ء دیم ء سراوشی ء لمائی ودی بیت انت۔
 ” بچارا لگے آئی ء سرا بھروسہ نہ کن تے۔“

من لازم اماں کھٹک ات۔ پرچا کہ چہ ایٹھکی آئی و دیم و رنگ
برکھٹک ات۔ پدا وئی کرسی و سرا کپٹک ات۔ کے دیراں بے تواری
بیت۔ ناسپ راسر ہم گڈی حرف و سرا اٹھک و بے تواری پٹک ات۔ پدا آئی و گوں
ایٹھکیں و گلوٹے منی نیگا چارات۔ غ کشت۔

” من تجی وڈیں سنگ دلیں مردم نہ دیتنگ۔ ہرچ میار یک یے منی
دیم ء پیش بینک۔ آئی ء منے واجہ ء ریحانی اے نشان دیتنگ الما کرینگ۔“
من پسودنگی اتاں کہ آہاں ہے واسۂ گزینگ آردکار بینک انت۔ بلے
من ء انا کہ سہایت کہ کہ من ء ہم ہے مردماں شمار کنک بینک ء انت۔ بل کہ اے
گپ ء منگ ء من چہر جائزی نہاں۔

من چہ آئی ء کمک کمک ترسگ ء اتاں۔ اے راست ات کہ من ء سچ حق نیست
 ات چشیں گپانی سرا فکر بہ جتیں۔ پرچے کہ من ردکار یے اتاں، آگپ کنان
 بیت۔ من سر پد بتیگ ء سک جہد کت۔ منی منگ ء آیک گپے پوہ بتیگ ء نہ
 ات۔۔۔۔۔ اولی غو دومی تیر ء میا نخبین ء منی جل غم مدار بتیگ۔ اے دگہ درست شر
 اتنت۔ بس جے گپ ء آپریشان کنگ ات۔

من آئیء گشت کہ اے سکیں کسانیں گپ ات۔ آوا مفت و خدا سر
جہنگ و انت۔ بلے چہ آئیء پیش کہ من گپ سر جرم بکتیں۔ آچک بیت و نشت و
کوں سگینی و من و جست و لگ ات۔

”تو خدا و سراسر ایمان کا رہے۔“

”اناں“من پسوات۔

آزہر گیت و کرسی و سرائشتال بیت۔

”چوبیت نہ کنت۔ درائیں مردم حدایا من انت۔ ہما ہم کہ آئیء نہ من
انت۔ منء سد در سد سنگ انت۔ اکاں من کدی حکء چہا کہتاں منی زندگیء
مکسد بلاس بیت۔ توہمہ وڑلوٹئے۔“؟

”منی لوگک غزہ لوگک ہے بیت۔“

من اگتہ گپ سرجم نہ کتگ ات کہ آئیء صلیب منی پونزو نزیکء
آورت ککارکت ہ گشت۔

پدرائی نہ کت۔ گپ غرپ انچوش غر دوستانی چا گردی ء بیت انت کہ باز و دہء ہے
پوائیں سما بیت کہ منی غ آبانی میان ء ہیج وڑیں تپاوت نیست۔ من ایمان داری ء
گشت کنناں کہ یازده ماہ ء مدت ء من گوں آہاں انچو ہور تور پیتاں کہ منی زندگی ء
لہتے دشتریں ساہت گوں ہے مردماں ہمگر ہیج انت۔۔۔۔۔ دہے کہ قاضی من ء
داں دروازگ ء دپ ء رسیدگ ء اتک گڈا پ مہر منی بڈپ ات غ گشت۔

”شر منی واجہ بے دین۔۔۔۔۔ مرچکیں کار بلاس بیت۔“

پدا من ء جیل والہانی دست ء دیک بیت۔

{☆☆☆}

نواں ہے پیشدارگ ء واسہ کہ پیشی بلاس پیٹگ۔ قاضی پادا تک
اوشنات۔

”تو وتی کنگیں کار ء پشومان نئے اکاں اتاں۔؟“ آئی ء ہما دبرنگیں
گالوار ء گڈی جست کت۔

کے دیراں خیال کنگ ء پد من پسودات۔ پشومان اکاں نہاں بلے مک
نگیکی الہا مارگایاں۔ من ء چہ اے لہزاں شر تریں لہزہ رس ات۔ بلے انچو سما بیت
کہ اے گپ آئی ء جگ ء نہ نشت۔ آروچ ء پیشی ء نوبت داں ہمدارس ات۔

من دگہ باز رند ء قاضی ء دیرا پیش پیتاں۔ بلے آگشاں منی وکیل ہمراہی ء
گون ات۔ اے پیشی منی گونگیں گپ غ بیاناتی کیشواری ء اتاں۔ یا کہ قاضی ء غ منی
وکیل ء آمید کس ء نازر کیا نی بار واکر جت۔ اے وداں آہاں منی نیمکا دگلوش ندات
۔ انچو انچو و دگوزان ات۔ قاضی ء دگلوش چہ من ء غ منی جیڑہ ء کم بیان ات۔ آئی ء پدا
حداء نام نہ گپت غ ناں ہما دین دوستی ء پدرائی کت کہ آئی ء اولی روج ء من ء پریشان
کت۔ اسر ایش کہ منے میان ء دوستانی وڑیں سیادی یے ودی بیت۔ چہ من ء
چندے جست غ پرس غ منی وکیل ء گوں تک غ ہیچن ء پدا قاضی ء کار بلاس کت۔ آئی ء
خیال ء کیس شر روان ات۔ کدی کدی گپ غ رپ چہ سر حال ء جتا بیت
انت۔ قاضی غ وکیل ء من ء دلہڈی دات کہ من گپ غ رپ ء بہر بزیراں۔ گڈا
مک آراتیں ساہے کش ات۔ اے وڑیں وداں چہ ہر دکاں کس ء درغ دوج ء

دراہیں شب و سکنڈگ منی دیم و سرا چکرا انت۔

چندے روج و پد من و جتا نیک اوتا کے دیمگ بیت۔ دیوال و دیم و
جستگیاں دار و جھنگ یہ منی آرام جاہ ات۔ اشی و ابید اے اوتا کے یک کروی و
ٹین و در پے ہست ات و بس۔ بندی جاہ برزیاں جامی ات۔ منی اوتا کے یک
دریگے زر و تیاب دپ و نیمکا چ بیت۔ یک روپے من آسانی تہہ و سرکش ات،
زر و چولانی سرا روج و رژن و چارگ و اتاں۔ کہ سپاہیگے پترت و گشت یہ کہ
یکے تی چارگ و انگ۔ من گمان کت ماری بیت۔ ہائی و جند ات۔

یک غلام چوٹ یہ۔ پداکانی یک ذریعہ یہ۔ پدا یک غلام چوٹی و
کوزگ و رند ما گند و نند و اوتا کے سر بنشیں۔ اے یک مزنیں اوتا کے یہ
ات۔ آسن و شیکا کانی دو، روانی میان و سی فٹ پراہیں ہو رکیں جا ہے ات۔ دانکہ
بندی و چاروکانی میان و دوری یہ بہ بیت۔ من و ماری و دیم و برگ و اوشا رنگ
بیت۔ آسن اوتا کے یک نیمگ یہ درز نے بندی اوشا رنگ ات۔ چہ آہاں
گیشتر عرب انت۔ ماری و ہمکشی و ہمچو عربیں جنین انت۔ ماری و دوئیں
کشاں دو پیریں جنین اوشا رنگ و ترند ترند و جبر و انت۔ بندیک و چاروکانی
میان و دوری انچو ہاز ات کہ من و ہم و تی توار برز کنگ کہت۔ و دے من
اوتا کے پترتاں۔ گڈا گوں برہنگیں دیوالاں و دی پتنگیں جاک و سلوات و... چہ
دریگ و چور چوکیں کور و آپ و چماں بند کنوکیں اسپتیں رژن و من و سر ہنگ

منی زندگی و لہتے واقعہ انجین انت کہ ایک کش و گوں من و پتنگ
انت۔ جیل و روگ و چندے روج رند من گوں و سوز غ کت کہ ادے جا وراں
گوں کس و نہ کشاں۔ و دہ گوزان بیت۔ گڈا من و سا کپت کہ اے نادلاں کشی و چ
وڑیں بنیاد نیست۔ راست ایش انت کہ بند ات و لہتے مدت و من و بندی جاہ و بند
بندیک و سما ہم نہ بیت۔ یک کش و ہے کسا نکیں امیت و سا ہگ و پناہ و رنگ کہ
من و داں دیراں بندی جاہ و نہ ہاں۔ بدلی ماری و گندک و ایک نے اولی و گڈی
گند و نند و رند دوی بیت۔ ماری و یک ندی و چہ من و حال و گپت۔ بندی جاہ و
مستراں آئی و را گند و نند و اجازت ند ات، پرچا کہ آسنی لوگی نہ ات۔ ہے روج و
من و سا بیت کشے بندی جاہ منی گڈی لوگ انت۔

بندیک و اولی روج و، آہاں من و دوی بندیانی ہواری و، یک مزنیں
اوتا کے بند کت۔ اے بندیک گیشتر عرب انت۔ آہاں من و پترگ و
دست۔ گڈا چرٹی و گوں کند ات۔ جست کت کہ کجام روی و سزا و انگ
نے۔ من گوں آہاں گشت کہ من عربے کشک۔ آکے دیراں لے توار بیت
انت۔ زیتاں شب و ایر دات۔ گڈا چہ آہاں یکی و من و نگر و بلا و بترانی چ
کنگ و مک کت۔ نگر و را یک نیمگی چھیک۔ دانکہ سرا جاہ و کار و بکت۔

کت۔ چش کہ من چارہ بے تواریں بانیء چہ انگ اتاں۔ پھیکہ چہ اے
جاوراں زیت آشنا پیتاں۔ پداہم کے دیراں رند مردمانی دیم پدرائیء گندگ
لگ اتاں۔ ہورکیں جاہء بندی جاہء دوکاردار تشنگ ات۔ عربیں بندیء آہانی
چارگء اٹھکیں مردم یکء دویء دیمء سرسلوٹکائی تشنگ اتنت۔ اینچو جاک
سلواتء جہا ہم نرم نرمء گپء اتنت۔ کشتے برزگپ کنوکاں گوں ہم ذیل
اتنت۔ من جاور چار اتاں۔ گوں ماریء گیشتر نیک پیتاں۔ آسنء سارتیں
شیک سہریں دیمء لچ اتنگ اتنت۔ آبچکندگء چچو براہدار دراپینگء
ات۔ اے لہر من زبانء آدرت نہ کت۔ حدابزانت پرچا۔

” بگش چہ حال انت۔ چیزے لوٹیت یاناں۔“ آئیء برزیں توارء

پرس ات۔

” اناں منی گوراہر چیز ہست۔“ من پسودات۔

کے دیراں ما بے تواریں اوشتا تیں۔ ماریء بچکند ات۔ زبڈیں جنیں
منی کشء اوشتا تگیں بندیء سراز ہر گپنگ ات۔ بیت کنت، آئیء مردات۔ برزء
بارگیں، اسپیت کوچگیں دیم، رنگء صورتء براہداریں۔

” ژانء آئیء رانہ ز رنگ۔“ آئیء کارکت۔

” سک حراب نی کنگ۔“ بندیکء پسہ دات۔

” من آئیء راگشت ہم کہ وہدے تودر کائے آئیء پدا زورے بے آئیء

منی گپ گوش نداشت۔“

پیر زال اوشتاں۔ گڈاماریء گشت کہ رے مولء ترا سلام کنگ۔ من
منت گپت۔ بے منی توار منی ہساہگء توارء کار بیت۔ آپر سگء ات۔ ”آچون
انت ڈڈوٹش انت؟“

” وٹش انت؟ چہ آئیء ہم کسے ڈڈوٹر بیت کنت۔“ پیر زالء کند
ات۔ ہے میانء منی راستیں کشء اوشتا تگیں ورنہ بے توارء اوشتا تگ ات۔ آئیء
چم آئیء دیمء اوشتا تگیں پیر زالء سک اتنتء آہم یک ذرچء آئیء روک
روکء گوں پر مہریں لگا ہاں چارگء ات۔ من پدا ماریء نیمکا وگوش
پیتاں۔ آچیزے کھگء ات۔

” مارا امیتء دامن یلہ دیمگ نہ لوٹیت۔“

” ہچہراناں۔“ من پسودات۔

منی چم پے آئیء کوپکاں کپت انت۔ انا کہ منی دلء لوٹ ات کہ سہریں
گدانی چیرء چہ آہاں زور پر بدیاں۔ آئیء نرمگیں برزگاں منی سرا سحرکت۔ ہما
”امیت“ ء گپ ماریء کت۔ آئیء دار و مدار، بیت کنت ہے برزگء سرا
ات۔ ماری ہم ہے وڑیں چیز گانی جہا کارداں دیراں منی نیمکا چاراتء بچکند ات۔
” کیسء سوٹرغ حتی حقء بہ بیت۔ پدا ماسیر کنیں۔“ آئیء گشت۔

منء آئیء اسپتیں دقتانی ترپکء کو سانی کرچکاں اییدو کہ چچ گندگء

نیا یک ءات۔

”پکائی ء“ من گشت۔ ہمیشہ کہ من ء یک پوے دادنگی ات۔

آئی ء برزریں توری ء گپ جنگ بکچ کت۔

”ہو۔ تولید دیگ بے۔ مایک شمبہانی روح ء تیاب ء جان شودگ ء

روئیں۔“

منی راستیں کش ء اوشا نگیں جنین انگہ جاک ء ات۔ وئی مرد ء راگشت

یے کہ آئی ء بندی جاہ ء کارگس ء چیزانی ٹو کری یے ایر کنگ۔ آئی ء ہما چیزانی لڑہم

دات لم کڈن کت کہ شزی ء بچارے۔ پرچے کہ بازیں چیز سک گران نہاد

انت۔ زمین ء سرا فککیں عرب انگہ ڈینگ ڈینگ ء انت۔ روح ء رژن چہ

دریگ ء چو آپ ء وڑا ایر رچان ات۔ مردمانی دیم انجو گندگ ء آیک ء

انت، گش ءے زردیں رنگ ء تیل مالش کنگ انت۔ دل کشگ ء ات کہ دمان

ء دمان چہ اوداوت ء بہ کشاں۔ پیر زال ء ترندیں توار ء منی گوشانی پردہ دریگ

انت۔ بلے منی دل لونگ ء ات کہ من گیش ء چہ گیش ماری ء کرا بوشتاں۔ زاناں

چنود ہد گوست۔ ماری وئی کار ء باروا گپ جنان بیت لم یک دلکشیں بچکد گے

آئی ء لدخانی سرا لیب ء ات۔ اے جاک لم سلواتانی، گپ لم رپ لم زمین ء سرا

فککیں عربانی ہوتانی تھا یک ساتھ ہم اوشٹ نیا تک۔ بلے اے ریکزار ء بلے

توری ء بچکد گے یے ہم ہست ات۔ ورنائیں بچک لم آئی ء مات۔ یک یک ء

دراہیں عرب چہ اودا در کنگ بیت انت۔ انجو کہ اولی مردم چہ اودا در

اتک۔ درستانی درست بے توار بیت انت۔ پیر زال آستاں پرچک ء لگ ات لم

چٹ ہے وہد ء سپاہیگ ء آئی ء بڈٹپ ات۔ ”اللہ ء امانائے۔ امان“ لم آئی ء آستاں

چے دست در کت۔ اشارہ ء گول پودات۔ آدر اتلگ ات کہ کلا ہے دست ء

مردی ء آئی ء جا کہ گپت۔ دوی بند یک ء آجا کہ گپت لم آدوینتاں کشاد ء گپ

کت۔ برزیں توار ء اناں۔ پرچے کہ اوتا کہ چہ پیسر ء کساس بے توار ات۔ منی

راستیں کش ء بند یک برگ بیت۔ گڈا آئی ء زال ء کار کت لم گشت۔

”وئی جاند رایی ء خیال ء بدار۔ منی جان۔ شیطانیں کار مکن۔“

آئی ء رند منی باریگ اتک، ماری ء دست ء اشارہ ء سرا بوسکے

دات۔ روگ روگ ء من چک جت، چارات۔ ماری ہمودا اوشا تک ات۔ آئی ء

دیم انگہ آستاں گول لم اتک ات۔ بے قراری ء جاور ء بچیں لدخانی سرا

بچکد گ انگہ لیب ء ات۔

چہ آئی ء چند ے مدت رند ماری ء ندی اتک۔ ہے وہد انت کہ اودا زندگی

ء دوی دور بکچ بوت کہ آئی ء بابت ء من بے توار بیتگ ء سو گند کنگ۔ ہمیشہ ناں

کہ آسک ترسناکیں دورے ات۔ من دروگ بندگ ٹوٹاں۔ چہ اے دگراں من ء

کم بے تاجیری ء سما بیت۔ بلے آزادیں مردی ء وڑا خیال کنگ ء عادت من ء

گران ء کپت۔ مثال ء گپ ء انا کہ خیال اتلگ ات کہ تیاب دپ ء روگ لم

اوڑناگ کنگ لوٹیت۔ پادانی سرالیٹ درانیس کسانس چولانی خیال غ پدا
قرارہ اجہیں مارشٹاں، بندیک جاہ اوتاگ ونگی و راگیشتر بے رحم جوڑ
کت۔ بلے اے جاوڑ چندے ماہ و بہیت۔ پدا من دوی بندیکانی ہیل غ حادث وئی
کننت۔ من وئی وکیل و دارکت یا کہ پیر و گاہ سنیل کنگ نئے ہاترا بیگاہ۔ اے
دگہ و دہ گوازیگ و ہاترا من شریں روغ بند بے جوڑ کنگ ات۔ باز رند و اخیال
اتک کہ اکاں من و مرنگیں در چکی و شابی و سراہنیک و لاچار کنگ بہ بیت۔ گدا من
کم کم و آسمان و چاراں وئی زندگی و گوازیگ و ہیلد ارباں۔ انجو کہ مروچاں من
وئی وکیل و اجہیں نکلا نیاں چاراں غ و دہ گوازیگ و یاں۔ یا پھر تر و ماری و
ہمراہی و مک و دہ گوازیگ و ہاترا یک شہبہانی و دارکت۔ من و ت و ر مرغ
و جمہرانی سر پرانی چارگ و حادث دانگ ات۔ پدا ہم من ادا و چک لی و شاہانی
سراہنیک نہ اتاں۔ دنیا و باز مردم چہ من و بدترین جاوری و زند گوازیگ و
ات۔ منی مات و سنگ ات۔ غ آئی و مدام کشک ات۔ کہ کم و انسان ہر کار و
ہیلد اربیت۔

بلے من داں اے حد و ت سریں مردے نہاں۔ بدات و چندے ماہ سک
ناتا ہیری و کو سنت۔ مثال و جہر و نفسی و اہشانی تاہیرہ من و دبا لے بہیت۔ عمر و خیال
دارگ بہ بیت۔ گدا اے قدرتی چیزات۔ من جہنا ماری و بابت و خیال نہ کت۔ جنین
منی دماغ و سراوار پینگ ات۔ دراہیں جنین کہ من گوں آہاں دوی کنگ۔ گیر اتک

انت۔ آوراہیں گپ و جہر منی چمانی دیم و گردانت۔ نوبت داں ہمنچک و رس ات کہ
منی اوتاگ ہم چہ جہنانی صورت و کوئیں جزبگاں پڑ بہیت۔ من پریشان الما پینگ
اتاں۔ بلے اے ہم و دہ گوازیگ و یک حیلہ بے ات۔

کم کم و منی گند و نند جیل و مزنیں کار واری و گوں بہیت کہ درگ و دہ و چل
جاہ و چارگ و انگ ات۔ آئی و جہنانی بابت و گپ چست کت۔

”بندیک درستاں چہ گیش ہے چیز و رنگ و جن انت۔“

”منی وئی ہے حال انت۔ بلے چوٹائی و اے ہم مزنیں زورا کی ات
اے کار و امرنگین و کشک و مثال انت۔“

”بلے پدا ہماصل گپ کہ شاہنیک پر چا کنگ بے ات۔ اے کار و

شاہا و دہ کت کتے و دے شاہ آرات ات۔ ادا چہ شاہ آراتی و چکرگ پینگ۔“

”اے جہر و سرا من اے رہند و کدی خیال نہ کنگ۔ بلے گپ منی

مچک و نشت۔ اے وڑا شراحت پر چہ کہ بند بگی و مول و مراد بے معنا بہیت۔“

بندیک جاہ و مستر و چہ ہو و سر سرینت۔

”تو چہ اے دگہ بندیکاں جتاے۔ تو خیال کت کتے۔ آخیال کت نہ

کناں۔ پدا ہم آیک ناں یک راہے شوہا ز کننت۔ گیشتر بندیک نفسی تاہیرہ

واست و ت و ت شہین انت۔“

و جہیل منی اوتاگ و چہ در اتک۔ دوی روچ و من ہم ہما کار کت۔

کچھناں، پدا تک ء کچھناں تک ء کچھناں وتی دل ء تھا نقش یے جوڑ کناں۔ اشانی
ہمراہی ء من ہے دراہیں تک ء کچھناں لڑیا دکنگ ء جہد ء کوشش کت۔ سرا بکر
داں گڈ سرا۔ آسرا ایش بیت کہ چندے پدھکاں رند من اے دراہیں چیزانی نام ء
گرگ ء پوریں ساہتے گوازینت کت۔ ہمنچو حیاں کت۔ ہمنچو گیشتر تک ء گچن
دیما اتک۔ اے نہ کٹوکیں ذرچے ات۔ نوں من ء باور پیٹگ ات کہ دنیا یا یک
روچے گوازیٹگ ء پدمردم آسانی ء صد سال بندی جاہ ء گوازینت کنت۔ ہمنچو یاد
آئی ء دل ء آباد بیت کہ آکدی ہیزا نہ بیت۔ پدرانٹ کہ اے ہم یک جہری ء عوض
انت۔

پدا داب۔ اول اول ء شپ شپ انت روج ء ہم شری ء سرا داب
 نیا تک۔ بے کم کم ء شپاں داب آیان بیت۔ روج ء ہم کم کم ء مردم ہینگ بوت۔
 گدسرا من شانزده داں ہبدہ ساہت وپتاں۔ بس شش ساہت گوازینگ ء جیزہ
 ات۔۔۔۔۔ ورگ۔۔۔۔۔ ششت ء شود۔۔۔۔۔ یاد۔۔۔۔۔ غ پدا ہا قصہ:

ایک روپے من وقتی نگرود چارگہ اتاں۔ گدا آئی چہرے چے روتا کی
 چٹے دیست۔ کا گدا نچو کوہن ات، ماں آئی پدربنیگہ ات، ذردکشک ات
 بلے لبر انگت واناک اتنت۔ اے یک روی قصہ ات۔ آئی اولی بہر بیگواہ
 ات۔ اے دگہ بہرے چہ اٹکل جنگ بوت کہ کارے بنیگہ جاگہ چیکو سلوا کیہ
 انت۔ یک کلگی مردے وقتی بخت چکا سگہ ہاترا ملک ڈن شت۔ بیست

سکریٹانی نہ رسگ ہم یک چکاسے ات۔ من بند کنگ پیتاں۔ گڈا آہاں
منی پیتی، چھپلائی لیس، منی کیسگ، ہر چیز، گوں سکریٹاں چہ من ہیچ گپت
انت۔ من و جتا نیں اوتا کے دمیگ بوت۔ گڈا من گوں آہاں گشت۔ اگاں اے
و کہ چیز ناں گڈا کم چہ کم منی سکریٹ من و دمیگ بہاں۔ بلے سہی پیتاں کہ بندی جاہ و
سکریٹ کشک منکن انت۔ ہے چیز من و درستاں چہ گیش ناتا ہیر کت۔ اولی
چندے روج من سک ناتا ہیری و گوازینت۔ چش کہ بازو دہ و دار و کچل پاتک
انت و چوسگ و لگ اتنت۔ دراہیں روج و دل حراب بیت۔ بے ہوئی و جاو و
و پتاں۔ اے منی زانگ و نیاتک۔ سکریٹ کشک پر چا منکن انت۔ دو میاں چہ
اشی و ہیچ تاوان نہ رسیت۔ پدا من سہی پیتاں کہ اے ہم سزا و یک بہرات۔ بلے
اے زانگ بازو وراں اتک۔ اے و دہ و سکریٹ و طلب پشت نہ کپتک ات۔

اے ناتا میریء ابید بندی جاہء من سک نہ وٹ نہ اتاں۔ بلے درستاں
مستریں جیڑہ ایش ات کہ وہد چون گوازیں گ بہ بیت۔ کے وہدء من کو نہیں
یادانء گیر آرگء کار دستء زرت۔ گڈا کے بیزاریء مارشت کمتر بیت
انت۔ من وتی وپسگء اوتا کہ بابتء حیاں کت۔ دراہیں چیزاں یک یک
چارانء یک کڈے چہ دومی کڈے شتاں۔ پیس پیرا اے چکر بس یک مٹھیء
بلاس بوت۔ بلے وہدے من ہے کار پداکت۔ گڈا گیشتر دیر لگ ات۔ من سوڑغ
کت۔ دراہیں چیزاں چیزانی سرا ایریں شے آں، و دراہیں شے آنی تک و

بیچ سالء رندہ بازیم زرمے مالے مچ کنگء پد آگوں وتی جنم چکاں واتر
 بیت۔ ہے دورانء آئیء ماتء مگہارء بازارء ہوٹلے مچ کنگ ات۔ آئیء
 جنم چک دگہوٹل پیء پیلء دانتت مروت وتی ماتء ہوٹلء نندگء اتک۔ دانکہ
 آئیء جنم چک ہاند آئیء شوہاز کنان ہے ہوٹلء بیانت۔ گڈا اے پد آئیء
 مات مگہارء حیرانیء سبب بہ بیت۔ آئیء مات مگہاراں آہجہ نیادرت۔ ورگء
 ودء آئیء آہانء مزنیں زرمے پیش داشت۔ شپء ہر دوہور بوت انت۔ آئیء را
 کشت تی مزرانی آوار جنمگء پد لاشہ ماں زرمے چکل دات۔ دومی روجء آئیء
 جنین اتک م آہانی مہمانء نامم نشانی دانتت۔ آئیء ماتء وتء وت پاہو
 دات م کشت، گہارء چاتء دورکت۔ من ہزار رندہ ونٹ۔ باز رندہ پوراسک شر
 ات۔ باز ودء چٹ نہ پیٹگین۔ منی حیالء وتی مرگء وت دعوت دمیگ
 ات۔ اے وڈیم کار کنگ نہ لوٹیت۔

دابء مزن مزنیں دوران، یات، روتا کء کٹر۔ مگہاری م روشنائیء ٹپا
 پلو۔ روج گوزان اتنت۔ من جاہے ونگ ات۔ بندی جاہء ودء سمانہ کہیت۔ بلے
 من مچ مے سمانہ بیت۔ روج یکیں ودء دراج ہم بیت کنت م کسان ہم۔ اے منی
 زانگء چہ ڈن ات۔ یکیء رند دومی، دومیء رند سکی۔ روج گوزان بیت
 انت۔ راست ایش انت کہ من ودء را ہجر روپانی حسابء کساس نہ
 کت۔ البت گوٹگیں زیک م آہوکیں باہدات بے معنائیں گپ نہ اتنت۔

یک سہاہ پیء ودء سپاہیگء منء حال دات کہ جنیلء منء شش
 ماہ گوسنگ۔ گڈامن باورکت۔ بلے منی مارشانی جہاچ تپاوت نیاتک۔ منء وا
 انجو سہایتیگء ات چاک من بندی جاہء اھلکاں۔ یکیں روجء بے کسانیں درج
 برجہ انت م من دومی سکی رندہ پیٹگیں کاراں کناناں۔ سپاہیگء روگء رند من
 ٹینء ورپ بے تزیذنت وتی دیم چارات۔ منی دیم سک سنگین گندگء اتک۔ من
 ہچکندگء جہدکت بلے ناکام۔ جتا جتا نیں وڑچکاس اتاں۔ بلے منی دیم مونچلا
 بے قرار گندگء اتک۔

روج ایر روگء ات۔ اے ہما سہیت انت کہ لہزے بیان کت نہ کن
 انت۔ بندی جاہء زمینء چے بیگاہء توار چوروانک پیء دروشمء لیٹ دوران پاد
 آیان اتنت۔ من آسنء شیک والائیں دریگء نیمگا شتاں م روجء گڈی
 روناں یک رندے پدا وتی دیم چارات۔ بلے ہما سنگین۔ اے حیرانیء گپ بے نہ
 ات۔ من سک سنگین اتاں۔ ہے ودء من انجیں توارے اش کت کہ من دیر انت
 نہ اش کنگ ات۔ اے منی وتی جندہ آوازات۔ چہ لہتے روجء ہے آواز منی گوشاں
 کپکء ات۔ نوں سما کپت کہ من گوں وتء گپ جت۔ منء یک گپے یاد
 اتک کہ نرسء ماتء جنازہء ودء کشتک ات۔ بلے مچ راہء در نیست
 ات۔ کسیء را چے گمان بیت کہ بندی جاہء بیگاہ چوٹین بہت۔

{☆☆☆}

اگاں مردم حساب جنان بکنت گدا اے کشتک بیت نہ کنت کہ اے ماہ
چہ آدگہ ماہاں سست رواجی و گوسنتن۔ انگہ اے گرماگ و موسم ہلاس نہ پیتنگ
ات۔ کہ دوی پہ بندات ہینگ و اتک۔ ہجے گرماگ و موسم و کساس ہینگج و منی
بخت و بدل ہینگ و گمان ات۔ منی کیس جون و ماہ و گدسرا آمید کس و دیم و پے گڈی
گوشدارگ و واسہ پیش ہینگ و روگی ات۔

ہماروچ و کہ منی جیڑہ و گوشدارگ بندات بیت۔ روچ گوں کلیم جلال و
جاہاں حز پگ و ات۔ منی وکیل و من و باور کنائینت کہ سوڑغ دوی یا سبی روچ و
دیم و کئیت۔ ”من و حال و گپنگ کہ آمید کس تی جیڑہ و سوڑغ و باز ریتاں کنگ
لوئیت۔ پر چا کہ پدا آئی و راہت و کشتک نے یک کیسی و گوشدارگ بندات کنگی
انت کہ آسک الی انت۔“

سہا و ہمت رنج و منا سپاہیگانی گاڑی و سوار نے کنت۔ آمید کس و
رہینت اش۔ سپاہیگاں من و یک کسانکیں ادنا کی و برت، مانا آئی و چہاری و بو
آیک و ات۔ منا یک دروازگی و دپ و اوشتاتیں۔

تہا چہ جاک و سلوات و، کرسیانی کشان کنگ نے، گپ کنگ نے آواز
آیک و ات۔ یک چیر و بے تواریں چست و ایرے، گشتے یک کسانیں کلگ

بی و یک دعوئے و شعر و صوت و مجلس و رند ہال پہ ناچ و ہورک کنگ ہینگ و
ات۔ پولیس و یک سپاہیگی و گشت کہ قاضی دیگہ نیا تلگ و من و سگریٹے پہ
کشتک و دات۔ من اتاں کت۔ کے دیراں رند آئی و من و پرس ات کہ من
پریشانی مارگ و نہاں۔ من اتاں و پسودات۔ آئی و بدل و من جیڑہ و گوشدارگ و
ودار و گوں بے صبری و کنگا اتاں۔ پر چے کہ اے منی اولی رندات۔

”بیت کنت۔ بلے یک و دوساعت و رند مردم نلگی ماریت۔“ دوی
سپاہیگ و گشت۔

کے دیراں رند ادناک و طلوع توار کت۔ آہاں منی زمزیل ہونک انت و
میار یگانی کشتک و تہا برت نے۔

آمید کس و ادناک چہ مردم و پر ات۔ دریگ بند اتنت۔ بلے چہ
دروازگاں روچ تھا آیک و ات۔ ادناک و تہا گرمی و سبب و چہ ہینگج و ارواہ پر
ہینگ و نہات۔ من نشتاں۔ سپاہیگ دوتیں کشاں اوشتاتنت۔

لہتے مردم یک ردی و کشتک و من و روک و روک و چارگ و اتنت۔ من
انکل جت کہ آامید کس و جہکیر انت۔ منی لگا ہاں آہانی ایوکی ارزش ہجے ذات۔ انجو
کہ ٹرامی و دیم و کشتکیں مردم سے دروستانی تھا یک انجیں چیزے و شو باز و بہ بنت کہ
آہانی تب و دش کنگ نے سبب بہ بیت۔ اے گپ و با کے نیست کہ اے
چہرتیں مثالے ات۔ بلے اے مردماں منی دروشم و تہا تب و وشی و بدل و منی ردی و

نشانی شوہار انتنت۔ ہر دکانی میاں چین و انجو تپاوت ہم نیست ات۔ پدا ہم منی خیال ہمیش ات۔

مردمانی ہچی و ادناک و گوات و بند پتیک و سبب و منی سرترک و لگ ات۔ من چاریں نیمکاں لگاہ گردینت۔ بلے ہج ہجارو کیں درو شم ندیست۔ من و باور پتیک و نہات کہ اے درتیں مردم منی سبب و ادناک انت۔ دلوشی و بخاہ پتیک پہ منی داستہ نوکیں تجربکے ات۔ انچنا کیں و ہد و کس و منی نیمکا انجو دلگوش نہات۔

"چنچو ہچی انت۔" من گوں سپاہیگ و گشت۔

آئی و من و سر پدکت کہ ہچی و سبب و ذمہ دار روتا ک انت۔

"آہاں اودا شکک انت۔" آئی و چہلگیرانی جہلا لہلہانی دیم و شککیں مردمانی نیمکا اشارہ کت۔

"کئے؟" من جست کت۔

"تا کار" آئی و گشت۔

چہ آہاں یکے سپاہیگ و ہجارو ک ات۔ آگندگ و گوں گسک و نیمکا اتک و گوں تردی و دست و دروہ بیت۔ اے تا کار وزن عمریں مردے درا بیت۔ آگران و شککیں درو شم لی و گندگ اتک انت۔ بلے اندازوش ات۔ من چارات کہ آمید گس و ادناک و دراہیں مردم یک و دومی و گوں ہوار بازیں ٹولیاں بہر پتیک انتنت۔ انجو کہ یک کلب لی و یکیں خیال و مردم یک جاہ بنت۔ منی

باوست چو یک در آمدی و ات کہ دروازگ و سٹ کتک۔ جہا اشکک۔ تا کار و گوں من و سنگتانی وڑا گپ جت و امیت پدراکت کہ سوڑغ منی حق و بیت۔ من آئی و منت گپت و آئی و پکند ات۔

"ما تہی بابت و بازیں جبر شکک کتک۔ گرناگ و حال باز کم بنت۔ ہمیشکہ تہی و پت و کشک و کیس و ابید مئے گورا دگہ حاصیں جبر نیست ات۔ تو ہے کیس و بابت و بلکیں اش کتک۔؟"

آئی و تا کارانی رود و شککیں یک زندہ و پکیں مردی و نیمکا اشارہ کت کہ آئی و سیائیں فریم و چینک یے چمان ات۔ آسن و چٹ کوہ و قاف و بلا ہے گندگ و اتک۔ آرمو پیرس و روتا کانی حاصیں تا کار انت۔ اصل و آپت و کشک و درج و اداروان و بیگ پتیک۔ بلے رندہ تہی کیس و جبرانی راہ دیمگ و ڈبہ ہم آئی و سرا دیمگ پتیک۔ آئی و گشت۔

من کشکی اتاں کہ "تہی باز مہربانی" بلے پدا خیال کت کہ اے احمقین کارے بیت۔ پدا ہم آئی و من و پدہر دست ملائینت۔ شت۔ داں کے دیراں دگہ حاصیں گپ دیم و نیانک۔

چہ آئی و پد منی وکیل گوں کوٹ و وتی ہکارانی مہرایی و ادناک و پترت۔ آگوں تا کاراں دست و دروہ بیت۔ کے دیراں کند ات و گپ جت۔ کش و دیوان جایی و شکک ات۔ یک ٹلوی و توار کت و درست و وتی وتی

جاگہاں رست انت۔ منی وکیل اتک گوں من دست نہ دروہ بیت من و من و سوج
دات کہ در این جستانی کسانیں پسوہے۔ غلبے۔ ”پداسن بزاناں غمنی کار۔“

منی راستیں نیمکا کرسی و توار بیت۔ یک برزغ بارگیں مردی و عینک یے
ہماں وتی گاؤن و لوچاں داراں کرسی سرا نشست۔ اے سرکاری وکیل
ات۔ آمید گس و کاردار و جرجت کہ قاضی پیدا ک انت۔ ہے دہد و داتا ک و دیم و
دو گوا تو سرگ و بنا بیت۔ سنے قاضی۔ دود سیاہیں و کی و سہریں گد پوش اتک
ات۔ بغلاں مسل دا شک انت و سک اشتاپی و وتی جاہ و نیمکا شتنت۔ آہانی جاہ
چہ آمید گس و زمین و کے گز برز ترات۔ سہر گدیں قاضی میانجین و مزن پشتیں کرسی و
سرا نشست و کلاہ ٹیل و سرا ایر کت۔ سیٹگیں سر و ہید پھک کت انت۔ کیس و
گوشدارگ بنا بیت۔ تاکاراں قلم دست و کت نشتنت۔ درستانی دروٹم و کلاگ
زیرگی ہزار یے جلشک ات۔ ابید چہ کی و کہ چہ وتی ہکاراں سک کسترات و قلم
ٹیل و سرا ایر کتک ات۔ من و روک روک و چارگ و ات۔ حاکی رنگیں
پتلون، بارگیں ٹائی، جوان و سادگیں دروٹم، درستاں چہ فکر کنگی چیز آئی و ہم
انت۔ زرد و ساپ و سلہیں کہ آ من و سک انت۔ چہ جزبگاں بے سہا۔ کے
دیراں منی چکاس و دزگٹ بیت انت۔ آمید گس و کاردار و بابت و من سر پند اتاں
۔ ہمیشہ آمید گس و بنگی چست و ایراں منی سر پر نہ بیت۔ جرگہ و داستہ نورئی، چہ
سرکار وکیل و قاضی و جست و پرس، جرگہ و ہاترا مزن قاضی و بچین کنگ، فرد جرم و

دک دگ، ہے میان و چندے ہجہ آرنگیں نام و سر پد بیتاں و بس۔ شاہدانی نام توار
کنگ بیتنت۔ باز و نام اش کت۔ حیران بیتاں۔ بچی و غباریں دروٹمانی جہا
رے مول، ماسوں، سالمانو، کماش گس و سر پانک، دربان۔ کماشیں پیرے، و
ماری پاد اتک انت۔ سر پر رند دروازگ و ڈن دراکنت۔ حیرانی و گپ ایش
ات کہ اینجو دیر و من آہان و بجا ورت نہ کت۔ ماری او شک سنے دہد و گڈات و
من و سلام تی دات۔ گڈ سری نام سلیمت ہیگ ات۔ آپاد اتک۔ من دیست کہ
آئی و کش و ہما کساٹیں اجیں جنین شک ات کہ آئی و یک رند و منی ٹیل و سرا
نان وارتک ات۔ آئی و جم من و سک انت۔ بے منی گورا اینجو و ہد نیست ات کہ
آئی و ادایتیک و سرا حیران بہاں۔ قاضی و پدا گپ جتک بنا کت۔

” جیڑہ و گیش و گیشواری و کار بندات بتگی انت۔ چہ کنگ و حاجت نہ
انت کہ شمار در این مردمان و بچ وڑیں چست و ایراں کار نیست۔ من جیڑہ و وتی
وڑ اپنا ساں کناں و جرگہ و سوڑ و سراپہ انصاف فکر و خیال کناں، و کے اینگر و آنگر
بیت۔ گڈ کسی و راہم اوتا ک و نندگ سنے اجازت نہ بیت۔“

گرم گیش بیان ات۔ لہتے مردم و روتا ک زرتک و گوا تو کتک
ات۔ مزن قاضی و کنگ و پدا آمید گس و کاردار و سنے گوا تو آورت و قاضیاں ہم
وت و گوات کنگ بنگی کت۔

کیس و گوشدارگ بندات بیت۔ قاضی و گوں نرمی و چو بکش گوں پر

“انسان”

”اے والیس قدرتی ہیئت۔“

”سک شر، ہنی ہم منچو بس انت۔“ آئی آگوں بے ادبی ء گشت و نشست۔
 پدا چے بیت۔ من ء شری ء سرا یا دنہ انت۔ بلے قاضی ء دو وکیلانی میان ء
 گپ ء رپ ء رند مزون قاضی ء آمید گس ء ہلاس کنگ ءے جار جت۔ شاہدانی بیان
 داں بے گاہ ء محفل دارگ بیت انت۔

من سر پہ بیتاں کہ آمنی غمات سیا دیء باروا گپ جنت۔ منی خیال ء
سکین ایراد گرگی گپ۔ بے ات۔

”تو دینی مات و کماش کس و پر چاراه دات۔“

” منی گورا اپنچور نیست ات کہ لوگ آئیء جوانیء چارغ کزارء کت
 ” بکناں۔“

آئی ء پیش کہ کاروڑ ء بابت ء من چیزے زانت بہ کتیں۔ سپاہیگاں من ء
بندی جاہ ء گاڑی ء نادینت پدا برت۔ سہارگ کنگ ء گیش انگ اتاں کہ آپدا
اتک ء رست انت۔ من پدا ہما اوتا کہ اتاں۔ ہما درو شمائی دیم ء ء کیس ء
کوشدارگ بکچ بیت۔

کرمی باز گیش بوتک ات۔ ہر کس ء گواتو گون ات۔ جیوری ء مردم ء دوئیں
وکیل ء چندے تاکار ء دگہ۔ ورنائیں تاکار ء مشین درو شمیں زال۔ وئی نند جاپانی سرا
تنگ انت۔ بلے گوات کنگ ء نہ انت۔ ہر دو بس من ء چارگ ء انت۔

من وئی دیم ء ہید پھک کتنت۔ من کئے اتاں ء کجا اتاں ء اے بابت ء
من ء ہما وہد ء ہوش اتک وہدے کماش کس ء سر پانک پہ شاہدی ء ہاترا لونا یتنگ
بیت۔ وہدے آئی ء جست کنگ بیت کہ منی مات ء منی زنگ جت یا
ناں۔ گڈا آئی ء پودات کہ جنمگ ء دا بلے ء کماش کس ء دراہیں نند وکاں وئی
کس ء درہاں گوں گلک ء ماسیت ہست انت۔ قاضی ء یک ء کلین پوئے
لوٹ ات۔ گڈا آئی ء گشت کہ ”ہو“۔ اے رند ء آئی ء وئی پتو نہ گیشینت۔ دومی
جست ء پوہ آئی ء گشت۔ کہ جنازہ ء روج ء من ء ”پہ تاہیر“ دیتنگ گڈا آحیران
الما یتنگ۔ ”پہ تاہیر“ مطلب ء گیشینت ء واسنہ کنگ بیت۔ گڈا آئی ء سر جہل
کت ء یک ساہتی ء واسنہ چہمیل چار انت۔ پدا آئی ء گشت کہ من وئی مات ء
میت نہ چار اتک۔ یک ارس ء تر پے ہم نہ رنہنگ ء ثواب کنگ ء رند دمان ء

تنگ اتاں۔ یک دگہ گپی ء ہم آحیران یتنگ ات ء آیش کہ من ء وئی مات ء عمر ء
نزاہکار انت۔ کے دیراں بے توارى ء رند قاضی ء جست کت کہ اے دراہیں
گپ تو ہے میارگ ء بابت ء کشتگ انت ناناں۔ کماش کس ء کار مستر وانگ
بیت۔ گڈا قاضی ء گشت کہ اے یک رسی جست ات۔ سرکاری وکیل ء راجست
کنگ نے واسنہ پر سگ بیت۔ گڈا آئی ء پودات۔ ”بالکل اناں ء منی گورادراہیں
گپ موجود انت۔“ آئی ء جنگ ء کٹ انگیں سپاہیگ لی ء وڑا منی نیمکا چارات ء
انجیں وڑے اے گپ گشت کہ منی دل ء گشت بکرتے ء اے دراہیں مردماں منی
سرا چنوز ہر اتک۔

پدا قاضی ء منی وکیل ء جرگہ ء جہگیران ء جست کنگ نے
گشت۔ گڈا آہاں پہ اناں پودات۔ پدا دربان لونا یتنگ بیت۔ کسک ء روگ ء
وہدے منی نیمکا کا ہے جت ء دیم آنکو کت۔ جستانی پودے یک ء آئی ء گشت کہ من
مات ء میت ء را چارگ ء اناں کنگ ات۔ داب کپتنگ اتاں۔ کافی وارنگ
ات۔ سگریٹ کش اتک ات۔ آمید کس ء اوتا کہ پہ منی ذات ء زہر کئی ء نوکیں
جزبکے ودی بیت۔ من ء اولی رند ء سا کپت کہ من میار یگیاں۔ سگریٹ ء کافی
نوشک ء گپ یک رندے پدا کشائینگ بیت۔

سرکاری وکیل ء یک رندے پدا منی نیمکا گوں مواہیں چھاں چار
ات۔ منی وکیل ء چہ دربان ء جست کت کہ آئی ء ہم سگریٹ کش اتک ات یا

"الما۔ جرگہ لازم فکر کنت ء ہے آسرء رسیت کہ اگاں دگہ سبی کسے آئی ء را
کافی سلاہ جنگ ات گڈاشر ہمیش ات کہ آئی ء منکن بہ کتیں۔ کم چہ کم ہامیت ء ہاترا
کہ آئی ء دنیا ء آئیگ ء سبب پیٹگ۔"

پدا دربان و اتر بیت شت۔ تو ماس پیرے گوانک جنگ بیت۔ گڈا
آمید گس ء یک کار داری ء آئی ء را داں کسک ء سرکت۔ آئی ء گوں آمید گس ء
گشت کہ آمئی مات ء سکین سکت یے ات۔ جنازہ و دہء منی جند ء بابت ء آئی ء
جست کنگ بیت گڈا آئی ء گشت۔

"من آروچی سک پریشان اتاں۔ من غم ء کور پیٹگ اتاں۔ منی
دو سٹیکیں مردم ء مرگ پہ من ء آزار ء سبب ات۔ بن اصل ء کل کنگ ء دہء من
ہے ہوش پیٹگ اتاں، پمیشکا اے ورناء نیم کاچ دگلوش داتگ ات۔"

سرکاری وکیل ء گوں آئی ء گشت کہ آمید گس ء را بگشیت۔ آئی ء من ء
گریوگ ء دیٹگ ات، اگاں اتاں۔ وہدے پیری ء "اتاں"
گشت۔ گڈا وکیل ء جرگہ ء خاص دگلوش ہے بیان ء نیم کا گور کنا نینت۔

منی وکیل اشنا پی ء اوشتاں ء گوں زبریں وڑی ء چہ پیری ء جست گپت۔
"پدا حیاں بکن۔ تو سو گند وارت کن نے کہ آئی ء ارس ء ترپے ندرہ بکلگ
ات۔"

"من سو گند وارت کناں۔" پیری ء پودات۔

اتاں، بلے سرکاری وکیل ء پرے گپ ء سک بد برت کت۔

"من اے زانگ لوٹاں کہ اے آمید گس ء کیس کنی سرا کنگ پیٹگ ء
انت۔ یا منی دوست اے سر پدا انت کہ سرکاری شاہد ء سرا تہمت جنت، اے
راستیاں دروغ کنت۔ پدا چٹکیں ء جوانیں راستیاں۔"

آئی ء باوجود قاضی ء دربان ء را پو دمیگ ء حکم دات۔ پیر مرد مک
اثرات۔

"ہومن ء سمانت کہ من ء سگریٹ کشگ نہ لوٹ اتگ ات۔ بلے اے
ورناء سگریٹ ء سلاہ جت گڈا اشائنگی ء لوٹ ہمیش ات کہ من بزیران نے۔"
قاضی ء منی حیاں زانگ لوٹ ات۔

"شاہد راست کفیت۔ من آئی ء سگریٹے داتگ ات۔"
دربان ء گوں حیرانی ء منی نیم کا چارات۔ کش نے منی نیاز مندات۔ مک
خچ ء شش ء رند آئی ء گشت کہ من کافی ہائی ء کشگ نے پدا وارتگ ات۔ منی
وکیل گل ء کندگ ء لگ ات۔

"من ء امیت انت کہ جرگہ اے بیان ء ارزشت ء بابت ء الما فکر
کنت۔"

بلے سرکاری وکیل گوں جو امر دی ء اوشتاں ء لہزانی سرا زور دات ء
گشت۔

” اے گپ، ہر کس زانت چہ شریف، چہ مراد بیت کنت۔“

” اے کم جہر میں مردم ات۔“

” اناں، چووا گشت کنناں، بلے اے لس مردمانی وڑا چہر تیں گپ ہم

نہ جنت۔“

زرانی دمیگ، بابت، جست کنگ بیت۔ آئی، گشت کہ دہدے سرازر

داتگ انت۔ وہدے اے ردی، بابت، آئی، جست کنگ بیت۔ گڈا آئی،

کسک، سراسر دست ایرکت غاوشات۔ انجوسما پکت۔ کہ آئی، چہ پیرا گشتا کئے جوڑ

کنگ ات۔

” منی خیال، چووا قدرتی بیتگ یا تو بگش، گڈا بد نصیبی۔ غ پدا چشیں

تہری، وکیل مردم، ہوش، کار کنت۔“

آئی، گشتا تک روان ات کہ قاضی، بد اس کت۔

” ہو، ہو۔ بس منت واریں۔“

کے ویراں سلیست مہر بیت۔ آئی، گشت کہ آئی، بیان انگے بلاں نہ

بیتگ۔ گڈا آئی، رایان، دیرا برگ، اجازت دمیگ بیت۔ بلے مک۔

وہدے آئی، ہے گپ پدا گشت۔ ”اے بس یک وکیل ات۔“

” اے راست ات۔ بلے ما ہم وکیلانی گیشواری، واسطہ دارگ

بیتگیں۔ توشت کنتے۔“

لہتے مردم کنگ، لگ ات، منی وکیل، وٹی دریس، آستونک

لاستکنت۔ گول ترندی، گشت۔

” ہمیش انت کیس، تپاسگ، وڑ، پکانیں جاورانی زانگ، کس، خیال

گور نہ انت۔“

سرکاری وکیل، آئی، نیمکاچ دگلوش ندات۔ بس پنسل، سراگوں بلے

کماری، مسل، سرالکیر کشان کت۔

بچ ملٹ، اوشتے بوت۔ ہے میانجین، منی وکیل، من، کیس، کار وڑ،

بابت، سڈکی دات۔ پدا سلیست لونا بیتگ بیت۔ آمیار یک براں منی نیمکاچ

شاہدی، لونا بیتگ بیتگ ات۔ سلیست، کدی کدی یک لگا ہے منی نیمکاچ

ات۔ بیانی دمیگ، وہدے آئی، کلاہ دستاں زرت بد خچان کت۔ آئی، وٹی جوائتیں

سوٹ پوش اتگ ات کہ اے آئی، یک شمسی، اپسانی چک، لنیب، چارگ، منی

ہمراہی، اتگ گورا کت۔ کار شری، سراجنگ نہ بیتگ ات۔ پٹک، برزی بہر

بیتل، یک بٹی، اڑ اتگ ات۔ وہدے چہ آئی، مئے سنگتی، باروا جست کنگ

بیت۔ گڈا آئی، گشت کہ من آئی، گراک ہم بیتگاں، مسکت ہم۔

” تئی خیال، اے چوٹیں مردم ات۔“

” سکیں حانوادیں مردم ات۔“

” حانوادیں مردم، چہ تئی مراد جی انت۔“

ہینگ ات۔؟“ ماری ء تاریخ گشت۔“ متی مطلب انت کہ آئی ء مات ء جنازہ ء
دومی روج ء۔“ اے گپ ء نرم نرم ء بلاس کنان ء سرکاری وکیل ء پھون گشت کہ
”بے شک اے یک شول کشیں ترانے۔“ پدا یک کسائیں جینی ء جزبانی ہم
سوال انت بے (اے جاگہ آئی ء توار برز تربیت) متی ڈبہ من ء لاچار کنگ ء
انت کہ من اے گرائیں گپ تران ء بکھاں۔“

اے جار ء جننگ ء رند آئی ء گوں ماری ء گشت۔ ہماروج ء دراہیں
احوالاں بگھیت کہ ہماروج ء آہاں ہمبستری کت۔ یک برے واری ء پسو
دیگ ء جواب کت۔ بے سرکاری وکیل ء بازیں کنگ ء آئی ء گشت کہ تیاب
دپ ء دپ کہتیں۔ بیگا ء تاخر ء چارگ ء شیں ء شپ ء آئی ء لوگ ء۔ پدا سرکاری
وکیل ء آمید گس ء راگشت کہ ماری ء ہما بیان قاضی ء دیم ء دانگ۔ ہما پانی ردہ
آئی ء ہماروج ء باسکوپانی نام چار انگ انت ء آئی ء چہ ماری ء ہما تاخر ء نام پرس
ات کہ ماچار انگ ات۔ آئی ء گوں جہلیں توری ء گشت۔ ”فرنا ندیل ء مسکرائی“
آئی ء بیان بلاس بیت۔ گڈا آمید گس ء اوتا ک ء قبرستانی ء ندرگ پیش کت۔
سرکار ء وکیل گوں سنگینی ء اوشات ء منی نیمگا دست شہار دات۔ گوں
گرائیں توری ء گشت۔

”جرگہ ء گراں مہرہیں واجہاں، من شمارا گپی ء سرانکر جننگ ء کشاں، کہ
اے مردوتی مات ء کل کنگ ء دومی روج ء پدا اوڑناگ ء خود ء شک۔ یک

سلیست ء چک جت منی نیمگا چارات، آئی ء جم آپلک انتت ء لٹ
لرگ ء انتت۔ گشتے کنگ ء ات۔ ”ہرجی منی دست ء بیت۔ من پتوکت۔ بے
ارمان کہ اے متی کار ء نیانیت۔“
من بے توری ء نہتاں۔ زندگی ء اولی رندہ دل ء گشت کہ یک مردی ء
گلہاں بہ چک۔

قاضی ء وتی حکم پدا دات۔ ”توشت کنتے۔“ سلیست وتی جاگہ وادر
بیت ء مک وتی کوٹانی سرا ایر کت۔ پانامہ ء کلاہ دستاں زرت ء گوں دگوش
کیس ء گوشدارگ ء لگ ات۔

آئی ء رند ماری اتک۔ آئی ء بچیں ملگورسک دل کش بہت۔ بے آگوں
کلاہ ء ہم سک ڈولدار گندگ ء اتک۔ آئی ء زمیں دلبد ء چیدگ ء آئی ء لونجہان ء
براہداریں جلی لٹ دل ء وتی نیمگا چنگ ء ات۔ آکے پریشان دراہیت۔

اولی جست ات ”توچہ کد یک ء آئی ء زان ء۔“

”چہ ہاودہ کہ ماہکارا تیں۔“

”متی گوں آئی ء سیادی چے ہینگ۔“

”من آئی ء دوست بیٹکاں۔“

یک دگہ جست بی ء پیوہ آئی ء گشت کہ آئی ء گوں من سیر ء زبان کنگ
۔ سرکاری وکیل کہ آیک کاگدی ء دانگ ء ات۔ پد رہت۔ ”شئے سنگتی کدی بکچ

” تو شاہدی دیکھ اے اتلک نے۔ ناں کہ کیسے بابت اے وتی حیلانی
کھٹک اے۔ تو بس ہما جستانی پسوہ پدے کہ ترا کنگ بہت۔“ قاضی اے رے موں ہکل
دات۔

وہرے چہ آئی اے میار یک اے گوں سیادی اے بابت اے جست کنگ بیت گڈا
رے موں اے کھٹک اے موہ رس ات کہ کھٹکین اصل اے آئی اے (رے موں) اے دشمن
ات۔ پرچے کہ آئی اے کھٹکین اے گہار جنگ ات اے آئی اے گشت کہ منی اودا بتیک جہنا
یک قدرتی گپ پے ات اے کھٹکین اے گوں میار یک اے چ وڑیں زہر اے گفت نیست
ات۔

سرکاری وکیل اے وڑے دوچ کت۔

” اے ہم بس یک قدرتی گپ ات۔ اے کیسے قدرت نے مزیں
دستے مان انت۔ اے ہم قدرتی گپ پے ات کہ ہما وہرے رے موں اے وتی یار جت،
گڈا اے مردے آندھک ات۔؟ اے ہم یک قدرتی گپ پے ات کہ
وہتر (تھان) اے میار یک اے رے موں اے ڈبہ زرت اے ہما اے نیم گایان دات۔؟“
گڈا سر اکیل اے رے موں اے را آئی اے کار اے بابت اے جست کت۔ گڈا آئی اے
گشت کہ آیک امباری اے واجہ انت۔

” اے گواہن چہ کسے چیرہ انت کہ شاہ جینانی نا جائیں کمائی اے سرا
گزران کنت اے میار یک اے سکین دوستی اے شریدار انت۔ اصل اے رے روئی اے پڑورے

جھکی اے گوں عشق بندات کنگ اے یک مسکرائیں تافرے چار اتک۔ من ہمچو
عرض کنگ لوٹاں۔“

وہرے آفت۔ گڈا اوتا ک اے چٹ بے تواری ات۔ انا گہ ماری
گریوگ اے لگ ات۔

” اے دروگاں۔ اے وڑیں چ کار نہ پیٹک۔ منی بیان اے رار دیں رنگ
دیک بتیک اے انت۔ من آئی اے شری اے سرا زاناں اے آئی اے چ خطا نہ کنگ۔“ دگہ
دگہ۔ مزن قاضی اے اشارہ اے سرا آمید گس اے یک کار داری اے ماری ڈن اے برت۔ کیسے
گوشدار گ برجاہ ات۔

دومی گواہ ماسوں اے گپ کس اے گوش نداشت انت۔ آئی اے وتی بیان اے گوں
آمید گس اے گشت کہ اے شریں ورنائی اے سکیں شریں بچک ات۔ کس اے سالمانوہ
بیان اے نیمکا دگوش نداشت۔ آئی اے گشت کہ من گوں آئی اے کچک اے باز مہروانی اے پیش
اتلکاں۔ وہرے مات اے بارواچہ آئی اے جست کنگ بیت۔ گڈا آئی اے گشت کہ اے
دوئیں چٹ یک اے دومی اے جتائیں تب اے واہند انت۔ ہمیشک مات اے راکماش
کس اے روان دیک الی ات۔ ”شمارا زانگ لوٹیت۔“ ”شمارا سر پد بتیکی انت۔“
”بلے اے گپ اے کس سر پد نہ بیت۔ آئی اے را ہم ندگ نے حکم دیک بیت۔ رے
موں گڈی شاہ ات۔ آئی اے دست اے سرا من اے سلام دات۔ اے وتی بیان بندات
کت۔“ ”میار یک اے دل سک ساپ انت“

یک سکیں ہدیہ داستان ات غاے قصہ را گیشتر دشتی کنوکس چیز ردکار و زور اکیں
غچہ گراں مہذبئی و چٹیں کارست انت۔ "سرکاری وکیل و گول جرگہ و گشت۔

رے مول و رنگ جت غمینی وکیل ہم برا نرگپت بلے سرکاری وکیل و را
دتی حیلانی پیش کنگ نے اجازت دمیگ بوت۔

"من کساس آسر کنگ۔" آئی و گشت غرے مول و نیمکا دلگوش

بوت۔

"میاریگ تئی سکت ات۔؟"

"بالکل ماسکیں شریں سکت اتیں۔"

سرکاری وکیل و ہے جست چمن و ہم کت۔ من رے مول نیمکا جم سک

دانت۔ بلے آئی و سر جہل کت۔ گڈا من پہ ہو و سر سرینت۔

"ردکار و جہناوتی مات و کل کنگ نے دوی روچ و بے لجن کار نہ

کت۔ آئی و کہک غ دلارانی گول ناہوار بیت و یک کپنگیں ہیری و کرگ نے

ہاترا یک مردے ہم گول بے وردی و کشت۔ جرگہ و گراں مہز نہیں

واجہاں۔ میاریگ و کارست و عکس ہمیش انت شمنے دیم و انت۔"

سرکاری وکیل انگت نہ ٹھنگ ات کہ منی وکیل و سک اثباتی و دتی دست

ہمنچک و چست کت کہ آئی و گاؤن و آستیک بن و کپت و پشک و کوپک ظاہر

بیت۔

"منی منوکل و سرامات و کپن و کسارت کنگ نے کیس بتیک و انت یا

کے کنگ و بہتام۔؟"

لپتے مردم چیر و کائی و کندگ و لگ انت۔ ہے و ہد و سرکاری وکیل و تی

گاؤن و داران پاد اتک۔

"من وئی سکت و گپ جوڑینگ و سراجیراناں کہ اے دوتیں چیزانی

وت ماں وئی سیادی و سر پد بیت نہ کنت۔ اے دوتیں کار تبر انشتی حساب و یکیں

زمنیل و ہمگر نچ انت۔۔۔ بن اصل و من اے گیشینگ لوتاں کہ میاریگ و،

دتی مات و کل کنگ و و ہد و کردار و چہ اے پدربیت کہ جہ و توکاں آہما و ہد و ہم

ردکار و ات۔"

شہ اے لہزاں جرگہ و اے دگہ مردم سک ملہ بیت انت۔ منی وکیل و

گول بے وی و بس کوپک سرینت انت و پیشانیک و ہید سپا کشت۔ پدربیت

گپے ات۔ آگڑتی و کپنگ ات۔ ہے و ہد و من و سامیت کہ جاور منی حق و نہ انت۔

پدا آمید کس و جرگہ و ہلاس کنگ نے جار جہنگ بیت۔ من سپاہیکانی

گاڑی و نیمکا روگ و اتاں۔ گڈا بند بتیک و پیر کوٹگیں کرماگ و موسم و و شیں

یرگاہانی ترانک و کپتاں۔ گاڑی و جزائیں سیاہیں بان و منی دلدوشیں ندارگ منی

چمانی دیم و گردگ و لگ انت۔ روتاں کپا کنوکیں بچکانی دمبرنگ و گوات و

دروکیں توار، باغ و مرغانی گڈی زیر، سینڈ وچ بھا کنوکانی جاک و سلوات، شہر و

ڈل پاویں بہراں تروکیں بس غڑامانی کلونگ غڑکلانگ۔ تیاب دپء جزائیں
جہاریء نرکیں کلکچک اچوگندگء اتک انت کش نئے یک کورے زانگیں
راہانی سرادزموش کنان انت۔

مدتے بیت۔ من اے شہرء زندگیء تاہیرء ویشیں بیگاہ گوازیٹنگ۔ منء
دپسک سک وش پیٹنگ غڑوش آراہیں دابء ودار اے بیگاہانء گیشتر و شتر کنگ
ات۔ ہے وڑیں بیگاہ۔ بلے نوں من جیلء سیاہ غڑجہاریں بانء نیمکاروان اتانء
ترستاکیں داب منی ودارء اتنت۔ گرماگء بیگاہء غبارء، دل سپاٹ ویشیں دابء
ودارء گوازیٹنگیں راہ، چنواشتاپیء بندی جاہء راہاں بدل بوت انت۔

{☆☆☆}

آمیدکسء کیشکء جہا تری۔ وتی بابتء مردمانی حیا لاں گوشدارگ
وش انت۔ ماں آہاں منی رویء گیش منی ذاتء بارواگپ غڑتران پیٹنگ ات۔
پیٹگیں کارء حسابء دوکیں گشتا کانی جہامزنیں تپاوت نیست ات۔ منی
وکیلء آسمانء نیمکا دست چست کت انت۔ اے گپ من ات کہ
خطاوار میاریگ انت۔ بلے روی انچو مزن نہ انت کہ سرکاری وکیلء حیا
انت۔ سرکاری وکیلء ہم انجیں نشانی دات غڑمنء خطاوار نامینت۔ بلے آجاورانی
منگء جائزی نہ بیت۔ چہا آہاں رویء ارزش کم بہ بیت۔

یک حسابیء جیڑہ (کیس) اے جاہء سکیں کشاں چیلیء کپٹنگ ات۔
اے گپ منء وش الما پیٹنگ انت۔ بلے گیشتر و ہداں منی ہم دلء اتنگ ات کہ
چیزے بگشاں۔ بلے وکیلء منء منکن کنگ ات۔ ”تو گپ جنگء وتی جیڑہء
گٹکاں بوتک نہ کن نئے۔“ انچوسما پیٹنگ ات، گیشے منء چہاے چست غڑایرء پ
زور در کنگ نئے پند لے سازگ بٹینگء انت۔ منی نصیبء سوڑغ بٹینگ ات، غ
منء جی کٹنگء اجازت نہ ات۔

باز و ہدء و تء دارگء واسطہ منء سک زور جنگ کپت۔ دلء اتنگ
ات کہ آہاں بگشاں۔

"بلے اے درست پوچھیں گپ انت۔ اے آمید گس ء ردی ء جیڑہ کئی سرا
ہنیگ ء انت۔ اے یک مزنیں ردی ات۔ من ء گول آمید گس ء چیزے کشگی انت۔"
بلے پدا حیاں کت کہ من آمید گس ء چے کشگ لوٹاں۔ پدا ہم اے
گواچنی انت کہ وتی باروا ہم اے گپانی مجک ء کشگ ء گوشدارگ ء تام زیت
روت۔ سرکاری وکیل انگہ وتی گپانی میان ء رستگ ات کہ من ہزار ہنیگ ء
لگ اتاں۔ بس حاصل حاصل گپ، چندے اشارہ غمزہ من مزنیں بہتاماں دلگوشی
کرزاتگ ات۔ بلے سست غسید۔

آے منینگ ء جہد ء کنگ ء ات کہ من ردی کزدن کنگ ات۔ من ء
یاد انت کہ یک جابی ء آئی ء کشگ ات۔ "آمید گس ء واجہیں جہگیراں۔ من
اے گپ ء سرچی ء منانیت کناں۔ درستاں پیسر ردکار ء دیما انگلیں کار انت۔ کہ
چوروج ء رزن ء پدرا انت، دوی عکس ء چہاریں نیمگ انت، ردکاریں دماغ ء تب
زاشتہ پر رنج۔"

درستاں پیسر آئی ء دراہیں گپانی سرا تک غچن دیما آؤر نت۔ منی مات ء
ہیرانی ء بگرداں کہ کشتن ء اسرار ء ماں اے گپاں منی سنگدلی، مات ء عمر ء بابت ء منی
نزا عکاری، اوڈناگ ء داستہ روگ، تاری ء گول گندہ غندہ فرنا ندیل ء تاخر ء را
حاصل وتی گپ غتران ء جہاڑ آؤرت۔ آئی ء ردکار ء یار ء نشانی دانت۔ گڈا اول ء
من سر پد نہ بوتان۔ پر چے کہ من ء بس آماری ات۔ پدا آئی ء رے مول ء قصہ

بندات کت۔ آئی ء کشنا تک ء چک ء پدرا ات۔ کہ آئی ء گپانی جوڑشت گول
جوانی ء کنگ ات۔ آئی ء ہر گپ پر روغ بند پہ دلیل ات۔ رے مول ء یار ء را
گلا یک ء آئی ء لوگ ء آرگ ء ہاترا چہ من نمدی نشتہ کنا نیت۔ یک بنائیں
مردی ء گول آجین ء ہر کارے کت من اے پندل ء شریدار اتاں۔ تیاب دپ ء
منی کشگ ء پدا جتک بیت۔ ماں آئی ء رے مول پیگ بیت۔ من چہ آئی ء دتاس
لوٹ ات۔ کار مرز کنگ ء ہاترا پدا تیاب دپ ء شتاں غ عرب ء راوتی نشانگ
جوڑ کت۔ یک تیرے جہنگ ء پدودار کت۔ غوتی کار ء را آسرة سر کنگ ء
ہاترا "چاروگہ تیر لا چاریں جان ء جہا کل کت۔

"منی عرض ایش انت۔ من دراہیں گپ شے دیم ء آؤر تگ انت کہ آچہ
کوش ء پیش غ رند تر ء پیگ انت۔ آہانی گول کوش ء سکیں مزنیں سیادی
ہست۔ میار یک ء اے کوش پہ زانت کنگ۔ من اے نکتو ء سرا سک زور دیاں غ
کشاں کہ اے کوش وہدی رنج یا جز بگ ء سبب ء کنگ نہ پیگ۔ جرگہ ء گراں
مہذبیں واجہاں۔ شما اے گپ ء سرا فکر بکن ات کہ میار یک یک داندہ غ
زاعکاریں مردم ات، آئی ء گپ غرپ ء وڑگش انت، کہ آیک اگلا مندیں مردم
ات غ لہزانی کار مرز کنگ ء شری ء سر پدا انت۔ پیشکہ من یک رندے پدا کشاں
اے وڑا کمان کنگ چٹ نہ پیگیں گپ ات کہ میار یک ء را ردی کنگ ء وہدہ
اے زانتگ کہ آچے کنگ ء انت۔"

”اے مردہ سنگ دلی و گندگ و گوں ہما زہر کہ جوش جن انت۔ آئی و دیم و پت و کشتن و جرم و گواچن ہم کور دیم بیت۔“

”انجو کہ دتی پت و راکشوک و اے چا گرد و جہا جا کہ نیست۔ ہے وڑا اے مردہ واستہ ہم نیست کہ آوتی مات و مرگ و ”اخلاقی مجرم“ انت۔ چہ اے دوئیں طزماں، کینک و اوشتا نگیں مردگا مے پیش کینز اتنگ۔ دوی لبزاں اے مردہ دوی ردی و راہ فچک کنگ۔ اے راست ات۔ واجہاں۔ من چہ سنگ گشت کناں۔“ آئی و دتی توار برز ترکت گشت۔ ”کہ اگاں من چو پگشاں کہ زی پیتکیں کار و غنی سبب ہے مردانت، گڈا اے گپ دروگے نہ بیت۔“

سرکاری وکیل و دتی دیم و ہیدانی ساپ کنگ نے واستہ جل ات۔ پدا آئی و گشت کہ اے سکیں بے تاہیر کنوکیں ڈبہ ات۔ بے آئید بہہ و بکود اے ڈبہ و اسر و سرکنت۔

”من پدا گشاں کہ اے مردہ واستہ اے چا گرد و جا کہ نیست کہ آبکی رہندانی کم شرفی و کنت و پشومان نہ بیت و چش کہ سنگ دل ات۔ ہمیشہ رحم و ذربندی کنگ و ہم اجازت نیست انت یے۔ من گوں شاد و زبندی کناں کہ آئی و ہما مستر و چہ مستریں سزا بدے ات کہ آئی و امید گس اجازت دنت۔ من دتی وکیل بی و دوراں باز رند و مرگ و سزا و زبندی کنگ۔ بے بے تاہیر کنوکیں ڈبہ و پورا کنگ و مرچی و کم بے تاہیر، من چہر نہ پیتگاں۔ ردی و ارزش و کم کنگ و آئید

کوش و سوڑغ و لوٹ کنگ و من دتی دل و گشتن و منگ و نہاں و نئے دتی کار و سرجم کنگایاں۔ بس یک ردکاری و بلاپ و کہ ماں آئی و بنیادی مارشانی یک برانزے ہم پشت نہ کپنگ۔ قدرتی و پانصاف دتی و پدرائی کنگایاں۔“

سرکاری وکیل و نندگ و رند داں دیراں آمید گس و اوتاک و بے توری و مانثانت۔ دتی بابت و چشیں گپانی در چننگ و پد من سنگ و سیاہ پیتاں۔ گیش بیوکیں گرم منی سراچٹ سوار پیتگ ات۔ مزن قاضی و من و دتی حیا لانی پیش کنگ نے موہ دات۔ من اوشتا تاں و چو کہ گپ جنگ منی دل و ات۔ ہمیشہ ہما و لی گپ منی دل و اتنگ من گشت۔ ”منی نیت عرب و راکشک ذات۔“

مزن قاضی و من و باور کنا نینت کہ آمید گس اے گپ و سرا کلر کنت۔ بے چہ آئی و پیش کہ منی وکیل گپ بہ جنت۔ مزن قاضی و چہ من و ردی و سببانی بار و اجست کت۔ پرچہ کہ ”جواب و دعویٰ“ و گپ منی عقل و نیا تلگ ات۔

من پدا کنگ نے جہد کت کہ درستاں مستریں سبب روچ و گرمی ات بے من سک اشتاپ گپ جنگ و اتاں۔ انجو کہ لبز ہم شری و سرا گیشک و نہ اتنت۔ من و سات کہ اے جواز سک نزدیں جوازے ات و راست ایش انت کہ مردم چہر دکائی کنگ و اتنت۔

منی وکیل و بے وی و کوپک سرینت انت۔ آئی و را آمید گس و دیما گپ جنگ و کشک بیت گڈا آئی و وہد و کی و سبب و جرگہ متل دارگ نے

گشت کہ منگ بیت۔

دوی روج پدا تک۔ گڈا بجلی ء گواتو ترگ ء انت۔ جرگہ ء کاردار پدا ہم
شوقیں رنگانی گواتو کارمرز کنگ ء انت۔ منی وکیل ء یک دراجیں گشتا کے بکچ
کت۔ یک جا ہے من جہد کت اش کت آکشتک ء ات۔ ”اے راست ات
من مردے کشتک۔“ ہے ڈرا آردکار ء جاہ من کارمرز کنان بیت۔ من سک
حیران بیتاں۔ چہیں کپ ء جہل بیتاں۔ سپاہیک جست کت۔ آئی ء من ء مکمل
دات۔ بلے یک ساہتے رند آئی ء نرم نرم ء گشت۔ آمید گس ء کاروڑ ہمیش انت
”کس منی ذات ء منگ ء ذات ء کشتے من ء پہ زور چہ جیڑہ ء یک کردارگ ء
انت۔ منی جا کہ ء وکیل ء گشتک ات۔ من چہ اے اوتا ک ء چہ آئی ء ہزار کنوکیں
جرگہ ء باز دور شک اتاں۔

منی وکیل حوٰن ء حدہ بے اثرات۔ آئی ء ہم برا نر گرگ ء بابت ء وئی
حیالانی مکمل یے پدر کنگ ء پد منی زرد (ضمیر) ء تک ء گچن بکچ کت۔ بلے
سرکاری وکیل ء دیم ء آئی ء عزانت ء سنج سک باز کمترات۔

”من ہم اے مرد ء روح ء بابت ء شری ء سرافکر کنگ۔ اے ورناسک
باز شریانی واہندان۔ اے یک ایمانداریں کاردارے ات کہ چہ وئی کاراں وئی
داجہ مدام وں کنگ۔ اے ہر کس ء را دوست بیوکیں مردم ات کہ داما بنیادی
دردواری ء خیال ادا شک۔ یک ادب داریں چک ات کہ آئی ء وئی مات ء

ہرچ ء درج داں ہما و ہدہ سگ انت۔ دانکہ آئی ء وس ء ات۔ کماش گس ء روان
دیگ ء سوڑغ ہم ہمیشہ کت۔ آئی ء ہما آسراتی رست بکن انت کہ آلوگ ء
رست نہ کن انت۔ کماش گس ء بابت ء وئی واجہیں دوست ء خیال و فکر اش
کننت۔ من حیران بیتاں۔ اکاں اے وڑیں جا گہانی شری ء را پکا کنگ ء گپ
انت گڈا ہمنچہ بس نہ انت کہ سرکار ء یک بہر یے مالی مکمل ء گوں آہانی دلبڈی ء
کنگ ء انت۔“

آئی ء مات ء جنازہ ء بابت ء لچ گپ نہ جت منی خیال ء اے یک
مرئیں فراموشی ات۔ دراجیں گشتا تک منی روح ء بابت ء ساعتاں ء روچاں
دراجیں گپ ء حیران اش کت۔ منی ہوش چہ زانگ ء رپت۔ کشتے ہر چیز حاکی رنگیں
غباری ء ہوار بیان ات۔

ادا یک گپے گیشواری کرزیت۔ منی وکیل تک ء گچن کنان ات کہ
دگ ء سرا آتس کریم ہما کنوکی ء توار وکیل ء آواز ء کار کنان منی گوشاں کہت ء
کوہنیں یاداں من ء امبازاں زرت۔ ہما زندگی ء یاد کہ گوں آئی ء منی سیادی بلاس
پینگ۔ منی کساں کسانیں وشی گوں ہما زندگی ء بندوک انت۔ گرماگ ء موسم ء
گرہیں و شبو، منی دلدوتیں دتک، بیگاہ ء آسمان ء ندرارگ، ماری ء پوشاک ء آئی ء
دکھیں کندگ۔ آمید گس ء بے بنیں چست ء ایر منی گٹ ء گرگ ء ات۔ منی دل
حراب بیت۔ اے وہدہ بس یک داسگے ات۔ اے چست ء ایر زیتاں آسربہ

بیت غمن اوتا کہ بہ رواں، بوپساں غو داب بہ کہاں۔

منی وکیل و گڈسری دز بندی (اچیل) چہلین تواری منی گوشاں کپت۔

”جرگہ و واجہیں کارداراں۔ یک سر پد محنت کنوکیں ورنائی و رایک

دماں پی و روی و عوض و، وہدے آئی و وت و داشت نہ کت۔ شامرگ و ڈیساں

دات نہ کن ات۔ درائیں زندگی و پشومانی اے سزا و است و ت بس نہ انت؟ من

شمے سوڑغ و وداریاں غمن و سرجی و سبک انت کہ شامہ سوڑغ و وہدے اے گپ و

دیم و کن ات۔ کشک بلے ابید نیت و کشک۔“

جرگہ اسر بوت۔ وکیل نشت۔ انچو سا بوت۔ آئی و سک دمبرنگ ات۔ لہتے

سنگتاں اتک آئی و رامبارکی دات کہ ”توسک شریں“ جواب دعویٰ ”نے پیش

کتک۔“ منی بیان اش ہم لوٹ ات۔ ”سک۔ شر۔ چے خیال انت؟“ من

تپاک کت۔ بلے ابید وایگی و۔ من انچو دمبرنگ ات کہ سوڑغ کنگ مشکل

ات۔ روج ایر روان ات۔ گرم و زور ہم کپان ات۔ چہ دمک و لہتے پدرانہ بیوکیں

توار آیک و ات۔ بیگاہ بنیکی ات۔ ما کشک و ودار و اتیں و ہما چیز و کہ ودار و

اتیں۔ آئی و سیادی ابید چہ من و گے کس و گوں نہ ات۔ من آمید گس و اوتا کہ وایتکو

آنکو چار ات۔ چٹ اولی روج و وڑا۔ حاکی رنگ و سوٹ و لہیں تاکار و مشین

در و شمس جنین و گوں منی چم چار بیت انت غمن و یاد اتک کہ گپ و رپانی میان و

ناری و نیمکا دگلوش دات۔ من آئی و فراموش نہ اتاں۔ بس وئی حیا لانی جہا کار

اتاں۔ اسلیست غرے مول و میان و کشک ات۔ آئی و من و اشارہ کت۔ کشے

کشک و ات کہ ”شرانت کہ تر یاد اتک“ آہچکند گ و ات۔ بلے فکرانی جہا کار

ات۔ منی دل نواں سنگے پینگ ات۔ من آئی و پچکند گانی پوہم دات نہ کت۔

قاضی وئی جا کہانی سرا کشک اتنت۔ یکی و لہتے جست و نت و جرگہ و

کوشداشتنت۔ جاہے جاہے یک یک لبزے و من سر پد نہ بوتان۔ پہ زانت

کشک..... برا نر گرگ..... فکی نیں جاور..... ”جرگہ و چہلگیر ڈن و در

احکنت۔ من و راہم ہما کسانیں اوتا کہ برت کہ اودا من و ودار کنگی ات۔

منی وکیل منی چارگ و اتک۔ آسکیں پیتارے ات۔ آئی و چہ پیش و گیش

وت بھیسوی و مہروانی پیش داشت و آئی و گشت کہ چندے سال بندگی یا گیش و

چہ گیش ”دریائے شور و“ ہما دیم روگ و سزار سیت۔ من چہ آئی و پرس ات کہ سزا و

راہلاس کنگ نے چہ راہ و درانت۔ آئی و گشت کہ اے وڑا بیت نہ کنت۔ آئی و

کانو و وچ نقطو و سرا گپ و تران نہ کت۔ آئی و ترس ات، چوہہ بیت کہ جرگہ آئی و

دشمن بہ بیت و یک کسانیں روی یے جیڑ و رنگ و ورو شم و بدل کت کنت۔ من

آئی و مطلب و سر پد بیتاں۔ پہ قرار فکر کنگ و رند گوں آئی و تپاک کت۔ اگاں

ناں گڈا جیڑ و ورو و آہہ اسر و نہ رسیت۔ پداہم دز بندی (اچیل) بیت کنت۔ بلے

من و سبک انت کہ سوڑغ مے حق و بیت۔“

مارا داں دیراں ودار کنگ کپت۔ کساس ساعت نیم و گیش، یک ٹلوی و

(136)

(۱۱)

کترہ بی و پیسر بندی جاہ و پادری سی رندہ گوں من دپ کپک و
اتک۔ من پدانہ من ات۔ گوں من و آئی و چیزے گپ کنگی انت۔ منی دل رنج
کشک و گوشدارگ و جاڑی نہ انت بلے پدا ہم آئی و رو آنہ کٹ انت۔ نوں
جہنا بس یک چیز ہے منی سرا سوار انت۔ گٹو کنگ نے دارہ رکگ و راہ کجام
انت؟۔ چاے جنجال و در آیک و یک راہے و ابیت کنت۔

من و دوی اوتا ک و روان دیک بوٹک۔ من ماں آئی و چک و وپت
آسمان و چار ات کناں۔ پ چارگ و دکہ چیز نیست ہم۔ روج شپ و بدل
بنت۔ من آسمان و بدل بیوکیں رنگاں چاراں۔ وئی دست و سر و چیز اہ
کناں، آسمان و روک روک و چاراں و دوار کناں۔

اے چیز و در آیک و گپ یک پتیم و منی سرا سوار انت۔ من مدام ہے
حیال کنکایاں کہ انجیں سزار سنگیں بند یک ہم بنت کہ گڈی ساہتاں چہ گٹو و دارہ
کپک و پیش سپاہیکانی انگیر پروٹک و امید و سنگدلیں مشین و چہ رکھ اتک
انت۔ مدام و ت ملامت کت کہ پاہو و قصہ گوں دگوش پر چانہ وٹک انت۔ ہر
مردم و گوں اے گپاں سیادی دارگ لوٹیت۔ کئے زانت کجام دہد و چہ بیت
۔ دوی مردمانی وڑا من ہم روتا کاں میاریگان و گٹو و دارہ سرا در ٹک و احوال وٹک

(135)

توار کت۔ منی وکیل و اے گشت وئی راہ و شت۔ ”جرگہ و کار مستر وئی پھواں
کشیت و پدا ترا سوڑ غ کشک بیت۔“

دروازگ و چٹ و بند بٹیک و مردمانی چہ پدا لکانی ایر کپک نے توار
آیک و ات۔ حدابزانت اے توار چہ کجا آیک و انت۔ پدا آمید گس و اوتا ک و
ڈنگ ڈنگ و توار اتک انت۔

گڈ سرا ٹلو و توار کت۔ گڈا من گینک و پترتاں۔ اوتا ک و بے
تواری و من و انگیراں زرت۔ انا گمنی ہم پ ورنائیں تاکار و کپت انت کہ انوں منی
نیمکا چارگ و نہ ات۔ من اجبیں جاورے و اتاں۔ من آیمگانہ چارات کہ اودا
ماری ٹک انت۔ بن اصل و منی گورا انچو و د نیست ات۔ پرچے کہ مزن قاضی و
فراسیسی مردمانی ہمسکر نمی و یک بے سر و پادیں سوڑ غ و انگ بکچ کت کہ
من و دارہ سرا در ٹک بہ بیت۔

آمید گس و ٹکلیں مردمانی دیم آبانی درواری و جزبگانی عکس و پیش
دارگ و انت۔ سپاہیک ہم پ مہر پیش آیک و انت۔ وکیل و منی دست و سرا
دست ایر کت۔ تسلا و ات۔ من حیال کنگ چٹ بند کنگ ات۔ قاضی و چہ من
پرس ات کہ من و چیزے کشکی انت؟۔ یک ہتی و واستہ من حیال کت۔ پدا اتاں و
پسودات و سپاہیگان من و آمید گس و ڈن کش ات۔

{☆☆☆}

انت۔ بلے لہتے کتاب از می راہ راہ رہنداں گوں ہم نبشتہ کنگ پتنگ انت۔ من ہمیشانی وانگ دل اندانگ۔ ماں آہاں من وچک و قصہ ہم رنگ ات۔ ماں آہاں یک نہ یک انجیں گے الما پتنگ ات کہ اودا آمیدہ چہرہ ترک اوشا تگ ات۔ بس یک رندے تری۔ بخت یا قدرت و اسرار الی نیں پر ترہ یک توسیپ و قائلیں کارے اسرہ رس انگ ات۔ بس یک رندے۔۔۔۔۔ منی خیال انت کہ یک مثالی و گوں منی تسلی بیت۔ اے دگہ کار منی جزبکاں کنگ ات۔ روتا کاں نبشتہ انت کہ مردم چا گرد و زیر منت انت غ آہانی خیال و اے وام و ڈنگ و ٹیک ادا کن انت۔ بلے اے وڑیں گپ خیال و ملمہ نہ کن انت۔ و شیں گپ ایش ات کہ آجونی و واستہ پہ گنوی جہد و جفا کنگ و خون ہوشا میں وودہ را ہلاں کنگ و راہ و درے ودی بہ بیت۔ دانکہ یک سہتی و واستہ تری۔ جوا و لہی و گڈی داؤ و وڑا۔ یک امیدے ودی وا بہ بیت۔ اے پدرا انت کہ اے امیت و اسرہ ہم ہے بیت کہ کسی و گ و کش بی و بہ جنت چگل بدنت۔ یا سرین و تیرے بہ جنت۔ اے کل و تی جاہ و برحق انت۔ بلے پہ من و اے نعمت ہم کن ات۔ من واگش و مشک دانی و کپتنگ اتاں کہ چہ آئی و در آگیک پہک نہ پتنگیں گے ات۔

من سک جہد کت بلے اے تر سنا کیں راستی ایر برت نہ کت۔ و دے من آئی و بابت و فکر جت۔ گڈا انجو گندگ و اتک کہ اے سوڑغ و بنیاد و ات ماں

آئی و ہما و دہ و بگرداں ہنی دیکتہ پتنگیں کارانی بدل نہ بیو کیں درج و وڑیں برابر ی نیست۔ اے گواچن کہ سوڑغ و بچ و انان ہشت و بچ و اش کنا پتنگ بیت۔ اے گواچن کہ سوڑغ ہما مردماں کت کہ آہاں دو میانی وڑا جاگ و چہر بدل کنگ کپیت و اے گواچن کہ اے سوڑغ و را ”فراسیسی مخلوق“ و وڑیں چہر میں ہستی یمکا بندگ بیت۔ (بل کہ آئی و را چینی مہلوک و جرمن مہلوک و یمکا ہم بندوک کنگ پتنگ ات۔)۔۔۔۔۔ اے در امیں راستی حدالت و سوڑغ و را آئی و باوست و چہ دز محروم کن انت۔ بلے اے گپ و ہم مٹاں۔ ہما و دہ و اے سوڑغ کھگ بیت۔ چہ ہما و دہ آئی و اثر انجو گواچنی و بکسین انت۔ ہمنچہ اے دیوال کہ من آئی و تکہ دانگ لشتگاں۔

و دے اے وڑیں خیال دل و اتک انت۔ گڈا پت و بابت و مات و آوڑنگیں قصے یاد اتک۔ من و تی پت چہر ندیتگ۔ آئی و بار و ابیت کنت ہما کپاں زاناں کہ آماں و گوں من و کھگ انت۔ یک رندے منی پت یک قاتلی و را پاہو پتیک و چارگ و شت۔ اول و بس اے خیال و گوں آئی و دل کٹاڑ بیت۔ پدا داں لوگ و سر پتیک و آئی و شانت۔ گڈا من و پت و اے کار و سک بد اتک۔ بلے نوں من و ساہتیک و ات کہ اے چٹ ابرمی گپ ات۔ آخر من داں روچ و مرچی اے گپ پر چا و من اتک۔ پاہو و چہ گیش دگہ بچ چہر انجو باوست نداریت۔

اگاں مردم یک حاصیل وڑی و بچاریت۔ گڈا ہے یکیں چیز انت کہ کسی و
گوں آئی و گواچنی دلاں زاری چیز ات کنت۔ من ہما و ہدی و تی دل و ہے سوڑ غ کت
کہ اگاں من چہ بندی جاہ و یلہ بیتاں۔ گڈا پا ہو و در کنگہ نانی چارگ و المارواں۔ اے
منی نادانی ات کہ اے رہندہ خیال ہم کنگ و اتاں۔ بلے انجو کہ من و ت و آجو خیال
کت و خیال کت کہ سپاہیگانی و در دانی پشت و ادشا کتاں گڈا بس یک انجیں
حماشاں بتیک و خیال و کہ آتما شہ و رند لوگ و روت شانگ بدات کنت۔ منی جہا
رستریں و بلے پاسدگیں و شی و یک زرے چول جنان بیت۔ و تی خیال و را انجو بال و
اجازت و بیگ پوائیں کارے ات۔ یکیں ساہت و رند من چہ سار تی و در بیگ و
لگ اتاں۔ کبل پردات۔ بلے دشا نانی کنگ کنگ بند نہ بیت۔

پدا پد رانت کہ انسان ہر و ہدی و اکلا مندی و گپ کت نہ کنت۔ یک دگہ
انجیں بے کاریں حیا لے منی دل و اتک۔ نوکیں آمید جوڑ کنگ لوٹیت۔ سزا بدل
کنگ بہ بنت۔ منی خیال و میاریگ و را یک دگہ مو ہے دیگ بہ بیت۔ ہزار و
جہا تری یکے۔ یک در مانے یا دو ایانی ہوا ریں چیزے جوڑ کنگ بہ بیت کہ
نادراہ و را (من میاریگ و را نادراہے سر پد ہاں۔) چہ کنگ و دیگ بہ
بیت۔ انجیں یک و یکیں در مانے کہ آئی و کار مرز کنگ و نہہ سد و نو د نہہ نادراہ بہ
مریت۔ البتہ اے الی ات کہ نادراہ و را چہ پیسرا سر جیں گپ کنگ بہ
بنت۔ سک دیراں فکر و خیال و رند من اے آسرا رس اتاں کہ گنو و دار و جہا

مستریں حرا بی ہمیش ات کہ نادراہ و مرگ الی ات۔ اگاں دارانا گہ و سرا اے کار و
کت نہ کنت۔ گڈا و را ہیں لنبیب چہ یں و پدا بدات بیت۔ اے گپ و مطلب
ہمیش بیت کہ مردم و را اے امیت کنگ لوٹیت۔ جلا و سامان شر و برابر بہ
بنت۔ منی خیال و اے دود و جہا ہے حرا بی انت و پد ریں گپ ات اے خیال
راست انت۔ اے کار و و جوانی و بابت و کس ایر جت نہ کنت۔ انجو کہ سزار سنگیں
مردم و گوں لکھی و (تری چہ نام) اے کار و بہر زیر گ کہیت۔ چہ آئی و اے شر تر
انت کہ در ا ہیں کار شری و بہ بنت۔

میاریان و گنو کنگ و بابت و منی خیال و رانت۔ منی خیال ات کہ سزا
رنگیں مردم چندے پدا کتاں سر کپان، برزگنی و سرا روگ کہیت۔ نواں ہے واسطہ
کہ ۸۹ء آشوب و بابت و اسکول و کتاباں و کنگ ات۔ ہے تہر و عکس دیتگ ات۔
یک و دتا کی و ہم یک نامداریں میاریگی و بابت و ہے وڑیں عکس دیتگ ات۔

بلے گواچن چہ آئی و چٹ جتا ات۔ جلا و از باب زمین و سرا ایر بنت و
چاروک چہ آہاں و وڑا ملہ نہ بنت۔ حیراناں کہ من انگہ و روتا کانی چشیں عکسانی
سرا چہر فکر و خیال نہ کنگ۔ آوہ و دا اے از بابانی شکل و در و شم ساپ و سلسلہ بیتگ
انت و آہانی سرا ورفش بے جلہ کیت۔ کشے لیبار وڑی و از باب بہ بنت۔ بیت کنت
پہیکہ کہ ہر مردم آجیرانی بابت و مدام در وگ سازیت کہ ہما چیزانی بابت و سر پد نہ
انت۔ چہ گنو کنگ و دارة روگ و ساپ و چکیں کار ات۔ گنو کنگ و مشین ہما

برزئی و ایرانت کہ ہا برزی و مردم و جند اوشتا تنگ۔ آ آئی و نیمگا انجوروت چو کہ مردم
وتی ہجارو کیں مردی و نیمگا روت۔ یک حاصیں وژی و چارگ بہ بیت۔ گڈاے ہم
ناامیدی و گپ یے ات۔ دراہیں جہان و را جہل و یل بدے و گڈو و دار و سرادر کپک
و خیال، آئی و خیالانی و را ک دات کنت۔ بلے ہنوگیں وڑ و ہنیم و واہر چیز و سرا مشین
سوار انت۔ مجرم و راسک چالاکی و گوں پشومانی و مارشت و کشک بیت۔

دگہ دو گپ ہم منی سرا سوار انت۔ نہب و منی دز بندی (اچیل)۔ من
سک جہد کت کہ چشیں خیالاں وتی دل و بکشاں۔ من زمین و سرا و پتاں و موت و را
وت لاچار کت کہ آسمان و نیمگا ہجاراں۔ وڈے رژن و سرا آسن و رنگ آیاں
بیت۔ گڈا من و سا بیت کہ شپ ہنیکسی انت۔ وتی خیالانی و رج و دگہ نیمگ یے
دگہ راہ پی و سرا آرگ و ہا ترا من وتی دل و در ہیکگ گوشداشت انت۔ من ہجر
خیال ہم نہ کنگ کہ اے در ہیکگ بند ہم بیت کنت۔ منی خیالاں ہجر حاصیں زور
مان نہ بیتگ پدا ہم من ہا ساہت وتی خیالاں آرگ و جہد کت۔ وڈے من دل و
در ہیکگاں اش کت نہ کناں۔ بلے بے سیت۔ آیو کیں نہب و منی دز بندی
(اچیل) منی خیال و تھا گردش و انت۔ گڈا سرا من و منگ کپت کہ وتی خیالاں و
آہانی رنگیں کشک و چہ کیشینگ نے جہد کنگ پوچیں کاراں۔

آردی سہا و مہلہ کم چہ کم یک مردی و برگ و اتک انت۔ بن اصل و
من دراہیں شپ ہے سہا و ودار و گوازی پنگ ات۔ من ووش نہ بیت کہ انا گہ

کے منی سرا بہ کبیت۔ من ہر کار و کنگ و جاڑی ہنیک لوٹاں۔ پمیشک من کدی
کدی روج و وپسک بنا کت۔ واکہ شپ و آگہ بہ باں۔ تہا میں گنبد و سرا روج و
اولی برا نر و بگنداں۔ شپ و ہے ہمنائیں بہر انت کہ آدم کابیت۔ شپ و نیم
گوست۔ ودار و گنج بیت۔ منی گوش چریش و پیش انچو شور و کسان کساکیں توار و
چے و ز مردم انت۔ پدا ہم یک حسابی و من نگ بہت یے اتاں۔ من پادانی توار
چہر نہ اش کت۔ منی مات و سنگ ات کہ بنیاد و ہمنچو بہ بخت بہ بیت۔ ہر تہاری و
یک نہ یک روشتا نیں بہرے ہم بیت و وڈے صہب و روشتا منی تہاریں بان و
روشتا کنت۔ گڈا مات و گپ من و راست ساہیت۔ بیت کنت من پادانی توار بہ
اٹکتیں و منی دل لکر لکر بہ بیتیں۔ کسان و چہ کسانیں کپشگی و توار و من دروازگ و
نیمگا تنگ اتاں۔ سارت و ترندیں دارانی سرا گوش ایر کنت۔ کہ منی ساہ کشک و
ترند و کر کر کنوکیں توار اتک۔ گش نے کچک یے ہنش ہنش کنگ و ات۔ پدا ہم
منی دل نہ در ہیک اتک ات۔ من بیت و چار ساعت پورنی و آرام کت کناں۔

دراہیں روج و دز بندی (اچیل) و بابت و خیال کت۔ من چاے خیال و
سک باز نہ چست کنگ۔ من آئی و لمائی و بار و خیال کت و گیش و چہ گیش دل و
تاہیر رست۔ پیرا چو اٹکل جت کہ دز بندی (اچیل) رو کنگ بیتگ۔ آئی و
مطلب ایش ات کہ من و مرگی انت و چہ دو میاں پیر۔ ”بلے اے گپ و دراہیں
مردم زان انت کہ زندگی اے قابل نہ انت۔ کہ مردم زندگ بہ بیت۔ سر جی و

چارگ بہ بیت۔ گڈا تری کسے سی سال ء عمر ء بحریت یا تری پتہ د سال ء عمر ء دوی مردم ہے وڈا زندگی ء گوازیں انت ء دنیا ء کاروبار انچو دیم ء روان کنت۔ من ہنی ہراں یا چل سال ء رند، مرگ الی انت۔ بلے اے وڈا حیاں کنگ ء من ء تسلا نہ بیت۔ انچو سال دگر زندگی ہتیک ء وڈی من ء گوں وٹ ء چنگ ء ات۔ پدا ہم چہ آئی ء رگ نئے جواز پیش کنگ ات۔ اگاں اے وڈے زندگی ہلاں بہ بیتیں ء مرگ ء چاریں دیمگا انگیر کنگ ات۔ گڈا منی مارشت چے ہتیک اتاں۔ وڈے گپ پر مرگ ء کنیت۔ گڈا مرگ ء وڈے ہتیم بادست ندرنت۔ پدیشک من ء وٹی ذربندی (اپیل) ء روہتیک ء واسطہ جاڑی ہتیک لوٹیت۔

ادارس اتاں من ء مستری رس اتک ات کہ دوی رہندانی سراٹکل بہ جنان۔ گمان بکن کہ منی ذربندی (اپیل) منگ بیت۔ بلے اے حیاں ء کنگ ء گوں منی جان ء وڈی ء یک موچے چست بیت ء منی چماں وڈی ء ارس چول جنان بنت، بلے اے کار منی ات کہ اے اٹکل ء سراٹکل جنگ ء الی ات کہ حیاں یک کڑی ء ہمگر خچ بہ بنت۔ دانکہ اے اٹکل گیش ء چہ گیش گواچن گندگ ء بنیت۔ وڈے من اے کار ء سوٹین بیتاں کم چہ کم منی دماغ یک ساتھی ء واسطہ چہ تاہیر بیت۔

ہے وڈے من گوں پادری ء گندگ ء یک رندے پدا اتاں کت۔ من وچک اتاں۔ نرم نرمیں سہر رگیں روج ء چہ پدرات شام ہتیک ات۔ اتاں کنگ ء گوں منی دل کم کم دہریک دہریک ء لگ ات۔ پدا من ہما کار ء لگ اتاں کہ من

سک دیر انت نہ کنگ۔ من ماری ء باروا حیاں کنگ ء لگ اتاں۔ آئی ء سک دیر ات کہ چچ کا گڈ نہ لکھ اتک۔ من ء حیاں اتک کہ نواں آئی ء یک بندگیائی ء ولد و مست ہتیک ء دہرتنگ۔ بیت کنت آنا دراہ بہ بیت۔ یا نواں مرنگ۔ آخر اے وڈیں کار ہم بیت کن انت۔ من ء چوں حال رستگ ات۔ پر چا کہ دو بالاواں چہ ابید منی ء آئی ء میان ء د کہ چچ وڈیں سیادی نیست ات ء نواں آدوئیں بالا وچتا ہتیک اتنت۔ بیت کنت تا یک دوی ء یاد بکنیں۔ اگاں آمرنگ ات۔ گڈا آئی ء یاد بے معنانت۔ یک مرنگیں جنکی ء گوں من ء چے کار کپت کنت۔ اے واچکیں گپ ات۔ آخر ہنی من ہراں گڈا دراہیں مردم من ء بلے حال کن انت۔ من چو ہم گشت کت نہ کناں۔ اے حیاں ء منگ گران ات۔ کم کم ء مردم اے دراہیں گپاں ہیلد اربیت۔

من ہے حیا لانی تھا کار اتاں کہ پادری بلے برمش ء توار ء تھا پترت۔ آئی ء گندگ ء گوں من گڈا اتاں۔ آئی ء من ء تسلا دات۔ من آسرا یا دوات۔ کہ آئی ء آیک ء وڈہم اے ذات ء آئی ء آیک ء مول ء مراد ہم سک ترسناک ات۔ اے وایک دوستانی گند ء تندات۔ آئی ء گوں ذربندی (اپیل) ء چچ وڈیں سیادی یے نیست ء من آئی ء ہابت ء چچ ہم زاناں۔ “آئی ء پودات۔ پدا منی نپادانی سرا فشت ء من ء ہم نندگ نئے گشت۔ من اتاں کت۔ اے واسطہ اتاں کہ من ء گوں آئی ء کشت یے ہست۔ آیک نرم تب ء ہو تور بیوکیں مردے گندگ ء اتک

ات۔ من آسرا حال چ وڑاوش ہنیک ء نوات۔ آئی ء دیم آنگزکت، بلے یکیں
داب ء تشکات۔

”چوتونا امید ی جاوڑ ء کشک ء نہہ۔؟“

من آسرا پدکت کہ من ء بیم الما آیک ء انت۔ تا امید چ وڑا نہاں ء ترس
قدرتی گپات۔

”گذا حدائی کمک ء کت کنت۔ مشکلیں و ہد ء ہر کس ہائی ء نیمکا
چاریت۔“

من پودات کہ ہر مردے ء دل ہرجی لوٹیت ہما وڑ بکت۔ بلے من ء
کمک ء حاجت نہ انت۔ نے کہ منی گورا اینجو و ہد ہست کہ پے کار ء واہگ ودی
بکناں، ہما کار ء جند من ء چ وڑاوش نہ بیت۔ آہیزار بیت ء دستاں مشک ء لگ
ات۔ پدا چک بیت نشت۔ دتی قبا ء کرچک کش انت ء گپ پدا ہنج کت۔
”منی دوست۔ من گول ترا اے کیاں پے اے ہا ترا کنگ ء نہاں کہ تو گنگو
کنگ ہنیک ء نے۔ فز من اے زمین ء کور ء سرا تشکیں ہر مردم ء را مرگ ء سزا
رستگ۔“

ادا من آئی ء گپ گذا ات ء آئی ء را کشت کہ دوئیں گپ یک وڑ نہ انت
۔ پدا پے من ء اے گپ تسلا ء سبب ہم نہ بیت۔

آئی ء پے ہو ء سر سرینت۔ ”بیت کنت۔ پدا ہم اگاں تو ہنی مدہ مرے۔ گذا

۔ اول ء وا آئی ء دتی دست کوٹانی سرا ایر کتخت۔ گول بے تواری ء
نشت۔ آئی ء چم وتی دستانی سرا سک انت۔ آئی ء دست بارگ بلے محکم انت۔ چو
کہ کسان کسانیں تیزغ چالاکیں جانور۔ آئی ء آہان ء سبک سبک ء لتارت ء پے
جاوڑ ء انجو دیراں اوشتا تاں کہ من بے حال پیتاں، آہدا انت۔ انا کہ آئی ء سر
چست کت۔ منی چمانی تھا چارگ ء لگات۔

”تو گول من ء گند ء ند ء پر چا جاڑی نہہ۔؟“

من گول آئی ء کشت کہ من حداء ہستی ء منوک نہاں۔

”تو سک ء دل کشک ء؟“

”من اے جبال ء پر چا بکپاں۔ من حداء مناں اگاں اناں۔ اے
جست ء منی گورا چ وڑیں ارزش نیست۔“

آئی ء دتی دست داں زان سراں برت انت۔ دیوال ء نکودات ء نشت
۔ منی نیمگانہ چارات ء کشک بندات کت۔ ”باز و ہد ء چوش بیت کہ مردم گمان
کنت۔ آگول سر جمیں سک ء گپ ء انت۔ بلے بن اصل ء اے وڑا نہ انت۔“
وہدے من چ وڑاوش عدات۔ گذا آئی ء منی نیمکا چارات ء چہ من پرس ات۔
”ترا گول من چاک انت یا ناں۔“

من پودات کہ چو بیت کنت۔ بلے من ء ہر ہما گپ ء سرا بادرا انت کہ
آگپ ء جند من ء وڑ مدہ بیت ء ہما سرا حال ء سرا آگپ ء تران کنگ لوٹ

انت۔ من آئی و گپان و پد لگوش گوشدارگ بناکت۔

آئی و سنگ ات کہ منی دز بندی (اپیل) منگ بیت۔ بلے جست ایش
ات کہ چہ میاریگی و مارشٹاں چوں رنگ بہ بیت؟ آئی و خیال ات کہ اے امید
کسانی امید پختین انت۔ اصل گپ حداء انصاف میگ انت۔ من آترا گشت
کہ ادو امید کس و دامن و پاہو و سزا داتگ۔ آئی و گوں من و تپاک کت بلے
دیتر گشت کہ چہ گناہ و ترانہ کیشیدنگ ناں؟ من گوں آئی و گشت کہ من گچ
وڑیں گناہ و ہجہ نیاراں۔ بس امید و ڈن کارے کنگ و میاریگاں و ہجہ کار و سزا
دیہا ناں۔ کس و را اے حق نیست کہ چہ من و، چہ اینچک و گیش و امیت
بداریت۔

آپدا پادانک اوشتات و اے کسا نکیں اوتا کہ و ہا سر و پر و چہ اشی و امید
د کہ گچ گنجائش و در نیست ات۔ من زمین و چارگ و اتاں۔ آئی و منی نیمکا گامے
جت، پدا اوشتات۔ کش و آئی و اینجو داک و توان نیست ات کہ منی نزدیک و
بیت۔ پدا آئی و چہ شیکانی ہا آسمان و نیمکا چار ات۔
" منی چک۔ تور دے۔ چہ اشی و گیش ہم جست پرس بیت کنت.....
و پکانی و بیت۔"

" ترالے چارگ و واسطہ کشک بہ بیت کہ....."

" کہ چے.....؟"

یک نہ یک رو چے الما مرئی و پدا ہما جست و دی بیت۔ آخر ساہ کندن وے واست
چے کن وے؟

" ہے کہ ہنی کنگایاں۔"

گوں اے گپ و آپدا اتک اوشتات۔ وئی ہم منی چمانی ہا سک
دانت۔ گشت۔ من اے رپک و شری و سراسر پدا انت۔ بازند و من ووت گوں
ایمان و تل و سلیمست و ہے وڑ کنگ ات۔ سک و ش پیتاں۔ دہ و ہا نہہ براں سوب
مند پینگ اتاں۔ آ لے قرار بیت انت۔ دیم اش آنگر کت۔ پادری ہم زائنگاریں
مردے ات و آید و گچ و شش و منی نیمکا چارگ و ات۔

" تو چٹ نا امیت پینگ وے۔ تو اے خیال کن وے کہ تو مرئی و پدا

چہ نہ مانیت۔؟"

" ہو"

آئی و ہم جہل کنت۔ پدا نشت۔ آئی و گشت کہ آ منی سبب و سک
ایک انت۔ پر چے کہ منی وڑیں خیال انسان و زندگی و دوزہ جوڑ کن انت۔

چہ پادری و گپاں من لے زار پیتاں۔ دیوال و نکودات۔ نشتاں۔ دوی
نیمکا چارگ و لگ اتاں۔ بلے من آئی و گپاں سر پد پینگ و جہد و اتاں۔ پدا ہم من
اکل جت کہ آئی و جستانی در وچ پدا ہنگج کنگ۔ آئی و کالوار و ہا وئی گپ و
مناینگ وے ملانی و دی پینگ ات۔ منی گمان ات کہ آپ سنگ سک غمیگ

پادری منی اوتا کہ چارگ و لگ ات۔ آئی و پڑ مرگیں توار و مناسک
باز منلمہ کت۔

” من شری و سرازاناں کہ سنگ و دیوالانی جہا انسانانی رنج و غم رنگ
انت۔ آہان و گنداں من و لرزگے مانرو پیت۔ سنگ بزان کہ اے توار چہ دل و
جہلا نکلیاں در آیکا بیت۔ من زاناں کہ چہ شامے سخت و بے سختیں بند یک و ہم
حاکی رنگیں یک پاکیں دروشم و دی بیک و دی سنگ۔ من لوٹاں کہ ہمار و شمع و تو ہم
بگندے۔“

اے گشتا نک و من و کم و باز منلمہ کت۔ من گوں آئی و گشت کہ من
ماہانی ماہ ہے دیوال و روک روک و چارگایاں۔ اے دنیا و چ مردم یا چ چشیں
چیز نیست کہ آئی و من چہ اے دیوالاں اے شر تر زاناں و بیت کنت من یک
رندے یک دروشم چارگ نے جہد ہم کنگ۔ بے اے داہش و روج و
روشنائی و جلیشکو کیں کند نہیں دروشم ماری بیک ات۔ بے سخت و ہمراہاری نہ
کت۔ من آورو شمع پھر دیست نہ کت و نون من جہد کنگ ہم یل دانگ بن اصل و
من اے حاکی رنگیں دیوالانی جہا پھر یک دروشم و دی بیک و نہ دیست۔

” من جی بوسگ یے گپیت کناں؟“ آئی و انا کہ جست کت۔

” اناں “ من پودات۔

آئی و دیم ترین و سبک سبک و دتی دست دیوال و سرا پر مشان کت۔

” ترا گوں اے دنیا و چیزاں سک دوستی ہست۔“ آئی و نریش گالواری و گشت۔
من چ و ڈریں پودات۔

داں کپڑے دیراں آئی و منی نیمگانہ چارات۔ نون آئی و ادابتیک من و نا
تاہیر کنگ ات۔ من آئی و راہ روگ و کنگی اتاں کہ آنا کہ پر تر ات۔ گوں
جوش و ترند ترند و کنگ و لگ ات۔

” اناں..... چچرا ناں..... من اے منگ و جاڑی نہاں۔ تو یک
کش و داہش کنگ کہ مرگ و رند زندگ بہ بنے۔“

من گوں آئی و گشت کہ اے راست ات۔ یک نہ یک و ہدے انسان
مدام زندگ بیک و یا مرگ و رند زندگی و داہک و داریت بے انجش انت چو کہ
شہکو ر و ترندیں ہار و گوں رو کیں دار و شاہے داہش کنگ و بنا کنگہ یا دا آے
بار و دیم و پوشتیت۔ یا پدا آپ و ایر رنج و نیمگ و ہدل و برزی نیمگار و ان بہ کنت کہ
آچٹ نہ پینگیں گپ ات۔ اے ڈریں داہش و دی بیک و گوں مریت۔ پر چے
کہ یک زانت کاریں مردے سر پد بیت کنت کہ اے ڈرا پھر بیت نہ کنت۔“

” تو حداء رحمتاں پر چانا امیدے؟“ پادری و نریش گالواری و گشت۔

من آئی و را گشت کہ و ہدے انسان و راج امیدہ بیت۔ گدا آج چیزے
پرداہ و مداریت۔ من سر پد کنگ نے جہد کت کہ منی گورا و گہ و ہد باز کم پشت کپنگ و
آئی و من حداء سراہیر ان کنگ نہ لوٹاں۔ آئی و گپ کار کنگ نے جہد کت۔

"تو یک رندے ہم من" پاکیں پت" نام ء توار نہ کت۔ تو زان
ئے کہ من پادری آل۔"

من گیشتر برانز گپتاں۔ گوں آئی ء گشت کہ تو منی پت نہہ۔ اے
گپ ء ابید کہ آدو میانی پلو ء دارگ ء انت۔

"اناں... اناں... منی چک... من جی میگایاں۔ بل کہ ترا سماہنیک ء نہ
انت۔ جی دل سنگ پیٹگ۔ بلے من چہ جی واسہ نیک دعائی کناں۔"

پدا نزا ناں چے بیت۔ کش ءے منی جہا چیزے پرشت ء من ترند ترند ء
ککار کنگ ہنگج کت۔ من آئی ء رازا ء بدوات۔ گوں آئی ء گشت کہ من ء جی
نیک دعایانی حاجت نہ انت۔ چہ فنا پیٹگ ء شر ترانت کہ مردم دوزہ ء بروت۔ من
آئی ء گورجیک ء گپٹگ ات۔ دشی ء زہر ء ہوار تواریں جز بگاں گوں ہماہل کہ منی جہا
چست بنیک ء انت۔ من آئی ء سرا پر پیٹگ انت۔ آچہ دت بھیسسی ء سر ریچ
ات۔ بلے ہما گپانی سرا آئی ء ایمان سرجم ات آہانی گواچن یک جینی میدئی ء
کساس ء ہم نہات۔ آوا یک لاشی ء ڈرا ات۔ آئی ء دتی زندگ بنیک ء سٹک ہم
نہات۔ گندگ ء منی دست چٹ ہو رک انت۔ بلے من ء دتی سرا سر جی ء سٹک ء
باورات۔ من ء ہر چیز ء بابت ء سٹک ات۔ کم چہ کم چہ آئی ء گیش من ء ہما مرگ ء سرا
سٹک ات کہ نوں آئیگی ات۔ منی گورا ہے ہست انت۔ من پھیرا راست پیٹگاں ء
من انگہ ہم راست اتاں۔ من مدام راستی ء سرا پیٹگاں۔ من دتی زندگی یک

حاصلیں دڑی ء گوازیٹنگ ات۔ اگاں بلوٹ اتیں۔ گڈا دومی وڑ ء پتہماں ہم
گوازیٹنگ ات۔ من "ا" ء کار کنگ۔ "ب" ء "ج" نہ کنگ ات۔ بلے اے
گپ ء مطلب چے بیت۔ من دراہیں وہد ہے سہت ء ددار ء گوازیٹنگ ات۔
ہے صحب ء ددار ء گوازیٹنگ ات کہ من ء راست پذیر کنگی انت۔ جی چیز ارزش
نداریت۔ جی چیز ء ستار نیست ء من سر پدا تاں۔

"پرچا"

اہم زامکاراٹ پرچا۔ منی باعدات ء تہاریں آسمان ء مدام سبک سہکیں
کوشی ء کش انگ۔ اے گوات ء راہ ہما دراہیں حیاں ء فکراں تباہ کناں ات کہ آے
دکہ مردماں منی سرا جہنگ لوٹ انگ انت۔ بل کہ زندگی ء آروچ ہم ہے وڈا روگیں
پیٹگ انت۔ من ء چہ اے چیزاں چے فرق کہیت۔ اے دگرانی مرگ، مات ء مہر، یا
آئی ء خدا، کسی ء زندگی ء باروا حیاں، گیشتر بخت... کہ آئی ء حیاں ء آئی ء درچنگ۔ من
ہم ہے بخت ء انگیزان اتاں کہ آئی ء انگیزاں لکھاں کر وڈانی سنگینیں مردم انت کہ
منی برات کفشک بیت کن انت۔ آئی ء راے سر پد پیٹگ لوٹیت کہ ہر زندگیں مردم
سنگین انت۔ دراہیں مردمانی گوں یک ٹولی ء سیادی انت۔ سنگینیں مردمانی ٹولی ء
گوں درستان ء مرگ ء سزا رگی انت۔ اے دگرانی وڈا آئی ء ہم باریک
کنیت۔ کوش ء بہتام ء رنداگاں یک مردی ء راوٹی مات ء جنازہ ء نہ گریوگ ء
سوڑغ ء مرگ ء سزا دیک بہ بیت گڈا ہے بیت؟۔ چے تپاوت ودی بیت؟۔ آخر

(156)

(155)

{☆...ہلاس...☆}